

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת בהעלתך תש"פ

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

1 ועול וקורה גדולים הם, ואין אחד יבול להוציא: ואם לאו, שיבול אחד להוציא: **נפש הקטא** משמע נפש ולא נפשתו: חד לעמינו זה עוקר מרשות הרבים: וזה מניה. **ברשות הקהיל**, קבל כמה דלא כתוב אלא חד מיטע, מסתברא דהיא הוא דממטע, **דחאי קעביר פלגא ותאי פלגא**, וליבא חד דמסייע בכלהו: וחד, ויתרא למעטי אף רשי

2 עבד כולה, ומיהו, זה יבול וזה יבול - הא 6
 3 דממטע, דלא אורחיה למעבד בתרי: וחד, 7
 4 ויתרא למעטי וזה חנו יבול וזה חנו יבול: 8
 5 דאף על גב דאורחיהו למעבד בתרי - 9
 6 משניה: וחד שעשה בהוראת ב"ר, הורו 10
 7 ב"ד שחלב מותר, והך החד וישא על 11
 8 פרוב, דאנוס הוא, דאורחיה קרא לאשעיה חבי 12
 9 דאמר בהורות: וחד שעשה בהוראת ב"ר - 13
 10 חבי: תרי מיטעי חבי, נפש אחת, חד 14
 11 מיטעא הוא, דאורחיה קרא לאשעיה חבי: 15
 12 זה שכול, דאיהו עבדה לבולה: אין בו פשע 16
 13 מי שאינו אלא מסייע בדרב, ואם גב לשעו 17
 14 לבדו אינו כול - אין בו ממש, ולא חשיב מיד, 18
 15 ולא מיפטר אף: אף אגן נמי תניא, דמסייע 19
 16 איד בו ממש: תתי, וכו' יושב על גבי משה: וד' 20
 17 שליח: שליח: שאהי יבולה לממד על: 21
 18 כיון דהוה אינו יבול וזה אינו כול - כל אחד 22
 19 ואחד כולי מיטעי עבדה, וגבי מדרס חוב בעינן 23
 20 שישא רובו עליה, תרי: וכו' וזה שמעון פסחרי 24
 21 שמעון קמטא, דאורחיה זה אינו יבול וזה אינו 25
 22 יבול נמי אינו אלא מסייע, ופטור (א), לאי: 26
 23 דבעי שיעור ובהו עשה ושיעור ובהו עשה 27
 24 כלומר, הוא יבול על כל אחד ואחד, 28
 25 ואפילו מסייע על הוי: מפני שיבולה לעמוד 29
 26 על ג', הלך כל אהרן ואחד ה"ל רביעי, ואינו 30
 27 אלא מסייע, וסתמא בר' יהודה, וזה יבול, והוא 31
 28 יבול וכן מסייע: וקמטא ליה לעבד, עוקרת 32
 29 ורגל מן הארץ, ואפי' מסייע לא הוי: ופרקינן 33
 30 ואי טעמא משום דעקרת ליה, וזה דוינין 34
 31 דעקרת ואי ווינין וקרת ואי, ובלג' ג' וזה 35
 32 לסופי שמא בהרבה עליהו ולא עקרתו, 36
 33 לעמיהו מספק (כגו) המתפר על ה' 37
 34 פנדאות, דמטעין ליה מספק, פנדאות, כיון 38
 39 חריטי, כיסמ, דאמינן, ומתנין בתו מעות, 40 ובלעו בריש'ו, דראינון לשפש שכובה עם 41
 42 מלאכה, שישב עליהם והם מלאות מעות, 43 ופתח פיהם ונטלו, ואין צורך לומר לו עמוד 44
 45 ונעשה מלאכתו: לאורכן, כגון שהיה שוכב 46
 47 על מעי' או אפרקו, וארובה מוטל על (ו) אורכן: 48
 49 טמאים רשינון משמנה דעקרתו, דיש לומר 50
 51 ככל אתו חוב נשיתא ארבו, עמינע על 52
 53 זו ופעמינע על זו: וליקון מתורין, לפי שארבו 54
 55 מוטל על דחקו, ואין רובו נישא על אחת מהן:

1 **תלתא** מיטעי חביב, הוא דנקט 'בעשותה' בברייתא שפי מותר - משום שהוא משעט 2
 3 אורחו שבפסקו, ובהא פליגי, ולא ידע ריי דאמאי נקט במליה דר' שמעון יחיד 4
 5 שעשהא חביב בו, ולא נקט לשענה דלעיל 'ועשהת את כולה ולא העשית את מפתחה', 6
 7 ושמא לישנא דרשינא שפירושי פטורין משעט שפי אפי' זה אינו יבול, וזה אינו יבול: 8
 9 **חד** למעטי זה עוקר וזה מניה, וזה חבב את 10
 11 אחת, ואב חביבו וחבת אתו שניה - אל 12
 13 איצטריך קרא, אלא אורחא, דהיא: אחכנסה 14
 15 ואחוריה, וזאת קפדי מותר, וליחייב אפי' כאלא 16
 17 תנח: ורבי שמעון יחיד שעשהא בהוראת 18
 19 ב"ד לא צריך שרף, ול' ב"ד שיעשה, דאמר 20
 21 יחיד שעשהא בהוראת ב"ד חייב, כדברש 22
 23 בקמטוס, דהא נתן בהוראת ב"ד דחיותו (ר' ג.) 24
 25 הלך ועשה על פתח, וכו' ויביאו כפתחן כן לא בו 26
 27 ר' שמעון פטור, ומפרש טעמא: תולה בבד - 28
 29 אנוס טעמא: 30

1 **אמר** מר זה יבול וזה אינו יבול, נראה לר' 2
 3 דהאי 'אינו יבול' - דהיינו אפי' בעל בח 4
 5 דרבא, אלא שזאת נשואה הוקדה בענין זה כפי 6
 7 האי גזווא שאלמלא אחר - לא היה יבול 8
 9 לנשואה לבדו, כגון באבצע, או תופשה בענין זה 10
 11 שיהיה יבול לנשואה לבדו, ומה לו לנשואה, כיון 12
 13 הדמיון שאותו יבול לנשואה: ו' מניירו 14
 15 מייחייב, לא בעי למשריט שיהא סמוך אוחו שכול 16
 17 וליחייב שיהא יבול - דאין זה סברא, אלא קאמר 18
 19 דהיינוכיס בניו אפילו שאינו יבול, כמו ל' יהיה 20
 21 ור"מ דאמר לעיל: זה אינו יבול וזה אינו יבול - 22
 23 חייב:

1 **אמר** רב זבדי דרבא דרבא אף אבן גמי 2
 3 תניא, תניא, פירושו: דמסייע אין בו ממש. 4
 5 קשה לר' דרבא אתו ליה לרב זבדי דמסייע 6
 7 אבן גמי, וכן רב אשי בסמוך ובפ"ד רביעי' (ף 8
 9 כב) אמרינן כול עניא על ג' דגו שבבא, 10
 11 א"ל רב אשי: מאי דתריך בו, ואמר רב כנא: 12
 13 תולע שניא בו סבתי ואמר ליה: וישא 14
 15 ודע בהרבה דקא עמינן ופתח א"ל איבא, רב 16
 17 זבדי דקאי כוחך, ושני ליה: מסייע אין בו ממש. 18
 19 משעט דרב זבדי דרב אשי סבורים דיש בו ממש 20
 21 ואין לומר דהא דאמר הבא אין בו ממש - לא 22
 23 שפיטרי לגמרי, אלא דאין בו חיוב טעמא, דהא 24
 25 מייחייב רב אשי דנברותו כשרה, משעט דאפי' 26
 27 פשוט דרבנן ליבא אי' לענין שבת נמי, מנל 28
 29 ש"ל אביסרא דרבנן ומיהו, לרב אשי איבא 30
 31 למיטר, דבתר דשמעה מאמינן - סברה, אלא 32
 33 לרב זבדי שקשה, דאיהו עופה קאמר משמיה 34
 35 דרבא אין בו ממש, ואמר דהא הריבא אב' 36
 37 רבא, ואפי' אחר רב פפא עשה תלמודו רבא, 38
 39 ושמא בתר משה דאמינן משעט רב זבדי 40
 41 משמיה דרבא, ולא מרבא עצמו, ועוד אורי: 42
 43 דכפי פריך והתא אק מסייע בתרי', דקא עמינן ופתח, ואני' דמסייע אין בו ממש 44
 45 בעלמא - דהא איה ל' למימד דאסר משהו שחוקת סמננין ומשני: דאין בו ממש אפילו 46
 47 לענין זו: ור"ש מדרשי, ר' בקמטוס: דרש לעמינע, ופטור זה אינו יבול וזה אינו יבול. 48
 49 (ואינו נראה לרש"א: ואני' דהתא דגלי דנאמא, דיבאק קרא לפטור, ונראה: וזהו טעמא משום 50
 51 דבעי שיהיה חוב רוב נישא על כל אחד, וכן משמע במסכת זבים פ"ד (משנה ה') דתני: חוב 52
 53 כמאנוס ומשכב ומחשב כגודו, כרע חוב - סתורין, כרע חן - סתאי, ריש אומר: ביחיד 54
 55 כמאנוס, פ"י כשאן אלא משכב אחד או משכב אחד - מברובין - סתורין, שאין כ"א שיהיה רובו: 56
 57 וזהו רוב ע"ג בתרמו, כעומת אידי רוב במהלכת כל שעה שרקת רגל רה' ועומת על ג' ומנא 58
 59 מה שחתיקין שאניה יבולה לעמוד על שתיים: **מפני** שיבולה לעמוד על ג', וזה 60
 61 כל רגל אחד יבול וזהו: **ובין** דוינעין עקרה את ומונא את ליהודי כוב המתהפך, ואפילו בריה דטמא: **לאורכן** 62
 63 למימד רבא רשאי רובו, פעמינע על זה ופעמינע על זה, לרחובן סתורין - שאין רובו נישא על כל אחד מן 64
 65 רוצי למימד רשאי אפילו רבוי, וטעמא וטעורת - משום: הו"ל כל אחד מסייע כאן בו ממש, ומדך ורשאי דהוה דמי 66
 67 דמפריש בה טעמא אמאי טמאי: 68

1 **הו"ל** רוב ע"ג בתרמו, כעומת אידי רוב במהלכת כל שעה שרקת רגל רה' ועומת על ג' ומנא 2
 3 מה שחתיקין שאניה יבולה לעמוד על שתיים: **מפני** שיבולה לעמוד על ג', וזה 4
 5 כל רגל אחד יבול וזהו: **ובין** דוינעין עקרה את ומונא את ליהודי כוב המתהפך, ואפילו בריה דטמא: **לאורכן** 6
 7 למימד רבא רשאי רובו, פעמינע על זה ופעמינע על זה, לרחובן סתורין - שאין רובו נישא על כל אחד מן 8
 9 רוצי למימד רשאי אפילו רבוי, וטעמא וטעורת - משום: הו"ל כל אחד מסייע כאן בו ממש, ומדך ורשאי דהוה דמי 10
 11 דמפריש בה טעמא אמאי טמאי: 12

1 **שמשענת** הסוס על חיה. הכי נתן לו בנס? זכיס פ'ד (משנה ז) והה רובכ על גבי
2 בתמה, וארבע טליות תא תרגו ברוח – טהרות, מפני שיכולה לעמוד על
3 שלש. היתה טלית אחת תחת שתי ידים, תחת שתי רגלים, תחת יד ורגל – טמאה. רבי יוסי
4 אומר: הסוס טמא כדיו בו. ונראה לר"י: דרבי יוסי לא פליג כלא אירשא, אבל אסיפא
5 דקתני תחת שתי רגלים טמאה – לא פליג. דאף

6 על גב המשענת הסוס על ידיו – רבד פטוש הוא
7 רבדא שתי רגלי אוזי הה יובל לעמוד. קשה
8 לר"י: מה תארה רבד פפ' לרביא מיפא, ולא איה מיתרי
9 מרישא, ממלמיתיהו דרבנן כדאיתיה לעיל: ואומר
10 ר"י: ומשום דמרישא אינא לדחויי, כרביעי
11 למינר לעיל. שאני רבד דערקא לגומרי. אבל
12 "אי יוסי ליבא למינרו דערקא ומשענת מישום ערפקה –
13 דאיכ' לא תיטא הסוס אפילו בדיח, ודפיטא נמי
14 דערקא ליה: ויבול לעמוד על רגלו אחת
15 עבודתו שדחה ואם לאו פסולה. בגמ' ליבא
16 למיפטש דמינן כמתי חולץ – דאבן הוא נמין
17 הרעפה. וכן בשאני דתיבא ר"י, דכלי יוסי
18 נמין דרעפא. וישאני דהא אפי' הוציאנו לוי' ונמא
19 דף (נת) בהניח סיב בתוך המזוק וקבל בו את
20 הדם, והיא סיב נמשל ליה. אבל בלי ואבן אל
21 מנשל ליה. דאבן נתקלים בה ההולכים שם:
22 **אמר** ר' יוחנן וישאני דאבן רבי מאיר מחייב
23 איבעיא להו בר' תימה לר"י: דאמאי
24 בעי לה אליבא דרבי מאיר? ומצי למיבעי ביה
25 איני יכול הוא ואני יכול אליבא דר"י. דקיטמ
26 מתיני כותיהו נראה הירגסא זו טעה, ונרסי:
27 אמר רב הוה איני יכול הוא ויהי כולו, ואומר ר"י
28 דאין לחזק דשעור מישום הוא, הדיא דאבן קט'
29 זה אינו יכול בר' – משום דאין גרילות הוא יכול
30 שלא הוא בו שיעור לכל. א' ועל ר"י קשה
31 לר"י: דבעי נמי שיעור לזה ולזה – אטו מי לא
32 שיעור ליה מתיני' הימיתו בסתור לא אחד
33 לנעול ועליו שנים חיביני? אבל לניר' הספרים
34 פליגי בהו ביכול הוא ויכול – איבא למינר נמין
35 ויכול הוא כולו דשיעור אחד לחובס, ונמין
36 דמיתיה שיעורא מצבי שבנס לבית – אין נראה
37 לו לחלק בין שניהם ויכולין לאין ויכולין, ומיהו
38 לני' ר"א איבא למינר נמין אבן דבעי שיעור לכל
39 אחד – יאמר דעבי שבנס לאו דקא אחד, אלא
40 כלומר שנים:
41 **ואמאי** לדיבעי שיעור טביחה בר', אבל מנגבו
42 רבועא אל מצי למיפטר, דהתם אל
43 בעי שיעור, והשלומי כפל נהג בדר דבר ובכל
44 שדחה:
45 **דילמא** רבא אחי ביה כדיו לארזו מפה ליה בר',
46 הוא דלא קט' קנה דעלמא –
47 לאשמענין דאנינ' דאין גרילות לארזו שתי פמות
48 בתה, אנהו אי שיעור לארזו מפה לזה ולזה
49 – חיבי: **אלא** אימא חיבינן ור' שמעון פטר.
50 ובקנה כדו, דהיל' הוא אינו יכול הוא אינו יכול:
51 **ששנג** על האוכלין הודיע על הבלי. וחיבי על
52 הבלי – וחינו עסקינן בפ"י רש"י, ורבינ' שמואל
53 קשה לו לאוקמי בהיותא בחיוב סקילה, דבכל
54 דרבנא אייתי בחיוב חטאת. הנהיה וירגיסא כגון
55 ששנג על הבלי, והודיע על האוכלין. ולא הורו
56 בו – דליבא אוכלין לא סקילה ולא חטאת. ולא על הבלי
57 הוא, כיון שהיה באחד מתו. ונראה דהושא דמוק בחיוב ככל – אייתי רבא לענין סקילה. וה"פ דברייתא: המוציא אוכלין משיעור ככל – חיבי סקילה על האוכלין, כיון שהורו בו על
58 האוכלין, ופסור על הבלי – אם הורו בו משום כלי, ואם היה ערוך לכלי – חיבי סקילה אף אם הורו בו משום כלי. ופריך: והוא אף על הבלי קתני, ומבעי חיביב שתיים:

הסוס **מקמא** כדיו. אם הוב רובכ געילו וחתית אחת מניו לו סוס – טמאה.
אבל תחת רגליו – טהרה, שאין משענתו על רגליו. והא דתנן לעיל ד' טליות תחת
רגלי הבקמה טהרות – לא בר' יוסי: בתון עומדי. על גבי כלי או אבן או שום דבר
הרוצין בינו לבין הרעפה ועבר – עבודתו פסולה; דכתיב: "ישרת ככל ארזי הוליס
והתא עמדותו ככל ארזי הוליס"
דבר ר' ישמעאל: דאילן רוצפה מקדשתו וכלי
שרת מקדשין בו, כדכתיב: שמואל פסולה
לעבודתו. כדאמר פ"ק דשילוח (דף בב. ב.) כל
מקום שנאמר אצבע וכהנה אינו אלא ימין;
שיעור ימין. ונזרתי. אם אוכל הוא: שיעור
ימין. שיכבד רובו עליו, וצריך להיות כאן ד'
זכיס: געל אחד בפניו. וזו היא צידתו: געלו
שנים פטורין. ור' יונהו הוא דפטר בשניהם
ויכולן: שיעור. צידת צבי לכל אחד ואחד,
ואם אחד שיעור שיעור אחד לכולן. ומר'
יודה נשמע לר' מאיר בשניהן וכולים,
דבא לא פליגי: חיבינן לשלם. תשלומי ד'
הוא: קנה נדיו. אורחא דמילתא, הוא העולה
ויורד בשתי: קנה דעלמא. שאינו עומד אלא
לחסקה. דתרי שיעורא בעינן. דאילו תאי –
שיעור שתי אריגה: כלפי' לייא. כלפי' הכא
נחפך דבר וזה הוא רבי משענת הוא דפטר
שנים שהוציאנה: **מתני'** את התי בפניה.
וזה לא מחייב על הוצאתו, דהוא מקול עצמו
דבא ונראה אפילו כן פתח. תריב אם
הוציא, דהואיל ומשטא – הוצאה חשבה
אפילו, להוציא עצמו מן הטמאה: לר' יסעין
פ"ה. איניו כמות שלם. דאיה מלאכה שאיקה
צריקה לגופה, וכל מלאכה שאיקה צריקה
(לגופה) אלא לסלקה מעליו – תרי מלאכה
שאיקה צריקה לגופה, דברעו לא קא לא,
ולא תיה צריך לה. תה היתר לאו מלאכה
מחשבת היא לר' שמעון: **גמ'** ופטור על
הכלי. שהיא טפילה לאמיש, ואם היה צריך
לכלי, והשתמש בו למשענת או כקום
שמוציא שם: חיבי. על פל אחד ואחד, כי
היבי דמחייב ליה תרתי אמרתי הוצאות
בהעלם אחד:
ששנג

רבי יוסי אומר: [א]תפוס מקמא על דיו, החמוד על
רגליו. **שמשענת** הפוס על דיו, וחמוד על רגליו. ואמאי?
הא קא מסייע בהדי הדדו! לאו משום דאמרינן "מסייע
אין בו ממש"? אמר רב אשי: אף אגן נמי תנינא, ר'
אליעזר אומר: תגלו אחת על הכלי ותגלו אחת על הרעפה,
ותגלו אחת על האבן ותגלו אחת על הרעפה; רואין, וכל
שאינו יבטל הכלי ותבטל הכלי לעמוד על רגלו
אחת – עבודתו פשוטה, ואם לאו – עבודתו פסולה.
ואמאי? הא קא מסייע בהדי הדדו! לאו משום דאמרינן
"מסייע אין בו ממש"? אמר רבינא: אף אגן נמי תנינא.
קובל במינן ושמואל מסייעתו – עבודתו פשוטה. ואמאי?
הא קא מסייע בהדי הדדו! לאו משום דאמרינן מסייע
אין בו ממש? ש"מ. אמר מר: זה יבול וזה יבול – ר"מ'
מתיבי. איבעיא ליה: בעינן שיעור לזה ושיעור לזה, או
דילמא: שיעור אחד לכולם? רב חסדא ורב המנונא, חד
אמר: שיעור לזה ושיעור לזה, וחד אמר: שיעור אחד
לכולן. אמר רב פפא משהו דרבא: אף אגן נמי תנינא,
התי וישב על גבי מפה וירבע טליות תחת ארבע רגלי
המפה – טמאות, מפני שאין יבולה לעמוד על שלש.
ואמאי? ליבעי שיעור ויבה לזה ושיעור ויבה לזה! לאו
משום דאמרינן "שיעור אחד לכולן"? אמר רב הונן ר'
צחקי: אף אגן נמי תנינא, צבי שבנס לבית ונעל אחד
בגופו – חיבי, נעלו שנים – פטורין. לא יבול אחד לעול
ונעלו שנים – חיבים. ואמאי? ליבעי שיעור צידה לזה
ושיעור צידה לזה! לאו משום דאמרינן "שיעור אחד
לכולם"? אמר רבינא: אף אגן נמי תנינא. השתתפין שנגבו
וכבחו – חיבינן. ואמאי? ליבעי שיעור מביחה לזה ושיעור
מביחה לזה! לאו משום דאמרינן "שיעור אחד לכולם"?
שנים שהוציא קנה של גרדי – חיבינן. ואמאי? ליבעי שיעור הוצאה לזה ושיעור הוצאה
לזה! לאו משום דאמר' "שיעור א' לכולם"? א"ל רב אחא בריה דרבא רב אשי: דילמא
דאית ביה כדי לנשל ביצה קלה לזה וביצה קלה לזה? א"ל לישמעלן קנה דעלמא, מ"ש
דגרדי? ודילמא: דאית בי' כדי לארזו מפה לזה, וכדי לארזו מפה לזה! אלא: מהא ליבא
למשמע מיהא. תני תנא קמיה דרב נחמן: שנים שהוציא קנה של גרדי – פטורין, ויבי
שמעון מחייב. כלפי' לייא? אלא אימא: חיבינן, ור"ש פטר. **מתני'** המוציא אוכלין פחות
מבשיעור ככלי – פטור אף על הכלי שהפלי מפלה לו. את התי כמפה – פטור. אף על
המפה, שהמפנה מפלה לו. את המפנה כמפה – חיבי. וכן פתח, ויבית מן הנבזה,
וכעורשה מן השירן – חיבי. ואת המפנה פטר. **גמ'** תרי: המוציא אוכלין משיעור, אם ככלי –
חיבי על האוכלין ופטור על הכלי, ואם היה כלי צריך לו – חיבי אף על הכלי. שמע מיהא:
אוכל שני ותי חלב בהעלם אחד – חיבי שתיים; אמר רב ששת: הכא כמאי עסקין – בגון
ששנג
שבשנג

וב – דליבא אוכלין לא סקילה ולא חטאת. ולא על הבלי
הוא, כיון שהיה באחד מתו. ונראה דהושא דמוק בחיוב ככל – אייתי רבא לענין סקילה. וה"פ דברייתא: המוציא אוכלין משיעור ככל – חיבי סקילה על האוכלין, כיון שהורו בו על
האוכלין, ופסור על הבלי – אם הורו בו משום כלי, ואם היה ערוך לכלי – חיבי סקילה אף אם הורו בו משום כלי. ופריך: והוא אף על הבלי קתני, ומבעי חיביב שתיים:
ובפולגתא

1 **אהני** מעשין דאי משתקלא דרא אב. באחת נארבע. דאי משתקלא דרא אחריתי נמי
2 לא אולא לה טומאה - כי ע מדוד רפסור. דהוי כמי חצי וזי ממת גרול: **והא** דתנן
3 פטור דאפיק חצי וזי ממת גרול. והי דרה מעז לאוקמה כגון וליבא אלא חצי וזי
4 בלבד. אלא דתראה ליה לשערי בחצי וזי ממת גרול. דהוי רבוא ספי. דאי ליבא אלא חצי
5 תז מן הבלי - פשיטא רפסור. ודוקא חצי וזי

6 אבל תיז ממת גרול - דייבי. אע"ג דאי משתקלא
7 לא אורי לא אלא טומאה - מינ אהני משיעי.
8 ומשחזבו לה ריזי ברת זמנא. ומצויצא חמת
9 מן הבית ושאר כותי זה - ישמא כל הבית
10 ונמצא שעתה בהרצאה זו ודא טורס טרה:
11 **ממת** גרול. וזי דוקא גרול. אלא כלומר מב' **ו**
12 דחסמ א ז' ג:
13 **אבל** בכלי דיה חייב. דהיינו כרבי תורה
14 תמחייב במלאכה שאינה עריבה לגופה
15 וא"ת: וירלמנ רבנן בר ריש סביא לזי. ונאנא לה
16 דמחייב בכלי ויש לומר. דאיכ' לפילנן בכלי
17 להודיען כיון פטור. ודא דקאמר מן דרומט
18 רבנן בכלי מן פטור. - היינו פורשו דסיל בריש.
19 ובפרשיטה. אבל רש"י פירש: דפטרי משום דלא
20 שיכאב גויה אלא בצמר. ואין גויה לר"י. ודבוא
21 ליבא למטיע. ודכל בעלי חיים שיכאב גויה
22 דיבאר לעיל. ודחלש כגן. - חייב משיב גויה
23 **והוא** פירשוהו כלפי מעלה. פירש בקונטרס
24 כגד ראשי אצבעותיו. שחן למעלה כשמגידה
25 ידיו. ור"ת פורש: שכלפי עוף קרי כלפי מעלה
26 כדאשכחן בפי' דגדה (דף יג) דקאמר. מן
27 העשרה ולמעלה. ודחת היינו עזי (הנזק):
28 **פוקסיה**. מה שפירש בקונטרס פוקס עזי:
29 חוקק ביד או במסרק אין ראוי. ודגמרא שמיטע
30 דהוי בעין טוהיה. וסריקא אינה בעין טוהיה כלל.
31 ועד: דאי חיה שנה סורקת. כדחנן גזיר דר
32 מב'. א"ר רחמי ונפסס. אבל א"ר כריתא: **וב**
33 דרך אריגה בכר. ואף על גב דקולע נשחן
34 שחיבא אריגה. כדאריגתן פריק במבא אשה
35 (לעיל ד' טד) - הבא בשער לא שחיבא אשה
36 כמו בגדו. ועד: דרבא אין סופה להחתיים.
37 שעומדת לסתירה:

1 אף **במצויא** את תמת לקוברו. ולא תיקא אל פטר אילא בנידוד לחזן. דאין צורך
2 לא לגופו של מצויא ולא לגופה של הוצאה. דאפילו הוא צורך הפת - פטור: **מי**
3 לתפור בו. שהוא צורך המצויא: **מי** לעשות לו **עם** לתפור. מרה שגורף פיו. וצריך
4 להדישם עליו כמין סך דק שיקרא ראוי לתפור: **ולתני** ולקרות: **אלא** פוקסיה.
5 אלא מלא בבין. או בדיקא או בחקיה. א

6 אף **במצויא** את תמת לקוברו. אמר **רבא**: **ומודה** ר' שמעון
7 **במר** לתפור בו, **וספר** תורה לקרות בו, **דחייב**. **פשיטא**
8 **דאי** הא נמי מלאכה שאינה עריבה לגופה היא - אלא
9 מלאכה שעריבה לגופה לרבי שמעון חייב משפחת לה?
10 מהו **דתימא**: ער דאיכא לגופו ולגופה. כגון מן לעשות לו
11 **עם** לתפור. ספר תורה לתני ולקרות בו - קא משמע
12 לן. והוא ששכח דתיה כדוקרא. ושאר לא רבן מן
13 יצחק לאפוקיה **לכרמילת**. א"ל רבי ויתנן איתא דמר ברת
14 דרבנא לרב נחמן ברי יצחק: **כמאן** - ב"ר"ש. אמר דפטר
15 ר"ש מחייב תפאת - איסורא דרבנן מיהא איכא! א"ל:
16 **האלהים** ויעילת ביה את, **ואפילו** לר' יהודה (שרי). דמי
17 קאמינא לר'ה? **לכרמילת** קאמינא: **גרול** כבוד הבריות
18 שדוקה את לא תעשה שביתתה תנן התם: **התולש** סימני
19 **טומאה** והכרת המזוה - עובר בלא תעשה. איתמר. אהת
20 משתים חייב. אחת משלש. רב נחמן אמר: חייב. רב
21 ששת אמר: פטור. רב נחמן אמר: חייב. אהני משעו.
22 **דאי** משתקלא פטור. אהת אחריתי - אולה לא תנא. אמר:
23 **ששת** אמר: פטור. השמא מיתת אהת לטומאה.
24 **אמר** רב ששת: **מנא** אמניא לה - דתנן **ובן** פזית מן
25 **המת** וכותי מן הנבילה - חייב! הא חצי וזי - פטור.
26 **והתניא** חצי וזי חייב! מאי לאו: הא דתניא חייב -
27 דאפיק חצי וזי מפות. והא דתנן פטור - דאפיק חצי
28 וזי מפות ומחצה. ורב נחמן: אידי ואידי חייב. והא דתנן
29 "פטור" - דאפיק חצי וזי ממת גרול. **מתני** הנוטל
30 צפריו זו בזו, או משניו. וכן שערו. וכן שפמו. וכן קינו.
31 וכן הגודלת. וכן הוחלת. וכן הופקת - רבי אלעזר

32 **מחייב**. וחכמים איסורן משום שבות. **גמ'** אמר ר"א: מחלוקת ביד. אבל בכלי חייב. פשיטא.
33 **"זו** בו" תנן! מהו דתימא: רבנן בכלי נמי פטור. והא דתניא "זו בו" - להודיעך כחו דר'
34 אלעזר. קא משמע לן. ואמר רבי אלעזר: מחלוקת לעצמו. אבל לחבירו - דברי הכל פטור.
35 פשיטא. **"צפריו** תנן! מהו דתימא: רבי אלעזר לחבירו נמי מחייב. והא דתניא "צפריו" -
36 להודיעך כחן דרבנן. קמ"ל. **"וכן** שערו בו" תנא: הנוטל מלא פי הונג - חייב. וכמה מלא
37 פי הונג? אמר רב יהודה: שמים. והתניא: ולקרתה שמים! אימא: וכן לקרתה שמים. תניא
38 נמי הכי: הנוטל מלא פי הונג בשבת - חייב. וכמה מלא פי הונג - שמים. רבי אלעזר
39 אומר: אחת. ומודים חכמים לר"א במלקט כמות מתוך השורות. שאפילו אחת חייב. ודבר
40 זה - אף בחול אסור. משום שצאמר "לא ילבש גבר שמלת אשה" תניא. ר"ש בן אלעזר
41 אומר: צלחן פשוט רובה. וצילחן פשוט רובה - ביד - מותר. בכלי - חייב כשמתא. מי אפא
42 מתיי דבכיל חייב תפאת. וכדי מותר לכתחילה? הכי פירשו רובן. ביד - מותר.
43 בכלי - פטור אבל אסור. אלא פירשו רובן. ביד - פטור אבל אסור. בכלי - חייב תפאת.
44 אמר רב יהודה: תלכה רבי שמעון בן אלעזר. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: והוא
45 שפירשו כלפי מעלה. ומצערות אותו. **"וכן** הגודלת בו". גודלת פוחלת ופוקסת משום מא
46 מחייבא? אמר רבי אבין א"ר יוסי בר' תינא: גודלת משום אורחה. פוחלת משום פותחה.
47 פוקסת משום מוהה. אמרו רבנן קמיה דרבי אבהו: וכי דרך אריגה בקר. וכי דרך תתיבה
48 בקר. וכי דרך טוהה בקר? אלא א"ר אבהו: לרדי מפרשא לי מניה דר' יוסי בר' תינא:
49 כוחלת

50 לעצמה

שבת. פרק עשירי - המצניע דף צה עמוד א - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
תוספות

1 לעצמה פסוּרה. שאינה יכולה לנפוט בזה, ואין דרך בנק; אלא אלה למהרטה שראוה
2 ותשה; וכן, מילתא אחרייה דשבת לאיסורא; יציק צבע אדום הוא. הבא בקנים שקורין
3 שטיינזליץ; וכתבין, העמיקי החלב בקבדה. ל"ג מתבין - עשה כמון כלי גמי, ונתון
4 הקפרי בתוכו, ומי החלב שכן ניסובי גוספיל, ולעוין אותן אקדיש'ש; וכתב, אבן התבית;
5 והמריץ; במים. והרביז את האבק שן

1 החולב משום דף הוא. כרפי בקוטו, ואתאי ברייתא כ"ר יודנה דאמר יש דשה
2 שלא בגודלו קרקע כרפרי' לעיל בפ' כלל גרול' (לעיל דף עג). וכן נראה
3 לר"י, דהאי רבי' יודנה אתיא. דהא אסרי חכמים ריבון משום שבת, ולרש"י שרי
4 לקמן אפילו בתחלה; **המכבד**, והמריץ, תימה. דע"כ מיידי דלא הוה פסיק רישיה
5 שישוה גמרות, דאי פסיק רישיה - והכי שרי

6 יעלה; תיבי **הפאה**, לקמיה קמריש טעמא
7 והרודה חלות דבש חיבי משום תולש; ומתבין
8 חיבי משום בורה; ומכבד ומריץ משום בונה;
9 אהד זה ואהד זה. אהד שבת ואהד יריט; משום
10 שבת. ודלמא בן קניס ליה מתמלאין גמרות
11 שבבת מפליחי; והוי בנק; קפיל קני **באגמא**
12 חוהר קניס מן האגמון ומריץ משום בונה; ליל דע' קפיש
13 משנה; **מפיק**, כמו מפרק משאו; שפרוק אובל
14 מקום שנתפסה בו; והוי תולדת דש. ואית
15 דאמרי תנאן ליה קדוה; וכלא מותר
16 הוא. אלא פקדי ועקרי, וקאי בעשיתי חדר
17 בתבואה בקשיה. ולשון מפרק מן לא שייך
18 למינה; אלא לשון תולש; בורה. אובל מתוך
19 פסולה; וילקא לרביץ הביה; ורעפת אבנים
20 היתה בכל העיר; שפירלא. שניה אבק עולה
21 ומרבה היב; לאו **אעתיא**, לא הייתי וכו'.
22 ורבותי תולדה קדוה; לא אמר; אלא **הפאה**
23 אשת תרה. אב תח' ששמענה מאביה;
24 **מרבצת** ביתה. רוחצת קינותיה בווית זו;
25 ובוסת בווית זו; **תיב** שמעון. דבר שאין
26 מתבין מותר. והמריץ אינו מתבין להדביק
27 עפר בגומא ולהשוות הבית. אלא שילב יעלה
28 אבק; **מתני'** תתולש מעציו נקוב חיוב יעלה
29 במחוקר; דיוקן מן הקרקע ע"י הנקיב. שריחיה
30 לתולדות הקרקע ואפילו דנקב בדופנו;
אלא

6 **פוחלת** משום צובעת, **גודלת** ופוקסת - **משום בונה**; ובי
7 **דרב בונין בקבד? אין, כדררש רבי שמעון בן מנסיא**; וי"ן ה'
8 **אלהים את הצלע'** מלמד שנקלעה הקב"ה לתוך והביאה
9 **אצל אדם, לשכן בכרפי תיב קורין לקלעיאתא בנייתא**, תניא,
10 **ר"ש בן אלעזר אומר**: גודלת פוחלת ופוקסת, לעצמה
11 - **פטורה**, להכריחה - **תיבתה**. וכן היה רבי שמעון על
12 **אלעזר אומר משום רבי אלעזר**: **אשה לא תעביי סרק על**
13 **פניה, מפני שצובעת**. תנו רבנן תחלה **המתבין** (התמבין)
14 **בגורתא**, המכבד, והמריץ, והרודה חלות דבש, שנג
15 **בשבת** - **תיב הפאה**, חויד ביום טוב - **לוקח ארבעים,**
16 **דברי ר' אלעזר**. וכתב: **אהד זה ואהד זה אינו אלא**
17 **משום שבות**. רב נחמן בר גוריוא אוקיע לנתרעא, בעו
18 מנייה: חולב משום מאי מתייב? אמר להו: משום חולב.
19 מתבין משום מאי מתייב? אמר להו: משום מתבין. מנבן
20 משום מאי חיבי? אמר להו: משום מנבן. אמרו ליה: רבך
21 קטיל קני **באגמא הוה**. אתא שאלו בי **מרשא**, אמרו
22 ליה: חולב תיב משום **מפיק**, מתבין תיב משום בורה,
23 מנבן תיב משום בונה. **המכבד**, המתבין והרודה חלות
24 **דבש, שנג בשבת** - **תיב הפאה**, חויד ביום טוב - **לוקח**
25 **ארבעים, דברי רבי אלעזר**. א"ר **אלעזר**: מ"ט דר' **אלעזר**
26 **דכתוב** **והיטבל אותה בערת הדבש**; וכן מה ענין יער

22 **אצל דבש? אלא לומר לך**: מה יער, התולש ממנו בשבת - **תיב הפאה**, אף חלות דבש
23 הורדה ממנו בשבת - **תיב הפאה**, **אמימר** שראו וילתא במחואן, אמר: טעמא מאי אמרו
24 רבנן - **חילמא אתי לאשווי** גפומת, **הבא ליבא** גפומת. **הבא תוספאה אשבתיה** לרבינא דקא
25 **מצניעו מבדלא**, ואמרו ליה **קמישאי ברי'** דרבא **אשבתיה** לרב אש דקא מצניער מהבדלא,
26 **אי לי**: אלא סבר לה מר הלכתא; **הרודה** לרבינא דקא ביהו בשבת מביא ערוביה מלאה מים
27 ורוחץ פניו בווית זו; ודיו בווית זו; ורליו בווית זו; ונמצא חבית מתריץ מאילוי. א"ל: לאו
28 **אעתיא**; תנא: אשה כהנא **מרבצת** ביתה בשבת. והארינא דסבירא לן דר' שמעון - שרי אפי'
29 **לבתחלה**. **מתני'** תתולש מעציו נקוב - **תיב**, ושאינו נקוב - **פטורה**. ור"ש פוסר **גוה וכוה**,
30 **גמי** רמי ליה **אפי' לרבא**, ואמרו ליה רבי תיאי בר רב לרבי: תנן **"רבי שמעון פוסר גוה וכוה"**,
31 **אמלא**: נקוב לר"ש ששאינו נקוב משוי ליה; וימניהו, ר"ש אומר: אין בין נקוב לשאינו נקוב
אלא

32 לערך, ולכבד שיהא עורך היום לאכול בתוכו שלא יער שבו ומשמי ור"ל דאסור מדרבנן, דהוי עבודא דעול, כי היכי דאסורין טונתה וירקדה ביומי **שרא** ילחא במחואן. תימה
33 דבשילוי' תמיד נשחט' (שם ד' סו). תנן: כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת, אלא שהבנים מדיחים את העורש שלא ברעון חכמים. ומפרש בגמ' דשלא ברעון חכמים - היינו שלא ברעון
34 ר' אליעזר. ואי רבנן - שבת הוא, ואין שבת במקדש. והניא המכבד והמריץ בו, והדמוקין מנתי כ"א. משמע דמחייב מראוייתא. אפי' בעודה ראיבין אפי' בעודה ראיבין רעפה. אבל משמע דברעפה
35 ליכא אשווי גמרות ור"ל דברחיה איכא אשווי גמרות טפי שדחו מתאלמות גמרות שבין רובד לרובד. אי' בעודה גמי לא אסור לרי' אלא משום שבת אוהב דליכא רעפה דאיכא
36 חויה אסורא דלחיי דמורי ואחי שבות נתנה; אפילו במקדש וכמה שבות אסבתן בנקודת בפ' בתרא דעירובין (דף קא) אבל לרנן לא זמיר האי שבות וכן ראי' אלא רעפה לא הוי לירוד
37 אלא אסורא דלחיי איהו אנה גמרות; **וארינא** דקיל' כ"ש שרי אפי' לכתחלה. ה"ג שרי כיוון מאי טעמא אפי' ברוחצין. וכן ראי' לר"י דפסקי ר' הלל' (למק' 37)
38 דף קבד) אמר ר' אליעזר אף מכבדות של תמרה מותר לתטלן ופרך אי מחמה לעל כזא דלא ילמא ר' אליעזר אפי' בשל תמרה משמע דפשיטא ליה דליכא מאן דשרוי אפי' לרבי שמעון
39 משום דהוי מלאכתו לאיסור או שרי לכבד דהוי מלאכתו להרהר אלא ראי כיוון אסור לכולי עלמא מפני שמעו מפני שמעו ומקומו לן שריין הבא לרבי שמעון אלא ודעין רביבן;
40 **ורבינא** שרי שמעון אומר אין בין נקוב - **תיב**; ותימה, מאי פסקין? והא בוקר ברייתא תני קמי כמו במתני', ולכלי מילי נקוב כשאינו נקוב בר מלעין הכשר ודעין בלבה.
41 וזו ישיא ליה שבת מקדש ורעם - אם בן כלב משנה חקשי ליה ברייתא גופה. מי' של דלדבש מילי חשיב נקוב מחבור ולענין שאר דברים שוב
42 תכלשו ואמרו ר"ה דבכי פריך; כיון דלענין שבת חשיב נקוב כשאינו נקוב. אף על גב דהוי לקלא ופסוה, וכן לענין כלאים במסכת כלאים (פ"ז מה) - כ"ש לענין הכשר
43 ורעם אית לן לאחשוביה נקוב כשאינו נקוב, דהוי לחומרא. ובברייתא קתני תקוב דהי מחבור לענין הכשר ורעם שאינו מכשיר. והכי פירושא דברייתא: אין בין נקוב
44 לשאינו

1 לשאני נקוב. דלכל מילי נקוב לשאני נקוב שבו. ואולינן דחומרא. בדמקום הדתי תלוש
2 חומרא - חשבנין תרייהו תלושו, ואי הוי מחובר דחומרא. שבת כמא וכלאי - חשבנין
3 תרייהו מחובר. אלא בחיבש ורעים. דליא מחזירו לאחשבוני נקוב תלוש כשאני נקוב.
4 אלא אוקמהו אידיה לישב מחובר. וזיל לפי דה דאין חומרינן לרש' מן הנקוב על פירות
5 הגולמיס. ורביקע כמא באינו נקוב. ואולינן

6 **אָלאַ להבשיר ורעים בכלר! א"ל: לבל מילי - רבי שמעון**
7 **בפולש משי ליה. ושאינן לענין טומאה - דהתורה ריתבה**
8 **מרה אצל ורעים, שצאמר: על כל רע ורע אשר יורע.**
9 **במא מיניה הווא סבא מרבי יורא: שורש כנגד נקב מה**
10 **לי א"ר שמעון? אישתקין ולא אמר ליה ולא מידי. וימנא**
11 **הווא אשכחיה ריתבה תיבת וקאמר: ומודה רש שאם ניקב כבדי**
12 **אמרת ליה א"ל מיני, ניקב כבדי מותרו מביעא? אמר**
13 **אבי, ואי אוימר ליה דרבי יורא - הכי הווא דאיתמר:**
14 **ומודה רבי שמעון שאם ניקב למשה מרביעית. אמר רבא,**
15 **חמש מרות כבלי תרס: ניקב כמציא משקה - מהו**
16 **מלמא גיסמרא, ועיין פלי הווא לקדש בו מי הפאת.**
17 **ניקב פכונם משקה - מהו מלקדש בו מי הפאת, ועיין**
18 **פלי הווא להבשיר בו ורעים. ניקב בשורש קפון - מהו**
19 **מלקדש בו ורעים, ועיין פלי הווא לקבל בו ורעים. ניקב**
20 **במציא בו ורעים - מהו מלקבל בו ורעים, ועיין פלי הווא**
21 **ואם הוקף צמיד פתיל - עד שיפחת רובו. אמר רב אשי:**
22 **שמעתי "פלי תרס שיעורו כמציא רימון". אמר ליה רבא:**
23 **שמה לא שמעתי אלא במקף צמיד פתיל. והא רבא הווא**
24 **דאמר "מקף צמיד פתיל עד שיפחת רובו" לא מישא**
25 **הא**

26 ומחבר. ובהווא לא הוי נקוב כשאני נקוב. ולפי דהא אחי שרש דקאמר אלאמא נקוב לרש
27 כשאני נקוב מעיני ליה. וריתבה דלא משיש נקוב כשאני נקוב.
28 **ומודה** ר"ש שאם ניקב כבדי שרתרו. פי כמציא ויה. שדמנו של כלי חרס לאוכלין,
29 ושערין כמציא ויה. ונראה לר"י דריתבה טעמא דמודה - משום דבטל אבן קרקע
30 כשניקב כבדי שרתרו. ודאמר בניקב כמציא ויה. אבל כלי מיוחד לנשקין, א"ע שרתרו
31 בכנס משקה - לא אמרי דבטל. אלא חשבי ליה כמחבר בכנס משקה אלא
32 כשורש קפון. כדאמר בסמוך.

33 **מהו** מלקדש בו מי חטאת. וכ"ש שדור מלקבל טומאה אם היה מיוחד למשקה:
34 **מהו** מלקדש בו ורעים. משמע דכלי חרס בני קבוע, ודלא פפי הקניט בפיג ונישק
35 (דף 1) שפירש הספיה של חרס. דכין שדאי של עפר חשובה כנקובה. ועל לקע - **ניקב**
36 כמציא רימון טומא. כמלפ. תימה לר"י. הכי קאמר שדור מלכוס ודלא אם הדור
37 לניסרא דקב טומא. כדפי. בקנט. וכפירוש דאי בן דוא, שדאי אפילו אם נשבר
38 שבדים יקבל ספקליס השברים טומאה ברתה ניסרא. כשנשאר כשברים שיעור ומפרש
39 במסכת כלימ (פ"ב מגנה ב). ומייתי ליה פ"א "אלו טריפות" (וחזין דג) הדיקס שבכ"ל חרס,
40 חן קרקדוהין ורופותיהן וישבן שלא טומאטין - שיעורו כבדי סיבת קטן עד לוג. ומלוג
41 עד סאה לרביעית ב"ו ודאי קשה לשראי. דהוה מצי למימר שם מלוג כבלי חרס וי"ל:
42 דכשנשבר לגמרי - השברים ראיין לניסרא, אבל כשדביל שלם אלא שניקב כמציא
43 רימון - ראיין לניסרא, אפי' איני מלוג דהוה אצל כל אדם. אבל מתוך פי הקניט
44 משמע דכשניקב רימון ראיין דוא לניסרא, אפי' מלוג מלכוס משום כלי, אא"כ
45 מצניעו משום ניסרא. ולפירושו א"ל דלא נקטו ר מרות - דלא מיירי אלא כשיכול להחשמש

46 דרכין, וניקב כמציא רימון אין ראיין אלא ראיין אלא כשנתה אלא במקף צמיד פתיל. תימה לר"י. דילמא מיוחד לרימנים שמע. ואצטרך לאפוקי דמריא
47 דאמר בסמוך בן רימון אין א"ל לו טומאה בו וי"ל: דמשמע דבסחם בלי חרס איירי, בלא יחוד. וליכא למימר דלענין הבשר ורעים שמע, במ"ד בסמוך שיעורו כמציא רימון, לרש
48 הקניט? פירוש לענין הבשר ורעים פליג - דא"כ אמאי נקט בלי חרס אפי' כלי עץ נשן ונהו. דליכא סבירא ליה דלענין הבשר ורעים שיעורו כמציא קטן:
49 דא

1 **אלא להבשיר ורעים.** הורעיס בתוכו. יעצין נקוב אינו מקבל הבשר לטומאה, ושאינו
2 נקוב - מקבל הבשר, דתלוש הוא. והוא ר' שמעון קאמר ליה. וה"ר אומר אין בין
3 נקוב בו. דאילו לרנן איכא טובא. דתא מדיחיה אקוב משום שבת. ופירי אשאנו
4 נקוב: לבל מילי. לשבח ולקנות במשיכה בלא בסקא, ולפרובולו שאינו נקבב אלא על
5 התרקע: אשר יורע. בדרך שאדם מוציא

6 לזרעה. למעטני מחובר כל דהוה לזכי אמינא
7 ורעות יחזיר דקרא. ואמר: שאינו נקוב -
8 תלוש גמור הוא: מה לי אמר ר' שמעון, מי
9 מודה דתא במחברו הוא האי שורש, ואי תלוש
10 לי בשבת - מתיחב: וימנין. פעם אחרת: שאם
11 נעצר היעצין כבדי שוקרו, ושאינן נקמא -
12 נטהר בשירדה זו, והנינו מביציא דתת. ונתן
13 במסקת כלימ (פ"ג מ"א) כלי תרס תעשו
14 לאוכלין - שיעורו כיתיים. ומודה ר' שמעון
15 בנא דתשיב מחובר כל הורעיס שבתו, והו
16 לא הוי כלי: ניקב כבדי מותרו מיבעיא. דהוה
17 חן לטפוחי ביה בתוך דלאו כנגד תהבא, ואת
18 פושטת ליה דכדלהו מחובר יתיה: ואי איתמי
19 לר' יורא. דמודה רש בשום נקב: הכי הווא
20 דאיתמי. שאם ניקב למשה מרביעית, שאנו
21 מרביעית מן הנקב ולמשה. דכבדי מרבי
22 לאו כלי הוא: חמש מרות תרס: כמציא
23 משיקה. נקב דק מאר ששניקב יוצא בו: מחו
24 לטפאט יסמרא. כלומר: אם כלי שלם הוא
25 אינו ניקב כבדי, אלא אם הוקף שבר בלי הוקף
26 ראו להשתמש בו - דמקבל טומאה משנשבר,
27 כדמתין בו ורעיותיהן ורופותיהן וישבן שלם
28 מוסמכין בו, "אלו טריפות" (וחזין דף ב).
29 וניקב שוב כמציא משקה - חוץ מן אלו
30 משום תורת גיטרא: יסמרא. שבר כלי.
31 לקמיה מפרש טעמא דאין שבר כלי חשוב
32 להצניעו משניקב, ולומר הבא גיטראטא)
33 אחר ונניח תתיו לקבל טף טיה הנוטף מזה.

34 **אבל אם הוקף כלי שלם וניקב מעט - אין סבירין אותו.** אלא אומר הבא גיטרא אחר
35 ונניח תתיו: ועיין פלי הווא לקדש בו מי חטאת. כלומר: אם כלי שלם היה, וניקב
36 כמציא משקה - עדיין כל תורת כלי עליו. ואפי' לקדש בו מי חטאת באפר פרה.
37 דקבעין כלי ראי, דרביב (במבד ט) "מים חיים אל כלי". וכ"ש שמקבל טומאה: ניקב
38 כבונם משקה. שאר מושיבו על המים נבנס בתוכו, דריתני נקב דקב: מהו מלקדש
39 בו מי חטאת. שדור לאו דוקא. אלא כמא "שור ורע" (ברכות דף ב). כלומר: בטל לו
40 מתורת כלי לענין מי חטאת: ועיין פלי הווא לענין הבשיר ורעים. הורעיס בתוכו.
41 דבתלושין יתיה. ואפילו לרנן. שאין נקב זה ראי לקריא לחלוות התרקע: ניקב
42 בשורש קפון. הוי טפי מבכנס משקה: מהו מלקדש ורעים. לרנן, דהוה יעצין נקוב:
43 ועיין פלי הווא לקבל בו ורעים. שהוא שיעור לטומאה בכל כלי תרס תעשו לאוכלין
44 סתם, כל זמן שלא יתדו לרימנים. ומקבל עינין טומאה: מהו מלקבל בו ורעים.
45 כלומר: מלקבל עד טומאה משום תורת מקבל כל תרס, שהרי שיעורן כיתיים. אם
46 הוקף עליו טומאה - נטור ממה: ועיין פלי הווא לקבל בו ורעים. שאם הווא שוב
47 לרימנים - מקבל טומאה מן אלו. ואם הווא מיוחד לרימנים מתחלה - לא
48 נטרה: מהו מלכוס. משום כלי, אלא א"כ מצניעו לגיטרא - אלא כמא תורת גיטרא:
49 ואם היה מוקף צמיד פתיל. והוא באהל תומ - אין טומאה בתוכו בו דרך נקב. ומציל
50 על כל מה שבתוכו: עי' שיפחת רובו. ד"כ כל פתוח' בתוכו (שם) - פתח פתח נקבסת
51 לו טומאה, ולא דרך נקביו: אלא במקף צמיד פתיל. שאם ניקב כמציא רימון אינו
52 מציל:

53 **ברבתי**
54 דרכין, וניקב כמציא רימון אין ראיין אלא ראיין אלא כשנתה אלא במקף צמיד פתיל. תימה לר"י. דילמא מיוחד לרימנים שמע. ואצטרך לאפוקי דמריא
55 דאמר בסמוך בן רימון אין א"ל לו טומאה בו וי"ל: דמשמע דבסחם בלי חרס איירי, בלא יחוד. וליכא למימר דלענין הבשר ורעים שמע, במ"ד בסמוך שיעורו כמציא רימון, לרש
56 הקניט? פירוש לענין הבשר ורעים פליג - דא"כ אמאי נקט בלי חרס אפי' כלי עץ נשן ונהו. דליכא סבירא ליה דלענין הבשר ורעים שיעורו כמציא קטן:
57 דא

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48

הא דברביי ודא בוטריי. פי בקנטרא: רבוי - ברוב, וטרי - בוטריא רמון. וקשה לרי: דאין זו שיעור, ומה קרי רבוי ומה קרי וטרי לידע אוהא היה כמציא רמון? ונראה לרי: דברביי כמציא רמון, ובוטריי כמציא רמון או יותר מרוב - מי ברוב. ודא אקמרא עד שתפתח רובו - לא קא אשיעור מוציא רמון, אלא אשיעור ומציא ודא.

ולענין

ר"ל כלי פתוח כתיב, דורך פתוח נבנסת ולא דרך נקב. ונתקן כליים ומדבסת כליים (מ"א) ואלו מצילין בעמיד פתיל בו, ומצילין בין מצידים בין מצידיות. משמע דצריך שיהא מוסק צמיד פתיל כשניקב מצידו ועוד, דתת ברת הכי: ובמה מקיפין - כבוד ובחזקת בו ובכל דבר שהוא מותרת ואין מקיפין לא כבעו ולא בעפרת מפני שהוא פתיל ואינו צמיד. משמע דנרקב כל שחוח נבנסת טומאה, ועד, דתת התם ומיחו לה בהיגלות קמא (כ"כ ק"ה) חבית שניקבת וסתמה שומים - הצילוח. פסקה במומרא - עד שימרח מן הדחוסים, ודו סתים - עד שימרח מן העדרין ובין זמורה לחביתה. ואומר ר"י: דאינם קשיות לפירוש הקנט, ודאי פתח נבנסת טומאה אפילו דרך נקב קטן, ובענין עד שיתסם לגמרי כל הפתח, ולזהו צריך מירוח. ודואו דבין מפתים בין מצדיקין - לא מירי כשבר מן הצד, אלא נעשה לצורך פתח. ודואו ד"הגול" דחבית שניקבה - מירי כשנפתחה רובה, או כמציא רמון, דחשיב פתח ובכתיב טהמה מעילא, וריבאי הקשה מדה דתת נבנסת כליים (פ"ט משנה ג') נקב העשוי לאובלין - שיעורו בויהים, הנשי למשק - שיעורן במשקן, הנשוי לכך ולכך - משילין אותו לשומרא בעמיד פתיל וכנסת משקה. פירוש: כיון שעשוי למשקם ואובלין, וקשה להוסיף משקה - אינו מציל בעמיד פתיל על מה שבתוכו, דגורו אטו הואו דמיחוד למשקן לחידודו. ולענין קבלת טומאה דהי כלי, כיון שמיחוד לאובלין ונקב כי האי (בבבנסת טומאה, ותירץ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48

הא - ברברביי ודא - בוטריי אמר בר אמי, שונין: כלי תרם שיעורו ככונם משקה. ולא אמרו מוציא משקה - אלא לענין ניסמא בלבד. מאי עממא? אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן: לפי שאין אומרים: "הבא ניסמא לניסמא" אמר עולאי: פליגי בה תרי אמוראי במערכתא, רבי יוסי בר אבון ור' יוסי בר יהוא; חד אמר: כמוציא רמון, וחד אמר: כשורש עסקן, ויסמך: אחד הפרפה ואחד המעטעטע. אמר רב חיננא בר כהנא משמיה דרבי אליעזר: כלי תרם שיעורו כמציא ויתים, וקר קישא בריה דרבא מסיים בה משמיה דרבי אליעזר: ותרי מן ככלי גללים וכלי אבנים וכלי אדמה, שאין מקבלין טומאה לא מדבריה תורה ולא מדבריה סופרים. ולענין צמיד פתיל - עד שיעפת רובו.

הדרן עלה המצניע

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48

הזורק ר' אקבא מתיב, טעמא פפרש בבמרא: כיצד שתי נזופרותא בו. רבנן קאמרי להו: נזופרותא, וזין הירצאין מן הבתול ומנדין עליהן נסרים תלפוז: זו כנגד זו, ושני צדי הדרי, וכן רהי, עבודותא וירחבו: פ' אדור, שלא מצינו וירקה וירחקה במלאכת המשכן מרהי' לרשות היתיד ורחב דהרי מפיסק בניהו. שלא היתה עבודה הלוחם בה, דחושש לקשים לעגלה שבצדה, אלא לעגלה שלפניה (ושלא תירחי). שארבו עגלות היו לבני מרדכי שיהיו נושאין קרשי המשקן, וזו הלוחין שמים באחד או בעד זו, כדאמרינן בגמ'. וכשהיו פורקין את המשקן לטעון על העגלות - היו מעמידין העגלות כדרך הליכתן, ושתים זו אצל זו סמוך למשקן, ושתים זו אצל זו פניהם, דרך הליכתן לאורך הדרי, שהיו רוצים להלך אתר עמוד העגן הכולך לפניהם. ופורק המשקן היו מושיטין הקרשים לאותן שעל שתי העגלות הסמוכות למשקן, וזו מושיטין לאותן שלפניהם. אבל מעגלה לעגלה שבעדה - לא היו צריכין להושיט, שחרי שתייהן סמוכות לפורק המשקן: היו שתייהן כדאמרינן אחת. כלומר בעגליה אתר באורך הדרי על פני הבית, ויש הפסק רהרי ביניהם: הזורק פטור. הואיל ולמעלה מה, ולא מצינו וירקה מרהי' לרהי' דרך הדרי ממשקן, לא באורך כל ברוחם: וקצת אורח רשות הרבים מפיסק ביוצא בה למעלה מי משקן מרהי' לרהי'. וקצת אורח רשות הרבים מפיסק ביניהם: שקב היתה עבודת הלוחים. ומפרש ואולי כיצד מצינו כוז בעבודתן - בשמתי עגלות זו אתר זו ברשות הרבים מושקן מושיטין לאותן שעל העגלות שאצלן, כיון מושיטין לאלו שלפניהם. אבל לא וזרקין, שאן אותן קרשים נקרוקת מפני ברוחן: נב'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48

הדרן עלה המצניע

הזורק, כיצד שתי נזופרותא רבי: תמה, דרובה, רמון פלוגתא רבי עקיבא ורבנן (לעיל ד' ב) בקלטהו, ופלוגי למטה מעשרה לא אתי שפיר "כיצד", ודוא לא אי ארבעיל. ודאבא אפירי בנוזרותא למעלה מעשרה וזמאי ועגלות, ואפולו ר' עקיבא נמי מודה והתם. ולמאן דמוקי פלוגתיהו למעלה מעשרה - אתי שפיר, ומיהו שי בירושלמי: איבא דתי כיצד, ואיבא דתי כיצד. ומפרש התם ודחוא אמורא דמוקי פלוגתא למעלה מעשרה - תנא "כיצד", ודחוא דמוקי לה למטה מעשרה - לא תני "כיצד":

הצנאה

הווצאה גופה היכא כתיבא במשכן כדאמריהם הוירדו קרשים מעגלה כו. מכל מקום, אי לאו רבתיב - לא הוה מחייבי עליה, לפי שמלאכה גרועה היא כופי' לעיל (דף ב).

וממאי דבשבת קאי. ר"ח ל"ב ל"ה הוה דר' אשכנז הוצאה, דהא אפילו כתיב קאי נפקא ליה שפיר הוצאה מלאכה הוא. דר'

רחמנא קרייה מלאכה. כדתיבין 'ואיש ואשה אל יעש עור מלאכה לתרומת קדש' ובתיב 'ויכלא דעם מהבאי', אלאנך קרי הוצאה מלאכה, וכן דריש בהדיא בירושלמי. הכנסת מניין סברא הוא בו, ואית מה דעריך להא סברא. כיון דרעות במשכן, כדאמריהם הוה ועלו קרשים לעגלה כו. דהא סמוך משמע בני וריקה דאם תרומה במשכן - הוה אתי ליה שפיר ויר"ל בדורקה נמי איא סברא מה לי ע"י הוצאה מה לי ע"י ריקה דא לאו סברא לא הוה מחשבינן לה תולדה הוצאה. ואי הוה נמי במשכן לא הוה מחויבינן עליה מסברא, לפי שמלאכה גרועה היא:

ולרבי אליעזר רמזיב אתולדה במקום אב אמאי קרי לה אב כו. ריה מצי למישר דמקמי מניה לעשן חרותא. כדפי בפ' 'כלל גדול' (לעיל עב). ואבאי למישר דהייט דמשיני: קרי דרעות במשכן חשיבא כו. אית גרסינן: קרי דרעות במשכן חשיבא - קרי לה אב חק' דלא הוה במשכן חשיבא - קרי לה תולדה ולפי הוה ש' מלאכות דרוזו במשכן, כגון מנכש ומשקע דריעס. ולא חשיבו ולא הוה אבות. וכן אי ריטינן: דרעות במשכן חשיבא - קרי לה אב אבל אי ריטינן: קרי דרעות במשכן חשיבא. וקרי לה אב. קרי דלא הוה במשכן - לא חשיבא וקרי לה תולדה. לפי הוה ותולדות לא הוה במשכן: אי נמי קרי דכתיבא קרי לה אב. חק' לישנא כתיבא איצטריך אלא משהו הוצאה: ודילמא כתיבא הוה משלחפי. רב' כמינה הוה מצי למישרף. דילמא חק' ארבע אמות דהוה יחיב: גודלה

הרד' הוה יחיב? מניו הרד' כתיבין. דילמא בתוך ארבע הוה יחיב? אלא אמר רב חסדא: שכן אורני יריעות וורקין בויקרא ביריעה. והלא אורניו בדר'! בניכסא בתרא. והא במקום פטור קאןלא אלא: שכן אורני יריעות וורקין בויקרא לישואליהו. ודילמא גבי הרד' הוה יחיב? מניו הרד' כתיבא. ודילמא שלחופי הוה משלחפי? ותו: מי שאילי מהרד' והתניא לודא: 'איש איש ממלאכתו אשר יהם עשים' - ממלאכתו הוא עושה, ואינו עושה ממלאכת חבריו; ותו: מעבור ד' אמות ברה"ר מנלן דמתיב? אלא: קל ד' אמות ברה"ר, נגרא גמירי לה. אמר רב יהודה אמר שמואל: מקושש מעבור אמות ברה"ר תהו. כתיבתינא תניא: תולש תהו. רב אחא ברבי יעקב אמר: מעמר הוה. למאי נפקא מיהו? לכדריב; דאמר רב: מצינא מנלש כתיבין בי ר' תימי, וכתוב ביה: איסי בן יהודה אומר: אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, (אם עשאן פולס בהתלם אחת) - ואינו חיב אלא אחת. אחת ותו לא? והתני: אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, והיונן בה: מנינא למת לי? ואר' יתני: שאם עשאן פולס בהתלם א' חיב על כל אחת ואחתו אימא: אינו חיב על אחת מהם. רב יהודה אומר: פשיטא ליה דהתעביד חיב, ומתינא פשיטא ליה דתולש חיב. ורב אחא בר יעקב פשיטא ליה דמעמר חיב. מ"ס: הא מיתה לא מספקא, ומ"ס: הא מיתה לא מספקא. ת"ר: מקושש זה צלפהר, וכן הוא אומר והיו בני ישראל פלפדר וימנאו איש וגו' והלחן הוא אומר 'אבינו מת בפרדס', מה הלחן צלפהר, אף כאן צלפהר, דבין ר' יעקבא. אמר לו ר' יהודה בן מתריא: עקבא, בין קד ובין קד אמה עתיד ליתן את הרין. אם כדכריב, מה תהוה ביסמו ואמה מגלה אוהו! ואם לאו

גמ' סביר וריקה תולדה הוצאה. על כרחך תולדה היא דלא נמנית באבות מלאכות. ותולדה הוצאה היא שאין לה להטה תולדה אב אחר, דמעין הוצאה היא האמורה באבות מלאכות: פתחה ליה ר"ח היא. שהיה הכל מעיין אצל משה רבינו: פרה"ר. וריבוי: מאליהם: ודילמא ליה עבדיה. שהיה הנזק כדי להשליט: תולדות הכנסה פקדא היא. ליהוה הכנסה פקדא היא.

הוצאה. שהיא מעין לה בשאר תולדות שהיא מעין מלאכות: סביר אחא מתיב ואחא מתיב: כדתיב 'לעיל פ"א ב'. פטש העני דהו לפנים: נפקא מינה. דכל אבות מלאכות: שתי אבות. וכל דמנין. ושתי תולדות דשתי אבות: וכל' כו'. במקסא בריכות פקדא 'אמרו לו': והא דתני. פניקין: כפולת. כדמיקי לה דביבילה שמינה ונזקת: כיוןק באייר. פטור, דלא נח כרשות הרבים. דאין רהיר מתיב. וכלא מתיב. וברדי נמי לא נח - משני מקום מסוים שהיא רחבו ד' שהרי לא נח בראש הבתול אלא פניקין: כיוןק באייר. דאחי רהיר הוא ותיב. וכין קארי רהיר הוא ותיב - בכל דרוזי מתיב. ורשקא לתפשיה לא תהי. לא כדמילתא ולא מקום פטור. הואיל ובתיב נח ולא נח בראשו. שהיא מקום מסוים: וקפין יריעות. מעשה רוקח: גבי הרד'. בתוך אמה אחת. ואן עריבין לרוקח אלא להושיט: מניו אהרד' כתיבין. כשמתוחין אין החוט שכן הוא זה מפתח: כתיבא: כלי שקעה לה ערב נתון בו, שוורקין שני בין דומני היריעה: ותיב אמי כתיב. חוט של ערב אתה. והקנה נכרך בתוכו, ואינו עובד מניו: בניכסא כתיבא. בחוט האחרון של קנה. שהקנה נשמת מהחוט והנכריא נטלה: כתיבא. וריקה אחרונה של חוט. לשון המישר: והא במקום פטור אלא. בין דומני היריעה. ואן זה רשות הרבים אלא מקום פטור. דאין רחב ד' לישואליהו. אורני יריעה אחרת, ויש לו לה שנים: ה"ל: ודילמא שואליהו גביון הוה יחיב: מניו אהרד' כתיבא. אי גביהו הוה יחיב: מניעין דרו של זה בשל זה בשפת היריעה. כשמתוחין חוט הערב: כתיבא. כמו חפת תליון (וימא ד' עו): ש' שלחופי: מילחפי. לשלם גבי הרד' הוה יחיב. אלא שאין מכונימם. אלא זה נמשך לפנים וזה לאתרו: ואן עושה ממלאכת חבריו. כתיבין: מניו כתיבין. ולא הוה יחיב: לישואליהו: סביר ד' אמות תהי. לא תליש ולא עמקן. אלא העבדן ד' אמות. לכן כתיב: עמפי תלישין ומתרחין הוה ועמקן כדמכין לעיל ד' עב: דהא מאן דכתיב מלאכה - חיב משום מעמר: מגילת סתרים. שהסתיירה. לפי שאין מכונימם תולדות: ואינו חיב אלא אחת. על כרחיך לענין שונג קאמרו ולחשאת. דכמיון בתן קטיל לא מגטיל. ולחכי פרקי: והא שאן תתן רב: ואינו חיב על אמת מהו. מ"ס. וכן בתן אחת שאינו נכרך עליה. ולא פירש איוו היא. והשקתא לרב יהודה אין זו התקרה. שהרי נכרך מוקשש עליה. ולמתניתא אין תולש באבות ספק:

גמ' סביר, וריקה תולדה הוצאה היא, הוצאה גופה היכא כתיבא? א"ר יוחנן: דאמר קרא 'ויצו משה ויעבורו קול בפתחה'. משה היכן הוה יחיב - בפתחה ליה, ומתיב ליה ר"ח ר"ח תיא, וקאמר להו לישואלי: לא תפיקו ויתרו מרה"ר דרבו לרה"ר. וממאי דבשבת קאי, ודילמא בחול קאי, וישום ודילמא לה מלאכה? כדתיב 'המלאכה תהיה דיום וגו'.' גמר 'העברה' מיהו: כתיב: ויעבורו קול בפתחה' ובתיב תהם 'התבנית שופר הורעה', מה לחלן - ביום אסור, אף כאן - ביום אסור. אשכנז הוצאה, הכנסה מניין? סברא היא, מפרש מרשות לרשות הוא, מה לי אפוקי ומה לי עולוי? מיהו, הוצאה - אב, הכנסה - תולדה. ומכיר, אהא מתיב ואהא מתיב, אמאי קרי לה האי אב' ואמאי קרי לה האי תולדה? נפקא מינה: דאי עבד שתי אבות בתו' הרד', אי נמי שתי תולדות כהרי הרד' - מתיב תרתי, ואי עבד אב ותולדה דריה - לא מתיב אלא תרא. ולר"א דמתיב אתולדה במקום אב, אמאי קרו לה אב ואמאי קרו לה תולדה? קד דתניא 'במשכן חשיבא - קרי לה אב, תך דלא תניא במשכן חשיבא - לא קרי לה אב. אי נמי: תך דכתיבא - קרי אב, ותאי דלא כתיבא - קרי תולדה. והא דתני: הוורק ד' אמות כפולת, למעלה מ' ספחים - כוורק באייר, למטה מ' ספחים - כוורק באייר. והוורק באייר ד' אמות - חיב. וק' ד' אמות וורקין מנין דמתיב? אמר ר' אישיה: שכן אורני יריעות שכן תופרי יריעות וורקין מתיבין זה לזה. ודילמא גבי הרד' הוה יחיב? מניו הרד' כתיבין. ודילמא בתוך ארבע הוה יחיב? אלא אמר רב חסדא: שכן אורני יריעות וורקין בויקרא ביריעה. והלא אורניו בדר'! בניכסא בתרא. והא במקום פטור קאןלא אלא: שכן אורני יריעות וורקין בויקרא לישואליהו. ודילמא גבי הרד' הוה יחיב? מניו הרד' כתיבא. ודילמא שלחופי הוה משלחפי? ותו: מי שאילי מהרד' והתניא לודא: 'איש איש ממלאכתו אשר יהם עשים' - ממלאכתו הוא עושה, ואינו עושה ממלאכת חבריו; ותו: מעבור ד' אמות ברה"ר מנלן דמתיב? אלא: קל ד' אמות ברה"ר, נגרא גמירי לה. אמר רב יהודה אמר שמואל: מקושש מעבור אמות ברה"ר תהו. כתיבתינא תניא: תולש תהו. רב אחא ברבי יעקב אמר: מעמר הוה. למאי נפקא מיהו? לכדריב; דאמר רב: מצינא מנלש כתיבין בי ר' תימי, וכתוב ביה: איסי בן יהודה אומר: אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, (אם עשאן פולס בהתלם אחת) - ואינו חיב אלא אחת. אחת ותו לא? והתני: אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, והיונן בה: מנינא למת לי? ואר' יתני: שאם עשאן פולס בהתלם א' חיב על כל אחת ואחתו אימא: אינו חיב על אחת מהם. רב יהודה אומר: פשיטא ליה דהתעביד חיב, ומתינא פשיטא ליה דתולש חיב. ורב אחא בר יעקב פשיטא ליה דמעמר חיב. מ"ס: הא מיתה לא מספקא, ומ"ס: הא מיתה לא מספקא. ת"ר: מקושש זה צלפהר, וכן הוא אומר והיו בני ישראל פלפדר וימנאו איש וגו' והלחן הוא אומר 'אבינו מת בפרדס', מה הלחן צלפהר, אף כאן צלפהר, דבין ר' יעקבא. אמר לו ר' יהודה בן מתריא: עקבא, בין קד ובין קד אמה עתיד ליתן את הרין. אם כדכריב, מה תהוה ביסמו ואמה מגלה אוהו! ואם לאו

אמה מצינא לעו על אותו צדיק. ואלא

שבת. פרק אחד עשר – הוויק דף צו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספות

1 ואלא האי נמי גזירה שניה ואי לא בסתו התורה תקנה ליה כמפורש ומשני רבי יוחנן בן בריה לא נקרה. ואין אדם דן גיש מעצמו. ואלא לרבי יוחנן: מתיבין הנה.
2 באיזו הטא מת. דכתיב 'כי כהטאו מת: מ' ו'נעפילו'. ו'נעפילו לעלות' וגו'. שלא דרשנו כ' כחילול שבת: שפנה מערערה. קדם ותנפרא: וקנה ידו מצורעת. היינו לוקה בנפשו:
3 ו'ויציאה והנה ידו'. אמר הוציאה מצורעת בשלג. ובמדה טובה כתיב 'שמחו והנה שפדה': גם בתוך גם. לאחר שחור וגעשה משה בלען. ולא כשהוא תנין. דתיב חילוב ד'ובבלע'
4 תני אהרן: ולא ילפינן וזרק ממושט. שהיה בעבודת הלוים למעלה מעשרה מרשות היתיר לרשות היתיר ורשות הרבים באמצע. וספא דקתני הוויק פטור וממושט הויב:
5 – דבר ורבי דהיא: או דילמא אלא מי
6 פליגי. ומשום דכתיב פליגי ופסור רבנן. ואין כאן
7 אהרן דהיה הוויק ממושט לא ילפינן. ורבי
8 עקיבא דלית קאמור רבנן קאמור לה: ועובר
9 גרסינן. מרה"י לרה"י ועובר ברשות הרבים
10 עצמה. ולא גרסינן ברישא הוויק. והא אמר
11 ר' אלעאי. ב'דומצוני'. וקליף מקשא בני קרת
12 דארון: אלא לאו ב'דוקי מירי מתניתין ב'
13 מתניתין. וקתני בבביתא עצמה. ובגא הוא
14 דמתיב ר' עקיבא – משום דנקלטה באורו
15 של רה"י: למעלה מעשרה. וזלפי וזרק
16 ממושט ופליגי דרב הלכה. הא דר'
17 אלעאי: מרד שלשה דברי הכל חייב. ואינו
18 דלא חן – תוד דבכמה דמי: פטור. דלא
19 ילפינן וזרק ממושט: באנו למחלוקת.
20 ובקלוקה כמה שהנחה: משום שבות. שזרק
21 מרשותו לרשות חבירו. ולא משום הפסק
22 דרה"י. והוא חייב נמי אם היתה אצלו עד
23 שיעברו: ואם היה שותק. הישנות – שלו –
24 מזהר לכתחילה: אסור לזרוק מזה לזה.
25 ואמר ר' שמואל. דאי משלו לשל חבירו – אל
26 היה שרי שמואל: לאו מי אוקימנא.
27 בערובין: דמילי חזי ודמתי. ודמתוך כך
28 יצרך לאמך דוד מנחה למתוך אבן מנתוך
29 לזבחה שרד בה. ודילמא לא יצרך על הגג
30 ונפל לרה"י. ואמי לאתוי. ולתיב בטק ואמי
31 לאתוי. דאילו משום נפילה דרה"י – ליבא
32 חיוב חטאת. דמתעסק הוא אצל הוצאה דלא
33 נתקן לזרוק לרה"י: בלבד דמי. דרשות
34 שאינו גבוה ג' בטל אצל דרה"י: אפי' ליה.
35 סקרא יהיא: לפי שאי אפשר. להחליק דרה"י
36 מגבושית כאילו נלקטו במלקט ורהיטני
37 פליגינא בעלי. וכן בשני גזווי כלים של עץ.
38 וברזל דן נעין בתוכו. ובהו מן פני רוחב
39 תפרש ומחלקת. להפך. בגבושיות מן רה"י:
40 אפי' ליה. אי סקברא אפילו ג' נמי: המשלשל
41 מחילול ארצו. ודפני הסופה בערב כלפי
42 מעלה. ומשלשל ובא כלפי מטה: משלשל.
43 מוריה: אם גבוהות מן הארץ ג' מפהים
44 סבולה תא חת מ' בשדה. דאמרנן: לבד
45 – כמי שנכנס עליה. ונשלמו עד למטה. הכא
46 לא עסקתי ותיקל הוא. וניראה לי דהכי
47 גרסינן: מאי איבא למיט: תתם משום דקמי'
48 לה מדיחא שהגויים פוקעין בה. ובפחות
49 משלשה ליבא בקשת גרמי: תיב למשה
50 למעלה מאי איבא לימייה. למעלה הכא
51 דאמרנן לבד למעלה. בכמה חובין. כגון
52 מקיפין ג' כלים דעירובין (דף ת"ז). כגון
53 שדחיק את הסיכור מן הדפנות ג' טפחים
54 ספולה (סוכה דף ת"ז). כגון דפיל. מתוך
55 שהוא חושך ומלא הקלא: אבל שאינו
56 מקורה. כגון חצי: וקא קשיא ליה. בהא
57 דאמרנן רבייה:

1 גזירה שה לא נעיר. ואם חטאה וליגמר מר
2 עקיבא. שהוא קבלה מרבה ואורתי
3 שיהיה להם קבלה מנין גיש שבכל התורה. וזו
4 היתה יחידה על החשבון – לפיכך קבלה:
למימרא

1 ואלא. הא גמור גזירה שניה! ג'ש לא גמור. אלא מוכיב
2 הויה? מ'נעפילו'. הנה. כיצא בדבר אהא אומר: "ויהי אף
3 ה' גם וירד" מלמד שאף אהרן נעטר, דברי רבי עקיבא.
4 אמר לו רבי יוחנן בן בריה: עקיבא. בין כך ובין כך
5 אהא עתיד ליתן את תידין. אם פדברך – התורה פסחה
6 ואהא מעלה אוהו! ואם לאו – אהא מוציא לעו על אוהו דיקוי. ואלא כדכתיב 'בם'? ההוא בניפשה
7 בעלמא. תניא כמאן דאמר אף אהרן נעטר. דכתיב "ויפן אהרן אל מרים והנה מצרעת" תנא:
8 שפנה מערערתו. אמר ריש לקיש: החושד בכשרים לוקה בגנוה. דכתיב "הן לא יאמינו לי וגו'".
9 ונליא קפי כוח" דמחוימי ישראל. אמר לו: הן מאמינים בני מאמיניו. ואהא אין סופך להאמין. הן
10 מאמינים – דכתיב "ויאמין העם". בני מאמינים "ויאמין בי". אהא אין סופך להאמין – שנאמר
11 "עון לא האמנתם בי וגו'". כמאן דלקח – דכתיב "ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיסק וגו'".
12 אמר רבא ואיתמא רבי יוסי בר' חנינא: מדה טובה ממרתה לכא ממדת פורענות. דאילו במדת
13 פורענות כתיב "ויציאה והנה ידו מצרעת פשלו". ואילו במדה טובה כתיב "ויציאה מחיקו והנה
14 שבה בכשרו". מחיקו הוא דשבה בכשרו. ו'ובלע משה אהרן את מפתח" א"ר אלעאי: גם בתוך
15 גם. מרה"י לרה"י. כו'. כעו רבה: למשה מעשרה פליגי. ובהא פליגי: דמ"ס: אמרנן "קלוטה פסחה
16 שהונחה". ומו סבר: לא אמרנן "קלוטה פסחה שהונחה". אבל למעלה מעשרה – דברי הכל פטור.
17 ולא ילפינן וזרק ממושט. או דילמא: למעלה מעשרה פליגי. ובהא פליגי: וקמר סבר: ילפינן וזרק
18 ממושט. וקמר סבר: לא ילפינן וזרק ממושט. אבל למטה מ' – דברי הכל חייב. מאי מעמא –
19 קלוטה פסחה שהונחה דמיא? אמר רב יוסף: הא מילתא איפשיא ליה לרב חסדא. ופשטה גיחליה
20 רב המנונא מהא: מרה"י לרה"י ועובר ברשות הרבים עצמה. ר' עקיבא מתיב. וחקמים פוטרין.
21 מדקאמר "ברשות הרבים עצמה" – פשיטא למטה מעשרה פליגי. וכמאן? אילמא במעביד –
22 למטה מעשרה הוא דמתיב. למעלה מ' לא מתיב? והאמר ר' אלעאי: המוציא משו למעלה
23 מעשרה – חייב. שכן משא בני קהת! אלא לאו – ביוזק. ולמטה מעשרה הוא דמתיב. למעלה
24 מעשרה לא מתיב. ש"מ: בקלוטה פסחה שהונחה פליגי – ש"מ. ופליגי ד' אלעאי. דאמר ר"א:
25 מתיב דהו' ר' עקיבא אפילו למעלה מ'. והאי דקתני "רה"י עצמה" – להודישן פהן דרבנן. ופליגי
26 דרב חלקיה בר טובי. דאמר רב חלקיה בר טובי: תוד שלשה. דברי הכל חייב. למעלה מעשרה
27 – דברי הכל פטור. מ' ועד ג' – באנו למחלוקת ר' עקיבא ורבנן. תניא נמי הכי: בתוך ג' –
28 דברי הכל חייב. למעלה מ' – אינו אלא משום שבות. ואם היו רשויות שלו – מותר. כגו' ועד
29 עשרה – ר"ע מתיב וחקמים פוטרין. אמר מר: אם היו רשויות שלו – מותר. למא תהוי תיובתיה
30 דרב; דאיתמר: שני פתים בשני צדי רה"י. רבה בר רב הונא אמר רב: אסור לזרוק מזה לזה.
31 ועמואל אמר: מותר לזרוק מזה לזה! ולא מי אוקימנא לתיהא גגון דמדידלי חזי ומתיב חז. דוימנין
32 נפל ואמי לאתוי. אמר ליה רב חסדא לרב המנונא. ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא: מנא הא
33 מילתא דאמור רבנן "כל פחות מ' בלבד דמי"? אמר ליה: לפי שאי אפשר לה לרשות הרבים
34 שתקלט במלקט וברהיטני. אי הכי – ג' נמו! ותו: הא דתנן "המשלשל דפנותו למעלה למטה,
35 אם הן גבוהין מן הארץ שלשה טפחים – פסולה" הא פחות מ' – פשרהו! תתם היינו מעמא –
36 משום דהייא לה מדיחא שהגויים פוקעין בה. תיב – למטה למעלה – מאי איבא למימור? רבי
37 "כל פחות משלשה – בלבד דמי" – ההבטא גמירי לה. ת"ר: מרה"י לרה"י ורה"י באמצע. אפי'
38 מתיב וחקמים פוטרין. רב ושמואל דאמרו תרויהו: לא חייב רבי אלא ברה"י מקורה. דאמרנן:
39 ביתא כמאן דמליא דמי. אבל שאינו מקורה – לא. אמר רב חנא אמר רב יוחנן אמר שמואל:
40 מתיב דהו' רבי שתיים. אחת משום הוצאה. ואחת משום הנכסה. ותיב רב חנא וקא קשיא ליה:

דברים

1 **למירא** דמוחבי רבי אהולה במקום אב והניח בו. הקשה ה"ר פרוה' מנח ליה
2 דמוחבי אהולה במקום אב? דילמא הוא דמוחבי שתי - היכי בשטרע לו וחור'
3 ונורע לו, ובפלוגתא דר' יוחנן ורש' לקיש, דמוחבי אפילו בחוציא ורוציא בהעלם אחו'
4 ואורי: דאם כן לא היה רב יהודה משמעני שום חידוש שדחיי שתיים, ויהי' מן כרתי אחא
5 לאשמעון דרבי מוחבי אהולה במקום אב. **לא**

6 ס'ד תרנאי ר' יהודה סופיק בו, לפי מאי
7 דקסי, דשמעא דרבי יהודה ורבי דמוחבי
8 אהולה במקום אב - אמאי נקט טפי שוטמ
9 ומדקדק? איכא למימר דס'ד דרבנן נמי מוחבי
10 אהולה במקום אב, ולא פליגי אלא בשוטמ
11 ומדקדק, ואמר דלאו היינו תולדה, אלא היינו
12 ממש מיסק אורור, אי נמי לא מחיבי רבנן
13 אהולה במקום אב ולדבריו דרבי יהודה
14 קאמר:

15 **מאי** לאו דעבדיהו לתרווייהו בחיי הדרי.
16 אף הלשון מיושב, דשמעא דלמסקא לא
17 קאי הכי, ור' יוחנן מיי' לנאסקא נמי דנפ' דר' יהודה
18 שתי' כן אבות, מיהו נמי דעבדיהו לתרווייהו
19 בחיי הדרי. דאי ברעבד האי לחודה והאי
20 תולדה, ברביסין בנבנה פסירם - כאלא דהה
21 פליגי רבנן עליה, דתופק ליה דמשום תולדה הוו
22 מוחיבין ואמר ר' דאן למדוק, ושפיר רביסין
23 ליה. והי' פלוגתא דעבדה אחי לחודה והאי
24 לחודה, ופלגי במידי ולענין תרואת. ולרבי
25 יהודה צריך לחברונה משום שוטמ ומדקדק
26 ולרבנן משום מיסק ואורור. והיה דרוה מצי
27 למיחזי דעבדיהו לתרווייהו בחיי הדרי, ורבי
28 יהודה סבר דנין אבות ניהו, אלא דניחא ליה
29 לדחיי דעבדי אחי לחודה והאי לחודה,
30 דהשוא ע"כ טעמא דר' לאו משום דמוחבי
31 אהולה במקום אב, אלא משום דאבות ניהו:
32 **הרי** כרב שם משמעון. דן פשיטתא לא
33 קימא, ברמיסין, ורבינא נמי דספר' לרב
34 אשי אמילתא דר' אי לחבי קבעי לה - בהשטמ
35 לא קבעי לה. סבר דלאו כרב שם משמעון,
36 דאי דמי - לא חיי פריך מרדכי. דהא כי קא בעי
37 דתנוח בסוף ד' בשנחה בחלת' דרדי ע"י קליטה
38 דהי' רבנא שם משמעון, וכי ואלה חו ד'א לייחבי
39 עלייה, דעבדתי לתרווייהו ראשונה, ולרבי קאמר
40 דשתי' ליה. לאו היינו דאמר ליה רבינא לרב אשי,
41 דלא דוח ליה לאיתויי מילתיה רבינא אלא
42 שרצה לסתור לו אף מהו שרצה פשוט לו, דהי'
43 כתב שם משמעון:

44 **חבי** רביסין; ודקאמרתי הרי כתב שם
45 משמעון מי דמי התם בו. אי גוסי:
46 ואמאי, דהרי כתב שם משמעון - אחי נמי שפיר.
47 אלא שדוא קשיא, ולפסירי רביסין; אמר מ' -
48 פריך לפי מאי דס'ד מעיקרא:

גמרא

1 **למימרי** דמוחבי רבי אהולה במקום אב, והתניא, **רבי**
2 **אומר:** "בכריים" "הדרברים" "אלה הדרברים" - אלו ליש'
3 מלאכות שצאמיו למשה בסני! אמר ליה רב' וספי: **מר**
4 **אהא** מתני לה וקשיא ליה **דרבי ארדי**, אגן ארדי
5 **יהודה** מתנינן, ולא קשיא לן. **תנאי:** מרה"י לרשות
6 **הרבים** ועבר ארבע אמות ברה"י, רבי יהודה **מחייב**
7 **הרבים** ופטרין, אמר רב יהודה אמר שמואל: **מחייב**

8 **היה** רבי יהודה שתיים, אחת משום הוצאה ואתא משום
9 **העברה**. דאי ס"ה תרא הוא דמחייב - מפלל דרבנן
10 **פטר** לזמור? הא אפיק לה מרה"י לרה"י? מפיא? דילמא
11 לעולם אימא לך: ר' יהודה תרא הוא דמחייב, ורבנן
12 **פטר** לזמור, והכי משפחת לה - פגון דאמר "עד
13 דנפקא ליה לרה"י תנוח". וכהא קמילני, דר' יהודה
14 **סבר:** אמרינן "קלושה פמה שהוציחה" - ואיתעביד
15 ליה מחשבתו, ורבנן סברי: לא אמרינן "קלושה פמה
16 שהוציחה" - ולא איתעבידא ליה מחשבתו, אכל אהורי
17 במקום אב לא מחייב רבי יהודה. לא ס"ה; **תנאי:** ארבי
18 **יהודה** מוסף אף השוטמ ומדקדק. אמרו לו: שוטמ -
19 **חיי** הוא בכלל מיסק, מדקדק - חיי הוא בכלל אורור.
20 **מאי** לאו - דעבדיהו לתרווייהו בחיי הדרי, וש"מ:
21 **מחייב** היה רבי יהודה אהולה במקום אב. מפיא?
22 **דילמא** לעולם עבדיהו להא לחודה והא לחודה, ורבי
23 יהודה אהולה במקום אב לא מחייב. וכהא קמילני:
24 **דר' יהודה סבר:** הני אבות ניהו, ורבנן סברי: הני
25 תולדות ניהו. **תנע:** דקתני "רבי יהודה מוסף". אי אמרת
26 בשמך אבות, מאי מוסף? **מאי** מוסף אבות. אלא אי
27 אמרת תולדות - מאי מוסף? אי תמרני נמי, רבה רבי
28 יוסף דאמרי תרווייהו: לא חייב רבי יהודה אלא אחת.
29 **א"ל** רבינא לרב אשי: ולמאי דסקלי אדעתיו מעיקרא
30 **דמחייב** היה ר' יהודה שתיים, אי להקא קבעי לה -
31 **להקא** לא קבעי לה, אי להקא קבעי לה - להקא לא
32 קבעי לה! אמר ליה: באומר "כל מקום שתרצה תנוח".
33 **פשיטא:** נתפונן לרזוק שמנה וזרק ארבע - חיי כתב
34 שם משמעון. נתפונן לרזוק ארבע וזרק שמנה מהו?
35 **מי** אמרינן: לא אפיק ליה, אי דילמא: להקא דבעי הא
36 לא נתן? ולאו היינו דאמר ליה רבינא לרב אשי, וא"ל:

37 **באומר** "כל מקום שתרצה תנוח" ודקאמרתי: **חיי** כתב שם משמעון? **מי** דמי? התם פמה
38 **דלא** כתבי שם - לא מכתבי ליה שמעון, הלא פמה דלא זריק ארבע לא מיידיקין ליה
39 **תני** רבנן: הוזק מרשות הרבים לרה"י ורשות הירוד באמצע, ד' אמות - חייב,
40 פחות

41 וזק שמנוה. פסור: ה"ו; ודקאמרתי חיי כתב שם משמעון, ואנחנון לרזוק שמנוה זרק ד', דשטיקא ליה לחיובא קא מוחיב; מי דמי? התם - כל פמה דלא כתב שם לא מכתב
42 שמעון, הלכך פי כתב שם - בכניחה תחבי, והא עבר ליה מלאכה, ויש שם אדם בני אוחיוהו דללו: **הלא** כל פמה דלא זריק ד', שמנוה לסוף ד', לא מיידיקין ליה תמנא?
43 בתקיה. הלכך פי כן לסוף ד' - לא נתקיימו מתנהו, ולא דמי לזק שמעון. לשון אורי, ה"ו אמר מו' חיי כתב שם משמעון מי דמי בו, והוא היא: מרה"י לרה"י ורה"י

44 **באמצע** דאי חייב, אלא עבר ברה"י דאי, ואפי' ע"ז צירוף חייב:

1 דברים הדברים אלה הדברים. נפי שבת, דבתיב ב'וקחתי: אלה הדברים אשר עשה'
2 וגו'. דברים משמע תרוק, היא - מרבי חו', הא תלה, אלה - בגימטריא תלתין
3 נשט, אלו לט בו. ומקניא לקח לז' על כרחין לרעת פמה תשואת אדם מתחייב
4 בתעלם אהך על השקת, ואי מחייב אהך במקום אב בתעלם אהך - מו' חו' וחו'
5 טובא: אמר ליה רב יוסף. לרב אהך אהך - פירי כרתי
6 לה. אלא דרב יהודה אמר שמואל מפייה נהי
7 ארבי שתיים אתא דרבי: וקשיא ליה דרבי
8 ארבי, רב יהודה לאו אתא אהך, אלא
9 ארדי? יהודה מתני לה, ולא קשיא ליה. דלא
10 אשכחן בעלמא דפטר ר'י אהולה במקום
11 אב: פרה"י לרה"י ועבר ד' אמות ברה"י.
12 קודם שמתיה, דאיכא תרמי, וקשיא חזיקא
13 ורבנן אמות: ה"ו; ואתא משום הקה"ה.
14 ורבנן פטרי אהעברה, משום דלא סבידא ליה
15 לקלוה פמה שהוציחה. ונחייב כמי שהוציחה
16 משיצחה פסחה וקורה ונקרה ונהא לסוף ד',
17 אבל חייב הוא משום הוצאה: ואיתעביד ליה
18 ארבע ביציאתה מיד, הלכך חייב
19 משום הוצאה. אבל משום העברה - לא
20 מחייב. ואפי' דחשיב ליה כמה שהוציחה
21 ונקרה ונהא, משום דהיא אהולה במקום
22 אב: אי שאר אבות מלאכה, וקשיא חייב
23 להא דאמרן דלרע נגמנו, שאם ישאין בהעלם
24 בכריס - חייב על כל א' וא': מחייב
25 בכריס: וקדוק, לאור שהוציחה החיט של
26 ערב מכה בכריס בב' וג' מקומות. ורימ'
27 מדקדק - משוה הארבעה כשש בו חטיין
28 בכריס כן עה ומונדקלים כן השאר, משוה
29 אותן בכריס או במטה: פאי לאו דעבדיהו
30 לפיולה, שוטמ ומדקדק חייב שאר מלאכות,
31 דאב מוסיק' קטני, ומיסק ואורור נמנו ע'
32 בראש המלאכות ואכל תולדותיה, כדקתני
33 שוטמ בכלל מיסק. פאי מוסיק', חיי לא נמנו
34 אלא אבות: ופיא דסקל איתקא בו, וחי
35 נמי מוחיבי אהולה במקום אב, והקא אבי
36 תרמי איכא. דאי להקא לסוף ד' בעי לה
37 דתנוח - הקא לא מחייב אהעברה ד', דלא
38 עבר מתחלת ד' (מרה"י ורה"י) לסוף ד'
39 גברי. אלא אהוצאה לחודה חו' ודמחייב.
40 והוצאה אריכא הוא דעבד: וא' להקא אצל
41 הציאה קבעי לה דתנוח, הקא לסוף ד' לא
42 בעי לה דתנוח, ולמאי וריקיה ד', ולא מחייב
43 לה. דבעינן עקירה מתחילת ד', ברה"י, והקאה
44 לסוף ד' ברה"י, והקא ע' גיאת הפתח - את
45 לא נת, והעביר לסוף ד' דתייביב אהוציחה.
46 ומיהו, אהוצאה הוא דמחייב - דנתקייב
47 מחשבתו, דקא נת ברה"י: באומר כל מקום
48 שתרצה תנוח. וכיון דלא איפתא ליה - הויא
49 ליה קיום משתב' לתרווייהו: חיי כתב שם
50 משמעון. דתנון כלפון קפו' דיבוגד' (לקמן דף
51 קט) דחייב בני אוחיוהו, ואף על פי שהצויין
52 למלאכה דוהלי: ולאו היינו דבעי מיהו בי'
53 ואמר ליה באומר בו, הא לא אמר כחי - לא
54 מחייב אלא אם כן נהא במקום מחשבתו, וחי
55 נמי בתרווייהו מפיטר - לא שאן נתפונן לרזוק
56 שוטמ וזק ארבע, לא שאן לרזוק ארבע
57 וזק שמנוה. פסור: ה"ו; ודקאמרתי חיי כתב שם משמעון, ואנחנון לרזוק שמנוה זרק ד', דשטיקא ליה לחיובא קא מוחיב; מי דמי? התם - כל פמה דלא כתב שם לא מכתב
58 שמעון, הלכך פי כתב שם - בכניחה תחבי, והא עבר ליה מלאכה, ויש שם אדם בני אוחיוהו דללו: **הלא** כל פמה דלא זריק ד', שמנוה לסוף ד', לא מיידיקין ליה תמנא?
59 בתקיה. הלכך פי כן לסוף ד' - לא נתקיימו מתנהו, ולא דמי לזק שמעון. לשון אורי, ה"ו אמר מו' חיי כתב שם משמעון מי דמי בו, והוא היא: מרה"י לרה"י ורה"י

שבת. פרק אחד עשר – הזוהר דף צח עמוד א – מנון מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות

פחות מארבע פטור. דמשום הוצאה לא מתייב, ולא אמרין קלושה כמה שהזנה: רשויות השות: מצטרפות. רשות הרבים זו עם רשות הרבים זו. ודלא כר' יוסי, דאמר בקרב' המוציא יין (לעיל פ.א) אף העגלים אנה, לרשות אחת – תיב. לשת' רשויות – פטור. ועוד קא משמע לן, דלא אמרין קלושה כמה שהזנה: מקוריה: מבוזה: ור' עגלות: דמקוריה: ור'.

בקרשים שהיוין עליהן, רובן לאורך העגלה וצדקה לרובן על ראש הפזורה, וקא ליקא דעתה: על פני גוף העגלות ולא מסודרות: וביניהן, בין עגלה לעגלה שבצדה, ואף על פי שראשי הקרשים יוצאים לכאן ולכאן שתי אמות ומקצה לכל רוח, וקרשים קרשים של עגלה זו מגיעין לראשי קרשים של זו שבצדה, שהרי חמש אמות היו בין עגלה לעגלה כדלקמן, ורוב עגלה חמש אמות, העלל שתי אמות ומקצה, ורוב חמש אמות והאופנים ועובי האופנים שתי אמות ומקצה, וזו אמות אורך הקרש, והשאר שבת ונתן על דופני עגלה לרובנה – ומצאנו אמות ומקצה בולטין מכל צד, ומצאנו רוח שבין ב' העגלות מקורה בקרשים: וצדיהן, רוח שבין דופן עגלה לאופן ועובי האופן: פי קאמר' רב תחתיך רה"ר: בדראיא. ברוח שבין שורות הסדר, שהיה סודר קרש על קרש סדר אחד, ומצאנו רוח וסודר סדר אחד ומצאנו רוח: ה' אמות. כדלקמן: פמה מותיב. כמה סדרים יבול להושיע על אורך ופזותיה – הקתא, ותו ולא ומקוריה ד' אמות וחצי, פש ליה רוח פלא. דאמתי: שדי ליה פני ביני. כשהוא מולק לרוח שבין הקרשים – אין בכל רוח אלא רביע אמה, ודווא טפח ומקצה, ויהו ליה לבד – והיינו מקורה: אחוץ מנה להו. דאיבא רוחא טפחי: מוטבא. עובי: אמתא. כדמשעין אמתא. פמה מותיב. כמה סדרים הוא מסדר: ארבעת. ודע קרחה, כל מה שכולל לסדר על פני אורך העגלה הוא מסדר, ואינו מנויב להושיע זו על זו, שהרי רב קרשים היו לעגלה אחת. שמיא קרשים יהיו: ב' קרשים לצפון, ועשרים ידרום, ויש למערכב, ושנים למקצועות. וכן דרןהן אמה וחצי, ומושב חזק קצה, אם אתה מסדר זו על זו דרבה – דן נפלות. הלכך, כמה הוא מותיב – ארבע, דחמשה בחמשה לא תבי, דאי אפשר לדחוק לעצמם להושיע ה' בתוך ה' אמות. ועוד, מפני בליטת התבעות: פי שדי פני ביני וביני. למחקה לאמה זו וזו ורוחם שבין ארבע סדרים כלבד דמי, שאין כאן רוח אלא שני טפחים: ותיא. הא דאמר' שרתייהו הוה רשות הרבים הוא – למדו ששני הקרשים בלה והולך עד באצבע איבא למימד דאיבא רוחא טפח פניו ב' סדרים: אלא למד' בו'. פלוגתא לקמן בשמעתין: אמר' רב קהנא באטבועי. ברוח שבין צדי הקרשים שהתקבעת בקנותיהם כמה קאמר רב דרתי רשות הרבים. כלומר: אי אפשר לסדר בה ארבע סדרים כדקמרתה. פי שבעות קבועין בקרשים, כדתיב (שמות כז) זאת טענותיהם תעשה וקבי, שהיה תחת הברזחין לתוכן, לפי שנתן גבולות, וכשיושבת על האדנים שאינם אלא אמה מנועלת לפנים או לאחור. אלא שברזחיהם מחברים את כולם. ודבריהם התיבין מתברר כל ג' הדיחות ומתחוקין את את זה, ואותן טבעות וקפוחן היו ולא שוכבין, והיו רחביהן, ואי אפשר לתן לעמוד זה כנגד זה באותו רוח. לפיכך מושיב טפחים זו אצל זו בראש העגלה האחת. ופונה צד הטבעות של חיצונה לתוך ושל פנימה לפנים, ואין צריך לתיבין רוח בעיניה, וכן בראש העגלה השני. וכל אחת הרוח באצבע, בין צד הטבעות, בין פרישו רבוחו, בין פניו גרסין. בין רב קהנא אטבועי, כמה ידבא כמה חלוי אגבא דעגלה, ועגלה גופה מקורה הוא. אטבועי: שמואל: ביהדות. מפרש: אטבועי כמו טבעי. ופרסין: הך רוחא דאטבועי היבא מנה להו – אגבא דעגלה כדפרשיה. והתיבין צדיהן וביניהן רשות הרבים, אלא תחתייהן הי רשות הרבים, הא עגלה גופה מקורה הוא, וקא סלקא דעתך שהיו עשוייה בעליה מלמטה, באותן שלגו, ששועין בתן חול ועפר לבקון:

הניחא למד' בדר' קרשים מלמטה עוביין אמה וכלין והולכין עד באצבע, הקשה הרב פור'ט ולדידיה מניחא הלא כיון שהולכין וכלין עד באצבע יבולין לסדר ששה סדרים או יותר שינתו חדרו של זה כנגד עביו של זה ורחוקו ששה סדרים שלש אמות ושש אצבעות ושאר יראו י' טפחים לאירו וכי לדידיה לוי ביני כלבד דמי. ותיק, דגאי אצל חלשיה צד הבע העטמט כמו שקרקע אצל

פחות מארבע אמות – פטור. מאי קמ"ו? הא קא משמע לן: רשויות מצטרפות, ודלא אמרין "קלושה כמה שהזנה". אמר רב שמואל בר יהודה אמר רב אבא אמר רב הונא אמר רב: הפעמבר ד' אמות ב"ה מקורה – פטור, לפי שאינו דומה לדגלי מקבר. איני? והא עגלות דמקורות הייין, ואמר רב שמואל רבי חיאי: עגלות תחתיהן וביניהן צדיהן – רה"ר! פי קאמר רב – בדראיא. מפרך, אמר רב הונא – חמש אמות, מותיב דרש' כמה הוא – אמתא ופלא, כמה מותיב – תלתא, פשא ליה פלא דאמתא, פי שדי ליה פני ביני וביני – כלבד דמי! מו סברת קרשים אפתייהו הוה מנה להו? אחוץ מנה להו! סוף סוף, סומכא דרש' כמה היו – אמתא, כמה הוה מותיב – ארבעה, פשא לה אמתא. פי שדי לה מו ביני וביני – כלבד דמי. הניחא למד' קרשים מלמטן עוביין אמה, מלמעלה עוביין אמה פה מלמעלה עוביין אמה, מאי אבא למימד? א"ר רבנא: באטבועי ותיבין עגלות, ועגלה גופה מקורה הוא. אמר דגרסין לעיל בדראיא, ובכל ספרים רסי' בדרא תנא', ולפי יחסיהם נמי אין הלשון משמע בין השורות כמו שפיר. ונראה לר"ת כמו שפ' ר"ת בדרא תנא' פי בשורה ראשונה, שעייין לא תניח על העגלה אלא קרשים התחתיים בלבד, שאינה מקורה בולה שיש בין השורות כדמפרש ואילו. אבל כשמסדר שורה שניה ושלישית – נסתם האויר שבין השורות, שלא היו יכולים לירות מכותים ולהשימן זה על זה בשת משש, אלא כל אחד היה בולט לחוץ, עד שנסתם כל האויר כמו באיח על בני לבניה. ופרך אורבא דעגלה כמה היו כו'. כלומר: אפילו בשורה ראשונה לא היה תחתיהן רשות הרבים. כדמפרש ואילו. משני: אמר רב כהנא באטבועי. אע"י דלא קאמר, אלא הדר ביה. ודאי כשיש קרשים על העגלה אפילו ודא תתא לא הוה רשות הרבים תחתיה, אלא כי קאמר דהוי רשות הרבים – באטבועי, שאן על העגלה אלא אטבועי גירא. פי – אטבועי – שני עצים נקובים בשני ראשיהן, נקובין כעין טבעות, לכך קרי ליה אטבועי, ותוחבין אותן על הקניטין העומדין בשני צדי העגלה לרובה לפניו ולאחריה, כדי שלא יפלו הקרשים. ולפי שלא נכבד אמורא לעיל אלא דרך השי' למר' אלא". ופרך: אטבועי היבא מנחה להו – אגבא דעגלה. פירושי: אחר שנתנו הקרשים על העגלה נותנין עליהן אטבועי, טבעות ומסרות כדפרשיה. לפניו ולאחריה כדי שיאחוזו הקרשים. וזה כבר נעלה מקורה היה, ולא רסין "עגלה נפא" אלא "עגלה מקורה היא" ומשני: אמר שמואל ביהדות. פירושי: אטבועי דקאמר רב כהנא – לא אתון עעים נקובים ומשימין לרוחם העגלה כפי', אלא ביהדות. פירושי: שני עצים אחיכים, שכמו כן נקובין אתון בשני ראשיהן, ונותנין על הקניטין לאורך העגלה, ועל אתון עצים נותנין הקרשים כדי שיהו בודדים מלמעלה מלמטה, ועשיין כמו אטבועי של רוחם העגלה שלאחר הטיעתה. ולפי ששמואל אינו ב'א מפרש דבר רב כהנא לא קאמר "אלא". אבל רב מפרש הדר ביה משניתא דרב כהנא, ואין נראה: מרלא קאמר "אלא". ועוד: היאך היה טועה רב כהנא? הוא אין עגלות לרעה אטבועי עד לאיר שניה: דל

אמר

1 דל עשר לאיגרא. כבולה שמיטתא אמר דרובח המשכן י אמות. וקשה לר"י: דמנא ליה
 2 להישט הא? דילמא המשכן היה רחבו י"א אמה, והקרישים נאמד של היה עובין
 3 אלא חצי אמה, ושני קרישים למקצעת המשכן היו תחתות אמה אחר מבא, ואמת ארז
 4 מבא חוצי אמה העדפת רוחב הקרש כנגד עובי הקרישים של צד צפון הדרום. ומאי חזית
 5 למימי אפיכא. שחצי אמה לכאן חצי אמה
 6 ולכאן? דהא למלאות חסרון הכולל, ואמה עובי 1
 7 לזוית כנגד עובי הקרש הדרומי העצפתי ואומר
 8 ר"י: דמבית עולמים לרובין לה שיהא אמת
 9 ששים אמה ורחבו עשרים – הני כמשכן רחבו
 10 שלוש ארבי: **תנא** בנס היה עמוד. אומר ר"י
 11 דבא קאמר שבתיא התיכין היה מסבב ג'
 12 רוחות – פליגא במרייתא ומלאבת אומר
 13 דהתם אמר של היה נס, אלא עובי חצי תמשת
 14 שנים למעלה אחר מתחיל מתחיל אורך
 15 המשכן עד חצי, והשני מתחיל משם וכוך עד
 16 סוף הרוח. וכן למטה היו שני בריחים כזה הענין.
 17 אבל האבצעי היה חלק מרוח מזרח עד רוח
 18 מערב, והיינו מן הקצה אל הקצה, ולא היה מקף
 19 כל של הרוחה.

12 **כאבצעי** – האי עילי והאי נפיק! דשפי' להו כי טריון, והתפריח
 13 התיכין בתוך הקרישים. **תנא:** בנס היה עמוד. **אמת** המשכן תעשה עשר ויעת ארז הוריעה
 14 האחת שמנה ויעשרים פאמו" שרי אורפיהו לפותיא דמשכן, במה הויא עשרוין וחמני, דל עשר
 15 לאיגרא – פשא להו ט' להאי גיפא וגו' להאי גיפא. לר' יהודה – מ'גיליא אמה דאיגרים, לר'
 16 נחמיה – מ'גיליא אמה דאיגרים. שרי פותיהו דל אויפא דמשכן, במה הויא – ארבעין, דל תלתין
 17 לאיגרא – פשא להו י' לר' יהודה. **התני** מבסאי אמה דאיגרים, לר' נחמיה מ'גיליא אמה דאיגרים. **ועשית**
 18 ויעת עזים לאהל וגו' ארז הוריעה האחת שלשים פאמה וגו' שרי אורפיהו לפותיא דמשכן
 19 במה הויא – תלתין. דל עשר לאיגרא – פשא להו עשר להאי גיפא ועשר להאי גיפא, לר' יהודה
 20 מפיסאי אמה דאיגרים, לר' נחמיה מ'גיליא אמה דאיגרים. תניא נמי הכי: **והאמה** מזה והאמה
 21 מזה בעדק' – לכסות אמה של איגרים, דברי ר' יהודה. ר' נחמיה אומר: לכסות אמה של קרישים.
 22 שרי פותיהו לאורפיה דמשכן, במה הויא – מ' ארבע, דל תלתין לאיגרא – פשא להו ארבע
 23 קרי, דל תרתי לכסלא, דרבין – וכסלת את הוריעה הששית אל מול פני האהל' – פשא להו
 24 תרתי קרי. בשלמא לר' יהודה – היינו דכתיב **חצי הוריעה העדפת תסרה**, אלא לר' נחמיה
 25 מאי תסרה? תסרה מחברותיה. תנא דבי ר' הושעאל: **למה משכן דומה – לאשה שמהלכת**
 26 **בשוק, ושפוליה מלהיין אחריה.** ת"ר: חרוצים היו קרישים, והלולים היו הארונים
 וניבא

1 **אמר שמואל:** ביהדות. ת"ר: **קרישים מלמטון עובין אמה**
 2 **ומלמעלן פלין והולכין עד כאבצעי שגאמר ר' יהוי תמים**
 3 **על ראשו? לתלן הוא אומר 'תמו וכתרו' דברי רבי יהודה.**
 4 **רבי נחמיה אומר: כשם ששלמטון עובין אמה, כך מלמעלן**
 5 **עובין אמה שגאמר 'תתיו'. והכתוב 'תמים'! ההוא דליתו**
 6 **שלמין ולא ליתו דניסרא. ואודך נמי, הכתיב 'תתיו'! ההוא**
 7 **דל' לישלופיניהו מחדרי. בשלמא למ' כשם ששלמטון**
 8 **עובין אמה כך מלמעלן עובין אמה – היינו דרבין 'ולפתיה'**
 9 **המשכן ומה תעשה ששה קרישים ועני קרישים תעשה**
 10 **למקצעת' דאתי פותיא דהני, ממילי ליה לסוכא דהני.**
 11 **אלא למ' מלמטון עובין אמה, מלמעלן פלין והולכין עד**
 12 **כאבצעי** – האי עילי והאי נפיק! דשפי' להו כי טריון, והתפריח

13 התיכין בתוך הקרישים. **תנא:** בנס היה עמוד. **אמת** המשכן תעשה עשר ויעת ארז הוריעה
 14 האחת שמנה ויעשרים פאמו" שרי אורפיהו לפותיא דמשכן, במה הויא עשרוין וחמני, דל עשר
 15 לאיגרא – פשא להו ט' להאי גיפא וגו' להאי גיפא. לר' יהודה – מ'גיליא אמה דאיגרים, לר'
 16 נחמיה – מ'גיליא אמה דאיגרים. שרי פותיהו דל אויפא דמשכן, במה הויא – ארבעין, דל תלתין
 17 לאיגרא – פשא להו י' לר' יהודה. **התני** מבסאי אמה דאיגרים, לר' נחמיה מ'גיליא אמה דאיגרים. **ועשית**
 18 ויעת עזים לאהל וגו' ארז הוריעה האחת שלשים פאמה וגו' שרי אורפיהו לפותיא דמשכן
 19 במה הויא – תלתין. דל עשר לאיגרא – פשא להו עשר להאי גיפא ועשר להאי גיפא, לר' יהודה
 20 מפיסאי אמה דאיגרים, לר' נחמיה מ'גיליא אמה דאיגרים. תניא נמי הכי: **והאמה** מזה והאמה
 21 מזה בעדק' – לכסות אמה של איגרים, דברי ר' יהודה. ר' נחמיה אומר: לכסות אמה של קרישים.
 22 שרי פותיהו לאורפיה דמשכן, במה הויא – מ' ארבע, דל תלתין לאיגרא – פשא להו ארבע
 23 קרי, דל תרתי לכסלא, דרבין – וכסלת את הוריעה הששית אל מול פני האהל' – פשא להו
 24 תרתי קרי. בשלמא לר' יהודה – היינו דכתיב **חצי הוריעה העדפת תסרה**, אלא לר' נחמיה
 25 מאי תסרה? תסרה מחברותיה. תנא דבי ר' הושעאל: **למה משכן דומה – לאשה שמהלכת**
 26 **בשוק, ושפוליה מלהיין אחריה.** ת"ר: חרוצים היו קרישים, והלולים היו הארונים
 וניבא

13 התיכין בתוך הקרישים. **תנא:** בנס היה עמוד. **אמת** המשכן תעשה עשר ויעת ארז הוריעה
 14 האחת שמנה ויעשרים פאמו" שרי אורפיהו לפותיא דמשכן, במה הויא עשרוין וחמני, דל עשר
 15 לאיגרא – פשא להו ט' להאי גיפא וגו' להאי גיפא. לר' יהודה – מ'גיליא אמה דאיגרים, לר'
 16 נחמיה – מ'גיליא אמה דאיגרים. שרי פותיהו דל אויפא דמשכן, במה הויא – ארבעין, דל תלתין
 17 לאיגרא – פשא להו י' לר' יהודה. **התני** מבסאי אמה דאיגרים, לר' נחמיה מ'גיליא אמה דאיגרים. **ועשית**
 18 ויעת עזים לאהל וגו' ארז הוריעה האחת שלשים פאמה וגו' שרי אורפיהו לפותיא דמשכן
 19 במה הויא – תלתין. דל עשר לאיגרא – פשא להו עשר להאי גיפא ועשר להאי גיפא, לר' יהודה
 20 מפיסאי אמה דאיגרים, לר' נחמיה מ'גיליא אמה דאיגרים. תניא נמי הכי: **והאמה** מזה והאמה
 21 מזה בעדק' – לכסות אמה של איגרים, דברי ר' יהודה. ר' נחמיה אומר: לכסות אמה של קרישים.
 22 שרי פותיהו לאורפיה דמשכן, במה הויא – מ' ארבע, דל תלתין לאיגרא – פשא להו ארבע
 23 קרי, דל תרתי לכסלא, דרבין – וכסלת את הוריעה הששית אל מול פני האהל' – פשא להו
 24 תרתי קרי. בשלמא לר' יהודה – היינו דכתיב **חצי הוריעה העדפת תסרה**, אלא לר' נחמיה
 25 מאי תסרה? תסרה מחברותיה. תנא דבי ר' הושעאל: **למה משכן דומה – לאשה שמהלכת**
 26 **בשוק, ושפוליה מלהיין אחריה.** ת"ר: חרוצים היו קרישים, והלולים היו הארונים
 וניבא

1 בולט ויוצא לדרום למקצעת חוץ מעבוי של דרומי, וכן לצפון; דשפי' להו. לרובח ב' קרישים שבמקצוע, ומקצתן למעלה מרתחן של יחיד בולטין; כי חורים, התרים הגלה,
 2 שכן משופעין ומב' יודים; בנס היה עמוד. שאמר שהקרישים כולן נותנין פאדנים לצפון למעבר ולדרום היה נתנו, ומבניה לשלשת הרוחות. ואין לך אומר: ובלו לעשות
 3 ובנס היה נכפף מאליו; דל עשר לאיגרא. לרובח הגל המשכן, שהוא י' אמות: לר' יהודה. דאמר למעלה קלין עובין של קרישים לכאבצעי. אינן ממעטין ביריעתו, ובשפודין
 4 לרובח המשכן נפולת משפת אמות לצפון, ומכסיין ט' אמות לקרישים מבחוץ, ואמה של איגרים מגולה. שבאדנים נבנה אמה והולכין דם. והקרישים חרצין למטה כאבצעי חצי
 5 אמה רחב בגובה אמה, ונשא חצי אמה לכאן וחצי אמה לכאן – וכן ישנו ידות לקרש האחד. ומתסר מן הידות מבחוץ ומשני צדיהן לרובע על עובי דופני אמה – כשענין
 6 שתי הידות שני פאדנים כד' שיהיו הקרישים כפופות ומשולבות איש אל אחותה, ולא יהא עובי הארץ מפיסקי בעיקר; לרבי נחמיה. דאמר אם למעלה לא היה אמה – ממשע
 7 עובי הקרישים הדרומיות והצפוניות אלא אמה לכאן ואמה לכאן באורך היריעות, ואינן נפולת אלא ח' אמות לכל; כ' מ'גיליא אמה מן הקרישים. חוץ לאדנים, ואמה דאיגרים:
 8 שרי פותיהו לאורפא דמשכן, לאחר שחברו ה' יריעות לבד וכן אחת ד' אמות רחב, הרי כ' אמות. ונכנעין במחברת השנית שהוא ש' ה' יריעות – הרי מ'. ל' מ'ן חוץ גג
 9 למשכן לאורכו, ועשר העמודות: לרבי יהודה. דאמר אין עובי קרישים שבמעבר ממשע בהו, נמצא אין חדר אמות כולן לחיות, ומכוסות כל' אמות של אורך הקרש, הרי אף
 10 האדנים של צד מערבי מכוסין; ועשית ויריעת עזים. אלו יריעות עליונות הפרוסות על יריעות התחתונות. העליונות קריות אהל, כלומר לגג מכסה, והתחתונות קריות
 11 משכן עצמו – שכן עלית תכלת וארנמן ותולעת שני; מפיסאי אמה דאיגרים. שבשאר מגולה מן התחתונות. יכסה העליונות: לרבי נחמיה מ'גיליא אמה דאיגרים. ועודשה של
 12 יריעה זו הוריעה לכסות אמה דקרישים, שלא כסות התחתונות. כעודת, שיריעתה זאחל עופות על יריעת המשכן ב' אמות. ויהא קרוח על פיסת התחתונות לכסות מה שלא
 13 ביסוהו; ארבעים וארבע, די' יריעות היו; תרתי דבפלא. שהיה נטוה רוחב חצי יריעה על רוח מנוחזית של אף שם קרישים, שהוא פתח למשכן, ואין שם אלא מקור פרש
 14 מן התלון, כדכתיב 'והעשית מקף לפתח האהל' וגו'; בשלמא לרבי יהודה. דאמר עובי הקרישים לא ממשע ביריעת – היינו דכתיב 'חצי הוריעה העדפת' בעליונות יתר מן
 15 התחתונות 'וסרה על אנשי המשכן' – סרות על כל אורך הקרישים והאדנים של מערב ונגרות בארץ; כפי תפחת. אמה אחת נגרת ותו לא; שרי עובי הקרישים מיטע
 16 בה אמה; מחברותיה. חצי הוריעה סרוחה מחברותיה, אמה מקנה לכסות האדנים, ואמה נגרת; כפי היתה יריעה של ארצו נגרת בארץ. חרוצים
 17 היו קרישים. כנסו משפוחי חצי אמה כאבצעי רחוק מלמטה בגובה אמה. ושארין הידות לכאן ולכאן, וגם הם חרוצים מנוצין כבשתי עובי דופן הארץ ברחב ובגובה אמה
 18 עד הארץ, לרובע על הארץ, שהיו משולבות קרש על קרש; ולא פסיק עובי שני האדנים בעיהם; והלולים היו האדנים. שבאוהו חלל היו חוקעין יחיד הקרישים:
 וניבא

1 שתי" נחטראות כו. מיידי שסתום לנטה כשר דבר, ואין גיידים בוקעים תחתיהם, או
 2 שיש מדיעות למעלה מן הנוטראות, דתו לא חיישין לבקיעת גיידים. וכן עגלות היו
 3 רה"י, אע"פ שתחתיהם הר"י - לפי שיש עוף הנעלה עד למעלה מן הקרשים הדבא יתור
 4 מעשרה: בין עגלה לעגלה כמאלא אגבא, עגלה עגלה כמאלא אגבא אוראא
 5 קמיל דארוך עגלה חמש אמות. כ"ז הכי דלא

לדחקו קרשים. פרש"י אם אבא לסדון על
 6 חצבן. ודעה דהא סמיק לעיל דמשח לודו ארוך
 7 רחב, רבא' אע"פ דלא לידחקו קרשים, אינן
 8 דדי היה בארבע חצי' לטבעת שדן זו כנגד זו,
 9 והיו שם אטבעי כדפרש"י שדן גלאז"ש, מכל
 10 זקום, מפני כובדן משתיכבבם ורוחקין לו זה.
 11 אמר לא שיש ריח גדול ביניהם ורוחקין: למה
 12 לי באמתא ופולגא סני, לשיטת רש"י ששתי
 13 עגלות היו מפורקות זו מזו, ויש הפסק ביניהם ה'
 14 עגלות היו מפורקות זו מזו, ויש הפסק ביניהם ה'
 15 קשה דהאין יוכלו קרשים שכל כך כבדו,
 16 שאינן עשר אמות ורוחקן אמת וחצי ועיבין
 17 אבא לעמוד על כ' אמות ומחצה רחביו ועד
 18 דפרחי. באמתא ופולגא סני. אי יוכל כ"כ כובד
 19 גדול לעמוד באמתא ופולגא: וכל שכן למיד כלין
 20 ורוחקין עד כאבע, שכל אלו יוכלו לעמוד.
 21 ועוד: והוא דהו יוכלים שני עגלות לח"כ זו כבר
 22 זו מ"ז אמות: א"כ הו יקרשים נקטקו זה בזה
 23 ועוד: שצריך לומר לפירושו שהקרשים היו נסים
 24 על האתלים או על העמודות למעלה מ' נטים
 25 צר כ' אמות ומחצה. כמו שפי' בקונטרס בעצמו,
 26 שצריך ארוך שני הקרשים הוא כ' אמה, והר"י
 27 את ארוח כי אם ט"ז אמה, ועוד מנול דשתי
 28 עגלות היו ודולכות זו בצד זו למילף שיש אמה
 29 ט"ז אמה: שגמא היו ודולכות כלין זו אחר זו, והיה
 30 הר"י קטן או ארבעת יחד, והיה ריח גדול
 31 הדבא ורואה לריח: ששתי עגלות היו ומחברות
 32 יחד, שהיה שם עץ ארוך ט"ז אמה, והיו בה
 33 ארבע אופנים כמו לשתי עגלות, ושתי חקיות
 34 דפתח כמו לשתי עגלות, וכן עגלה לעגלה כמאלא
 35 אגבא עגלה. פירוש: שיש דופן עגלה זו דלדופן עגלה זו ה' אמות, ועוד העגלה כמאלא אגבא
 36 העגלה כמאלא עגלה זו ועד. רבין דופן העגלה הם האופנים שתי אמות ומחצה. ולא פירוש הקונטרס
 37 שפי' אמה ורביע לכל. עד ורובת שתי העגלות עם צידדן ט"ז אמה, ומדופן עגלה זו והדופן
 38 לדופן עגלה זו והדופן ' אמות בארוך הקרש, והיה משכיב הקרש על שתי הדופני העגלות.
 39 ושתי עגלות אחרות לפניהן, שאם היו ודולכות זו - צלל זו והו נקטשה זו בו. זו אחר זו
 40 היו ודולכות ופניהן, והשאת פריח שפירח באמתא ופולגא סני, ודואיל ועל שתי העגלות היה
 41 משיב. והו ס"ד ולא לידדו, ומכאן ר' דאפילו הכי מרדו:

אמתא יתירא הואי. בעד העגלה דהו קאי בה בן לוי, ורבי' זו אמה, דגברא באמתא
 42 יתיב. כדאמר בפ"ק (סוכה ר"ו ג) הו סוכה העשית כבשכין, ואע"פ שפעמים היה
 43 הדלך מצד זה ופעמים מצד זה - מ"מ דהו י"ו אמות אמת, ששאינה צד שדחה רוצה
 44 ליכנס מצד משה העגלה לצד אחר, והיה נכנס בין האהל לעגלה ומתקבץ. אף על פי שהיה
 45 רחוק מן הקרשים שתי אמות ומחצה כשישיר צד העגלה - מכל מקום היה יכול להחטיט
 46 ידו שם ולהקפו, או על ידי מקל, או על ידי שום דבר: מפייע ליה לר' יוחנן דאמר בור
 47 וחוליותה מציטרפין לעשרה. וא"ת: ומה עריך למנני' לאשמעיקא הא תנא דאי זמנא
 48 כפרק בתרא דערויבין (נ' עגה) בור ברה"י וחוליותה גבהה י' טפחים - חלון שעל גבי
 49 ממלאי מנטי שבת, ומוקי רבי יוחנן בגמרא שבתא רחוקה לה, וקא משקל על רובי חוליותה
 50 מנטיה

בדאמורין ברש ברבית דף (ג.ב) מילתא אבא ארודחא קמיל, להדריב שמשו אבא בתרומה.
 51 אע"ג דמשנה שלימה היא בס' גנינים (פ"ד מ"ג) ה"ג ע"ב שיש אוכל בתרומה. וכנהה רבות בהי"ט. אי נמי: מיתורא דמתניתין שמעתינן דמצטרפין לארבעה, ולהשמשו על גבה מיידי,
 52 משום דמנה עגלה מידו ומשמשו, בדאמורין פרק 'חולין' (עירובין דף ע"ח). ומיירי כשהחוליא גבוה עשרה, דבאניה גבה י' - לא מצידיב נטל נתון על גבה, והשאת אתי שפיר את דקמני
 53 במתניתין גבהין עשרה. והא דנקט נמי "על גבן", ואי מתניתין להצטרף לעשרה קאמר, ואין החוליא גבוה עשרה - לא אתי שפיר את דקמני 'גבה עשרה' ותתון על גבן נמי אתי היכי
 54 כשענינו על כ' חוליא, כשאינה גבוה עשרה:

1 ונראין קרסין בלולאוא מילתא אחריתי היא: שמי מקרבת ידו ויריעות, כל אמת
 2 ואחת ה' יריעות תפורות זו עם זו במחט על פני כל ארץ, ונאמצע היה מחבר
 3 בקרשים עם מקרבת. שיהיו לולאות בשפת היריעה של כל מקרבת באמצע
 4 ומשקן אלו כנגד אלו, כדרכיב "מקבילות הלולאוא" וגו' (שמות כז): נשא לכן.
 5 ויתרוהו עגלה משמע: בין עגלה לעגלה.

והוא קרסין בלולאוא כפוכבים קרקיע ת"י: ויריעות
 6 התחננותו של הכהן ושל ארבעת ושל חוליות שני ושל
 7 שש, ועליונותו של מעשה עינים, וגדולה כהמה שנאמרה
 8 בעליונות יותר ממה שנאמרה בתחננות. דאילו
 9 בתחננותו פתח "וכל אשה חכמה לב ביה" טו"ו" ויאילו
 10 בעליונות פתח "וכל בניש אשר שלח לכן אמתה בהמה
 11 טו"ו את העינים". ונתיב משום ר' נחמיה: שמוף פנינים,
 12 וטו"ו מן העינים. שמי' גזומראות כ"ו. אמר בר' מנשה
 13 רבי נחמיה: עגלות, תחמיהו וביניהן וצדיהו - רה"י. אמר
 14 אבי: בין עגלה לעגלה כמאלא אגבא עגלה. וכמה ארך
 15 עגלה - ה' אמות. ל"פ? בר' ופולגא סני? כי היכי דלא
 16 לידחקו קרשים. אמר רבא: צדי עגלה כמאלא רחב עגלה.
 17 וכמה רחב עגלה - שתי אמות ומחצה. למה ל'פ? באמתא
 18 ופולגא סני? כי היכי דלא לידרו קרשים. אלא קמיל:
 19 דרך רה"י שש עשרה אמה, אגן דקמרינן לה כמשמש,
 20 דמשכן ממוסרי הוא! אמתא יתירא הוא, יהיה קאי בן
 21 לוי, וכי מלמדי קרשים - יהיה נקט ליה. מתיב, חולית
 22 הבור ופסלע שהו ורחבין ורחבין ארבעה, הנוטל
 23 מהו ונתונו על גבן - תיב, פחות מכן - פטור. גמ'
 24 למה ל' למתיב? חולית הבור והסלע" ליתני 'הבור
 25 והסלע'! מפייע ליה לרבי יוחנן, דאמר ר' יוחנן: בור
 26 וחוליותה מציטרפין לעשרה. נתיב נמי הכי: בור ברה"י,
 27 עמוקיה ' ורחבה ארבעה - אין ממלאין תימנא בשבת,
 28 אלא

רד"י לית לן למיחשב אלא מקום העגלות וריחן שביניהן שהוא למשה. דכל למעלה
 29 מי - לא אר"י דהא הלך קצי תשיב ליה: אמתא יתירא. עד עריך להיות
 30 ברחב הדרך עורף אמה, שתחת קצי אמת לכאן וקצי אמת לשני צדדין החיצונות
 31 של ב' עגלות. וקאי פן לוי דא: מפייע. ל' מונו ללפול לתוך ארץ שביניהם: היה נקט
 32 ליה. נכנס לכין הארץ אמה שביניהם, ועומד כחצי אמה שיש בין העגלה לעצדין.
 33 ומתקן את הארץ זו על זו שלא תפול העליונה, וכל הדרך הוא מנדלך אחורי העגלה,
 34 וכשיראה אותן משתלפות אל תוך הארץ - ק"ך לתוך (ס) בליטת הקרשי שבצדדין
 35 עד שמגיע לאמת הארץ שביניהם, ודווקא עצמו לעמוד כחצי אמה עד שיתחייב תשלפת
 36 למקומה על סודה: מתיב בור. מקום הפירת הבור נותנין סביבותיה להקיף
 37 מנח ורומה כמנו שאנו נותנין היקף עמים או אבן סביב פי הבור: גמ' למה ל' למתיב
 38 חולית הבור והסלע. שפוטא לן דסלע נקט לענין נבחה, ובור לענין עומק שנטל
 39 מנוחו ומוציא לרשות הרבים. לאי ענין נבחה, כגון למוריד מחוליא לטקת, ובגון
 40 הרחבה ארבע - למה לי למיתניא כפלי' הא תנא ליה סלע. אלא ודאי מלוציא מתוך
 41 אוניו בור נקט. וכן דרבי הוא, חוליא למה ל' ליתני הבור לעומק והסלע לגבה:
 42 מציטרפין לעשרה. לשון הבור רה"י, ואם הוציא מתוך אגן חוליא - עיב:
 43 מנטיה

בדאמורין ברש ברבית דף (ג.ב) מילתא אבא ארודחא קמיל, להדריב שמשו אבא בתרומה.
 44 אע"ג דמשנה שלימה היא בס' גנינים (פ"ד מ"ג) ה"ג ע"ב שיש אוכל בתרומה. וכנהה רבות בהי"ט. אי נמי: מיתורא דמתניתין שמעתינן דמצטרפין לארבעה, ולהשמשו על גבה מיידי,
 45 משום דמנה עגלה מידו ומשמשו, בדאמורין פרק 'חולין' (עירובין דף ע"ח). ומיירי כשהחוליא גבוה עשרה, דבאניה גבה י' - לא מצידיב נטל נתון על גבה, והשאת אתי שפיר את דקמני
 46 במתניתין גבהין עשרה. והא דנקט נמי "על גבן", ואי מתניתין להצטרף לעשרה קאמר, ואין החוליא גבוה עשרה - לא אתי שפיר את דקמני 'גבה עשרה' ותתון על גבן נמי אתי היכי
 47 כשענינו על כ' חוליא, כשאינה גבוה עשרה:

1 אלא אם כן עשו לה מחיצה בנהו י טפחים. אבל פסן לא מניז אלא בבאר מים חיים
 2 או בור הרבים, כדתנן בפרק "עושין פסין" (עירובין דף כבב, א) אבל בור היחיד עשין
 3 לו מחיצה כו. ודווקא עמוק י ורחוב ארבע, דהוי רחי. אבל פחות מכן דהוי כמילתא, לא
 4 החמירו כל כך, ומשתייר עמוק בפסין, הרב פורתי: **א** ודילמא כיון דממקום פטור קא
 5 אתיא לא, וא"ו האמר: מנהו אמר קמביעיה ריה

6 תיעשות מרחיבא בפי' (דף ג, א) ומדריצא מנחת
 7 לפלטיא ודך טעו - חיוב, ואחד המושגי ואחד
 8 הוזהר חיוב, ויחוייב לעיל (דף ג, צב). ומדריצא
 9 משוי למעלה מעשרה - חיוב, ומפרש הרב
 10 פורתי: ודוקא כספסוף כחו בנגוד פטור
 11 קמביעיה ליה, כגון שוקר למעלה מי מן
 12 הדרי, וירד האבן באלכסון ונחה על העמוד,
 13 וירידה זו אינה מנחה ויראשן אלא כח כרו היא
 14 וכיון דממקום פטור קא אתי - ר' יוחנן ור' שמעון בן
 15 לרבי עקיבא ראשונה לתבוח, אבל אם ורק קמשה בנגוד
 16 העמוד, שלא הלכה באלכסון כלל אלא הלכה
 17 במחו על העמוד - ואי חיוב, ודווקא פטור
 18 מביעיה ליה, כדפי, אבל מוציא ומכניס - מושגי
 19 ליה דחיבי, הוא דמיימי ראיא מדושהא הנותן
 20 ע"ג חיוב - היינו משום דמשמע על המיירי בכל
 21 ענין, בין ברוק בין במושגי, כדנתיב ברישא,
 22 הוזהר פטור, ומדמיט חיוב, והשחת לא דמי
 23 למוציא מנחת לפלטיא ודך טעו, דהתם מנחת
 24 בא להדיא:

25 **ומוקף** לכרמלית ועשאו רחי. אמר ר' י
 26 דמשמע דדוקא מוקף לכרמלית, דכיון
 27 דמוקף לכרמלית - אין כ"כ סבירא עשייה רחי,
 28 משמע לכרמלית עשאו מחיצה, אבל מוקף
 29 להדיא ועשאו הדי - עשאו להעצמו גמי מתיני.
 30 ומשהו חזיר רחי ליכא לתבועיה, כמו נמיא
 31 כריציא דלעיל, ולא נזחא למשטתיה לבני
 32 רחי כולי האי על הכול: **ואחרי** עושה
 33 מחיצה בו, גבי חיליא דבור לא שיק למעט
 34 בלי ליידיב ומשטתו מדרי על גבה, דהוה א"ר
 35 החיליא עצמו גבוה: **ואמאי** וקא קא משמע
 36 מאריבע אמות, פירש בקונטרס: דמשמע ליה
 37 מדמייר אפילו בר' אמות מוצממות עשוי
 38 הדבילא מנעט מד' אמות, וקשה לרבי: רבינו ז'
 39 אין נראה שמתויב, כיון שצדודו פנינים, כמו
 40 מוציא חצי קופה להדיא, דאני חיבי עד
 41 שיוציאנה כולה לחוץ, דאטו אם ורק ארס רומת
 42 וכל דבר אחר כל שזאת מתויב כיון שראשו
 43 אחד יצא חוץ לד' אמותה אורח בר' אמות
 44 הכל במייר לא שיתויב בנהו, ו' האי חיבי פטור
 45 מנה ועוד, דאמאי דמשמע ליה פסי כדאי דמי
 46 אריבע אמות כבתול דהוה מוצממות, משאר
 47 אריבע אמות השנויות בכל השפס' נראה לר' י
 48 מדמייר הבא שוקר ודך אריבע אמות, כמו בכל
 49 מקום, ודחי פרי: והא דקא משמע מד' אמות
 50 שמוקם הדבילא בתמלה מותרת רשות הרבים
 51 בשבט כותל ורחי ונא כותל על ולא חז' דק
 52 על גבי כותל רחבים ונא חז' קמיה א
 53 אמת תח על הדבילא וא נתקע בתוכו היה פטור
 54 ודאי חיוב, והואיל ובתמלה הוריקה עד קודם תחיה שם הדרי' ונחא ומיעט ר' יהודי אמת, ונא גמי הוה לו למעט
 55 תחם לא מכבילי ולכחי לא בשבט הדרי: **ור"ך** דף בו' תנתח חפץ ועשייתו מחיצה בו, וא"ת: אפילו ליכא בקיעת גרים,
 56 בנהו י ורחוב י ואין בעיקרו ד', דאמרין (לפמן דף קא, ו) ורק ונח על גבי - חיוב משמע דוקא על גבי, אבל תחתיו לאו ואומר ר' ינון שיש שתי
 57 מדרגות מדרגות שיתדות, ובשלישית אומרין
 58 פ' תפלת דף יו"ד וסותם:

מחיצה א, ושידא הממלא עמוד לפניו מן המחיצה וממלא: ואין שותין תיבנה לעמוד
 על שפתה ולשואבו כבלי ולהכניס ראשו לקלחלה ולשתות, כדתנן: לא יעמוד אדם
 ברחו ד' ושתה ברה"י, שמא ימשוך הבלי אצלו: **אלא אם כן הנניס ראשו ורובו,**
 למקום שהוא שותה: **תרי עקירה באיפור, מרחיב, תרי תבנה באיפור, ברה"י, ספקא**
באיפור אקארי, שאי אפשר שלא להגבית תחתיה

למעלה מן העמוד, שהיא מקום סטור, שאינו
 אפיר רחוד, ואפיר רחי נמי דאי תוי, דכי אומרין
 רחי עולה עד ריקיע - ה"מ בגין רחי, אבל
 האי - מקמי דלימטי לאויר עמוד אנביה
 למעלה מעשרה: תבניתין היא. "הטל מן
 ודבות על גבן - חיוב: ברוקא דתדיר תפירי:
 מכלבם ורק אחי אמת ברוקס: **ואת לא**
תסבירא, דמתני: **הוא: ספקא,** דאניא בגובה:
דאית לה לסלע מורשא נוקא, ובין דבוקלה
 ולא לפל מלמעלה מי, אלא לחוץ לא תוי
 מקום חשב - תוי ליה חזיר רשות הרבים: **א**
נמי דריציא, מחט כריצין שפסלע שביאשו,
 ולא לפל מלמעלה מי, אלא לחוץ לא תוי
 לברייתא, בביתו זה הקיפו בקעה שתיקה
 כרמלית, ועל ידו נעשית רחי, כגון שהוקף
 לדרי, או לא הקיפו בו אלא בית סאתים:
 ודוק, מרחיב ונח על ראשו, מהו: **או דילמא**
 כיון, ובוקלה וישאח לכרמלית זו רחי: **כפאן**
דפלי דריציא, והוי אציל ראשו כארעא ססיבא
 כחלל: **לאחרים,** כל החלל עשאו רחי:
לעצמו לא כל שכן, ראש הבתול: ועקר מנחה
 עקרה, והנהו מדרי, כן מתיבויב א"ג: **ומקמי**
 28 **תריציא** פתחי הנה, בשעת עקירה מנחה
 29 רחי הנה: וסילוק מחיצה, כדתנן זו נסתלקה
 30 מדרגת הבור שנתמטעת משהו, מי מתיני הוא
 31 מיעטא למיפטרניה או לא: **כדבדילא** שמינה,
 32 שערבך פתחי הכול: **ואמאי,** דאית מתני
 33 ד' אמות קנני, ואפילו מוצממות, כד נח בפני
 34 הכול - נתמטע הוזהר מד' אמות בר' מקום
 35 הדבילא ונתני חייב, כיון דמיעקרי ד' אמות
 36 תה: **התם לא מכבילי ליה,** דבוקלה, הלכך לאו
 37 מעטע הוא: על גבי יתירות, קדוח, שקוי
 38 גבוהות י ואין רחבות ד', וזה דף רחב ד'
 39 עשאו רשות הרבים, מתי, להנתניב מוריקה זו:
 40 וחסין על גבי, ואם חמיצי לומר הוא: אם
 41 חמיצי לומר בר' יוחנן, והדחת חפץ ועשיית
 42 מחיצה בתדיר תדיר לא מתויב - דקא דנאי
 43 אדף לא מתויב, מיהו אמת מנחה לחיובי: **דלא**
אפשר דלא מידלי, והספין על דהף בשעת
 44 חפצי תדיר וחדר יגיה: **פגשית** מחיצה
 45 ברישא, וחדר תנתח חספין דמי - חיוב,
 46 בדשעת התנתח כבר נעשה דף רחי: **היני**
 47 **תנתח,** ואם נטל מקעתו והוציא - הנה עקרה:
 48 לא

מחיצה ב, או דילמא: כיון דלא אפשר דלא מידלא פורתא וחדר יגיה - פגשית מחיצה והנתח
 חפץ דמי? תיקו. אמר רבא: פשיטא לי: מים על גבי מים - היינו הנתח, אגו על גבי מים
 לא

1 מחיצה א, ושידא הממלא עמוד לפניו מן המחיצה וממלא: ואין שותין תיבנה לעמוד
 2 על שפתה ולשואבו כבלי ולהכניס ראשו לקלחלה ולשתות, כדתנן: לא יעמוד אדם
 3 ברחו ד' ושתה ברה"י, שמא ימשוך הבלי אצלו: **אלא אם כן הנניס ראשו ורובו,**
 4 למקום שהוא שותה: **תרי עקירה באיפור, מרחיב, תרי תבנה באיפור, ברה"י, ספקא**
 5 **באיפור אקארי,** שאי אפשר שלא להגבית תחתיה
 6 למעלה מן העמוד, שהיא מקום סטור, שאינו
 7 אפיר רחוד, ואפיר רחי נמי דאי תוי, דכי אומרין
 8 רחי עולה עד ריקיע - ה"מ בגין רחי, אבל
 9 האי - מקמי דלימטי לאויר עמוד אנביה
 10 למעלה מעשרה: תבניתין היא. "הטל מן
 11 ודבות על גבן - חיוב: ברוקא דתדיר תפירי:
 12 מכלבם ורק אחי אמת ברוקס: **ואת לא**
 13 **תסבירא,** דמתני: **הוא: ספקא,** דאניא בגובה:
 14 **דאית לה** לסלע מורשא נוקא, ובין דבוקלה
 15 ולא לפל מלמעלה מי, אלא לחוץ לא תוי
 16 מקום חשב - תוי ליה חזיר רשות הרבים: **א**
 17 **נמי דריציא,** מחט כריצין שפסלע שביאשו,
 18 ולא לפל מלמעלה מי, אלא לחוץ לא תוי
 19 לברייתא, בביתו זה הקיפו בקעה שתיקה
 20 כרמלית, ועל ידו נעשית רחי, כגון שהוקף
 21 לדרי, או לא הקיפו בו אלא בית סאתים:
 22 ודוק, מרחיב ונח על ראשו, מהו: **או דילמא**
 23 כיון, ובוקלה וישאח לכרמלית זו רחי: **כפאן**
 24 **דפלי דריציא,** והוי אציל ראשו כארעא ססיבא
 25 כחלל: **לאחרים,** כל החלל עשאו רחי:
 26 **לעצמו לא כל שכן,** ראש הבתול: ועקר מנחה
 27 עקרה, והנהו מדרי, כן מתיבויב א"ג: **ומקמי**
 28 **תריציא** פתחי הנה, בשעת עקירה מנחה
 29 רחי הנה: וסילוק מחיצה, כדתנן זו נסתלקה
 30 מדרגת הבור שנתמטעת משהו, מי מתיני הוא
 31 מיעטא למיפטרניה או לא: **כדבדילא** שמינה,
 32 שערבך פתחי הכול: **ואמאי,** דאית מתני
 33 ד' אמות קנני, ואפילו מוצממות, כד נח בפני
 34 הכול - נתמטע הוזהר מד' אמות בר' מקום
 35 הדבילא ונתני חייב, כיון דמיעקרי ד' אמות
 36 תה: **התם לא מכבילי ליה,** דבוקלה, הלכך לאו
 37 מעטע הוא: על גבי יתירות, קדוח, שקוי
 38 גבוהות י ואין רחבות ד', וזה דף רחב ד'
 39 עשאו רשות הרבים, מתי, להנתניב מוריקה זו:
 40 וחסין על גבי, ואם חמיצי לומר הוא: אם
 41 חמיצי לומר בר' יוחנן, והדחת חפץ ועשיית
 42 מחיצה בתדיר תדיר לא מתויב - דקא דנאי
 43 אדף לא מתויב, מיהו אמת מנחה לחיובי: **דלא**
 44 **אפשר** דלא מידלי, והספין על דהף בשעת
 45 חפצי תדיר וחדר יגיה: **פגשית** מחיצה
 46 ברישא, וחדר תנתח חספין דמי - חיוב,
 47 בדשעת התנתח כבר נעשה דף רחי: **היני**
 48 **תנתח,** ואם נטל מקעתו והוציא - הנה עקרה:
 49 לא

מחיצה ב, או דילמא: כיון דלא אפשר דלא מידלא פורתא וחדר יגיה - פגשית מחיצה והנתח
 חפץ דמי? תיקו. אמר רבא: פשיטא לי: מים על גבי מים - היינו הנתח, אגו על גבי מים
 לא

בעד שני בתים רבי גמליאל ברבי אינוני בעא קומי רבי מנא לא נמצא כקונה קניין בשבת א"ל משום שבות שהתירו במקדש אמר רבי מנא הוה אמרה אילין דכנסין ארמלן צריך לכונסן מבעוד יום שלא יהא כקונה קניין בשבת:

דף ה,ב פרק א הלכה ב מתני' כל שבעת הימים הוא זורק את הדם ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות ומקריב את הראש ואת הרגלים ושאר כל הימים אם רצה להקריב מקריב שכהן גדול מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש:

[דף ו' ע"א]

גמ' ואינו טמא משום הוייתו אמר רבי יוסה בי רבי בון משהיה מקריב קרבנותיו היו מוין עליו: שבהן גדול מקריב בראש ונוטל חלק בראש: הוה עבידה עור זה שלי חלה אחת משתי חלהם שיש חלות מלחם הפנים חלה הוא נסב פולה וכא הוא נסיב פלגא אמר רבי זעירה פאן לקרבן יחיד וכאן לקרבן ציבור תני ר' אומר אומר אני שלא יפול אלא מחצה אית תני ר' אומר אומר אני שיפול מחצה הוה עבידה הוה שם עור אחד רבנן אמרי נוטל את פולו ר' אומר אומר אני שלא יפול אלא מחצה הוה שם ארבעה חמשה עורות רבנן אמרי נוטל אחד רבי אומר אומר אני נוטל מחצה מה טעמא דרבי "והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו" (ויקרא ב, ג) וכי אין אנו יודעין שאהרן בכלל בניו ומה תלמוד לומר לאהרן ולבניו אלא אמר אהרן יסב פלגא ובניו יסבין פלגא פהדא פולי ואסמרגי הוה לון קריבו אתא עובדא קומי ר' ואמר אין פולי בכלל אסמרגי וליידא מילה אמר פולי ואסמרגי אלא אמר אילין יתנון פלגא ואילין יתנון פלגא אמר רבי יוסה בי רבי בון ר' בנדעמיה דר' אמר והייתה לאהרן ולבניו לאהרן מחצה ולבניו מחצה מתיב ר' בא בר ממל והא מתניתין פליגא האומר הרי עלי מאה עשרונות להביאן בשני בליים מביא חמשים בכלי א' וחמשים בכלי א' ואם הביא ששים בכלי אחד וארבעים בכלי אחד יצא אילו מי שאמר הרי עלי מאה עשרונות סתם ולא אמר בכמה בליים הוא מביאן וליידא מילה אמר להביאן בשני בליים יביא חמשים בכלי אחד וחמשים בכלי אחד ותני עלה אם הביא ששים בכלי אחד וארבעים בכלי אחד יצא אמר רבי יוסי בי רבי בון מפיון שעד ששים יכולין לכלל פמי שקבע לו ששים משעיה ראשונה לא

[דף ו' ע"ב]

צורכא דלא אמר הרי עלי ששים עשרונות להביאן בשני בליים מביא שלשים בכלי אחד ושלשים בכלי אחד ואם הביא ארבעים בכלי אחד ועשרים בכלי אחד יצא אשפת תני בן ר' הננייה חברין

דר' רבנן בעי למידן מידת הדין מעשרון אשכח תני והוא למד מידת הדין ממדת עשרון אמר רבי אבון
 בלכד שלא וביאם בג' בלים ר' בא בר ממל אמר אפלו בכמה בלים ר' יוסי בי רבי בון בשם ר"י בן
 לוי בכל יום בהן גדול מתלבש בכליו ובא ומקריב תמיד של שחר אם יש שם נדרים ונדבות הוא
 מקריבן והולך בתו ביתו ובא ומקריב תמיד של בין הערבים ובא וקן בלשפת פלהדרין ר' עוקבה בשם
 ר"י בן לוי לא היה עושה בן אלא בשבתות ובמים טובים אית תני תני הציץ מרצה על מצחו אית
 תני תני אפלו בנות מאן דאמר הציץ מרצה על מצחו ומהן דאמר תמיד ומאן דאמר אפלו בנות
 מן תדא דיום הכיפורים מאן דאמר הציץ מרצה על פסחו מסייע לר' יוסי בי ר' בון מאן דאמר אפלו
 בנות מסייע לר' עוקבה: הלכה ג מתני' מסרו לו וקנים מוקני בית דין קורין לפניו כסדר היום ואומרים
 לו אישי בהן גדול קרא אתה בפיה שפוא שכחת או שפוא לא למדת ערב יום הכפורים שחרית
 מעמידן אותה בשער המזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מפיר ורגיל בעבודה:
 גמ' שפוא שכחת או שפוא לא למדת לא בן תני "ותבהן הגדול מאהיו" (ויקרא כא, י) שתהא גדולתו
 מאהיו, "אשר יוצק על ראשו שמן המשחה" – רבי אומר בנזי בכח בעושר בהכמה ובמראה אמר
 רבי יוסי בי ר' בון באן בראשון וכאן בשני: מעמידן אותו בשערי מזרח: איבן היו מעמידן אותו
 מבפנים או מבחוץ אין תימר מבפנים פיי דתנינן תמן חמל טבילות היה שם באותו היום אחת שלא
 היה אדם נכנס לעזרה לעבודה אפלו מהור עד שיהא מולבד וארבעה מחמת יום הכפורים אין תימר
 מבחוץ כולקן מחמת יום הכפורים: מעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים: למה לא אמר שעיר אמר
 רבי בא קרטינגא בלא כד אינו זקוק להערות אשכח תני ושעיר:

[דף ז' ע"א]

הלכה ד מתני' כל שבעת ימים לא היו מונעין ממנו מאכל ומשתה ערב יום הכיפורים עם השכיח
 לא היו מניחין אותו לזבל הרבה שהמאכל מביא את השינה: גמ' תני לא היו מניחין אותו לזבל לא
 חלב ולא בצים ולא גבינה ולא בשר שמן ולא זון ישן ולא קונדימון ולא גריסין של פול ולא עדשים
 שמואל אמר ולא אתרוג ולא כל דבר שהוא מרגיל לזיבה אף על פי בן היו קורין עליו את הפסוק הזה
 "אם ה' לא יבנה בית" וגו' ולא מן הניסים שהיו נעשין בבית המקדש הן אמר רבי אבין על שם לא
 תנסון אמר רבי יוסי בי רבי בון באן בראשון וכאן בשני: הלכה ה מתני' מסרוהו וקני בית דין לוקני
 בהונה הולכייהו לעלית בית אבטינם השביעיהו ונפטריו והלכו להם אמרו לו אישי בהן גדול אנו
 שלוחי בית דין ואת שלוחינו ושלחית בית דין משביעין אנו עליה כמי ששיבן את שמו בבית הזה שלא
 תשנה דבר מכל מה שאמרנו לך והוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין: גמ' על גבי שער המים היתה
 וסמוך ללישכתו היתה הוא פורש ובוכה שנהשד והן פורשין ובוכין שצרכו לכה ולמה משביעין אותו

מפני הבייתוסין שהיו אומרים וקטיר מבהוץ ויבנים מבפנים מעשה באחד שהקטיר מבהוץ והבנים מבפנים וכשיצא אמר לאביו אף על פי שהייתם דורשין כל ימיכם לא עשיתם עד שעמד אותו האיש ועשה אמר לו אף על פי שהיינו דורשין כל ימינו אבל כרצון חכמים היינו עושין תמיה אני אם יאריך אותו האיש ימים בעולם אמרו לא באו ימים קלין עד שמת ויש אומרים יצא חוטמו מונק תולעים וכמין פרסת עגל עלת בתוך מצחו אית דבעי מימר היא דפרה היא דסוכה היא דיום הכפורים ר' סימון לא אמר בן אלא אי דפרה ודסוכה חד ודכפורים חד או דפרה ודכפורים חד ודסוכה חד מאן דאמר לא באו ימים קלים עד שמת תלתייהו עבד מאן דאמר יצא חוטמו מונק תולעים וכמין פרסת עגל יצאת מתוך מצחו כמאן דאמר אי דפרה ודסוכה חד ודכפורים חד או דפרה ודכפורים חד ודסוכה חד צורחה עליהו העזרה צאו מיפן בני עלי טמאתם בית אלהינו

[דף ו' ע"ב]

בו ביום נפגמה קרן המזבח ונתנו עליו גוש של מלח שלא יהא נראה כפגום שכל מזבח שאין לו קרן וסובב ויסוד פסול הוא בעון קומי ר' אבהו והא פתיב "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו" (ויקרא טז, יז), אפלו אותן שפתיב בהן "ודמוות פניהם פני אדם" (יחזקאל א, י) לא יהיו באהל מועד אמר לו בשעה שהוא נכנס בדרכו פתיב והביא מבית לפרכת ונתן את הקמרת על האש לפני ה' שלא יתקן מבהוץ ויבנים מבפנים שהרי תצדקין אומרים יתקן מבהוץ ויבנים אם לפני בשר ודם עושין בן קל וחומר לפני המקום ואומר "כי בענן אראה על הכפרת" (ויקרא טז, ב) אמרו להן חכמים והלא כבר נאמר ונתן אל הקמרת על האש לפני ה' אינו נותן אלא מבפנים אם בן לפה נאמר פי בענן אראה על הכפרת מלמד שהוא נותן בה מעלה עשר ומניין שהוא נותן בה מעלה עשן תלמוד לומר וקסה ענן הקמרת את הכפרת אשר על הארון ולא ימות הא אם לא נתן בה מעלה עשן או שהיוסר אחת מסממניה חוב מיתה ולא ימות הרי זה עונש פי בענן אראה על הכפרת הרי זה אזהרה אמר רבי אלעזר בי רבי שמעון וכול עונש ואזהרה נאמרו קודם למיתת בני אהרן תלמוד לומר אחרי מות שני בני אהרן אי אחרי מות שני בני אהרן יכול שנייהו נאמרו אחר מיתת שני בני אהרן תלמוד לומר פי בענן אראה על הכפרת הא ביצד אזהרה נאמרה קודם מיתת שני בני אהרן ועונש נאמר לאחר מיתת שני בני אהרן. אמר רבי ועירא פי בענן נראתי אין פתיב באן אלא אראה מיפן שאין תקדוש ברוד הוא עונש אלא אם בן הזהיר:

הלכה ו מתני' אם היה חכם דורש ואם לאו תלמידי חכמים דורשין לפניו אם רגיל לקרות קורא ואם לאו קורין לפניו ובמה קורין לפניו באיוב ובעזרא ובדברי הימים וזכריה בן קבוטל אומר פעמים הרבה קריתי לפניו בדינאל:

גמ' תני במשלי ובתילים מפני שטעמן מפני את השינה בהנא שאל לרב מה ניתני קבוטר קבוטל והוה קאים מוצלי וחוי ליה באצבעתיה צפר קבוטר: הלכה ז מתני' ביקש להתנמנם פרחי בהוינה מכין לפניו באצבע צרדה ואומרים לו אישי כהן גדול עמוד והפג אחת על הרצפה ומעסיקין אותו עד שמוגיע זמן השחיטה: גמ' רב הונא אומר באצבע צרדה כפה ר' יוחנן אומר באצבע צרדה ביד מתניתין פליגא על ר' יוחנן כפה לא בנבל ולא בכינור פתר לה נעימה הנאמרת באצבע צרדה אומרת כפה לא בנבל ולא בכנור:

הלכה ח מתניתין בכל יום תורמין את המזבח מקרות הנגב או בסמוך לו לפניו או מלאהריו וביום הכיפורים מחצות

[דף ח' ע"א]

וברגלים מאשמורת הראשונה לא היתה קרות הנגב מנעת עד שהיתה עזרה מליאה מישראל:

גמ' אמר רבי מנא לא מסתברא דאי לא יום הכיפורים מאשמורת הראשונה וברגלים מחצות שלא יבואו לידי צמאון אמר רבי יוחנן תרומת הדשן תחילת עבודה של מחר היא וצריף לקדש ידיו ורגליו מן הכיור המשוקע במים:

פרק ב

הלכה א מתני' בראשונה כל מי שהוא רוצה לתרם את המזבח תורם בזמן שהן מרוכזין רצין ועולין בפכש וכל הקודם את חבירו לתוך ארבע אמות וכה ואם היו שנים שונים הממנה אומר להן הצביעו ומה הן מוציאים אחת או שתים ואין מוציאים אנגדל במקדש. מעשה שהיו שנים שוין ורצין ועולין בפכש ודחף אחד מהן את חבירו ונשברה רגלו וכשראו בית דין שהן באין לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפיים ארבע פיימות היו שם וזה הפיים הראשון:

גמ' רבי מנא בעי ולמה לא קבעו פיים לתרומת הדשן איתא חמי שחיטה בשירה בור ואת אומר יש לה פיים תרומת הדשן אסורה בור ואת אומר אין לה פיים חור רבי מנא ואמר שחיטה אינה בשירה

אלא ביום אכל תרומת הדשן בשירה כל הלילה אם אומר את יפים אף הוא אינו משכים על הספק מאי קמית מימר בן כל הלילה ותרים מיבן לתרומת הדשן שהיא בשירה כל הלילה: זר שתתם רבי יוחנן אמר תיב רבי שמעון בן לקיש אמר פטור מה טעם דרבי שמעון בן לקיש עבודת מתנה יצא זה שהוא בהרמה מאי טעמא דר' יוחנן לכול דבר המזבח רבי יוסי בי רבי בון בשם רב ארבע

[דף ה' ע"ב]

עבודות שהכהן מתחייב עליהן מבהוץ זר מתחייב עליהן מכפנים ואי זו זו הקמרה וזריקה וניסוד המים והיין. ואתיא רבי שמעון בן לקיש לוי אמר אפלו לתרומת הדשן ואתיא רבי יוחנן. תתה גחלים תפלוגתא דרבי יוחנן ודרבי שמעון בן לקיש. הוציא שאר הדשן תפלוגתא דר' יוחנן ודרבי שמעון בן לקיש אתיא כמאן דאמר אחרים פהותים מהן ברם כמאן דאמר אחרים לרבות בעלי מומין הוא זר הוא בעל מום הכל מודין בןר שפידר מערכה של עצים שהוא תיב אמר ר' זעירא ובלבד שני גזירי עצים שהכתוב מזהיר עליהן לעבודת כהונה ונתנו בני אהרן הכהן אשר על המזבח וערכו עצים תני אמר רבי יהודה מנין להצתת האליהא שלא תהא אלא בכהן כשר ובכלי שרת תלמוד לומר ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח אמר רבי שמעון וכי עלת על לב שהזר קרב על גבי המזבח אם בן למה נאמר ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח לימד על הצתת האש שלא תהא אלא בראשו של מזבח התיבון והא קתיב והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה מיבן להצתת האש שלא תהא אלא בראשו של מזבח דברי ר' יהודה מחלפה שיטתיה דרבי יהודה תמן הוא צריכה כהן כשר וכא הוא אינה צריכה כהן כשר אמר רבי תנחום בר יודן מה את שמע מינה נאמר בראש המזבח וזר. תרם והפריהתו הרוח תפלוגתא דר' יוחנן ודר' חנינה דאמר רבי חנינה קומין שנתנו על גבי האישים והפריהתו הרוח בפריקה האחרונה נתכפרו תבעלים ויצאו השירים ידי מעילה ר"י אמר

[דף ט' ע"א]

משאיחזו האור ברבו מה ברובו ברובו של קומין או ברוב כל פרידה ופרידה איתאמרת אתא ר' חזקיה ר' יונה ר' בא ר' חיה בשם ר' יוחנן ברוב כל פרידה ופרידה איתאמרת תרם חצייה תפלוגתא דר' יוחנן ודר' יהושע בן לוי דאמר רבי יוחנן קומין שקדש בכלי והקטירו אפלו שמשמין יצא ר' יהושע בן לוי אמר מתניתין לא אמרה בן אלא הקטיר בקומצו פעמים בשירה ר' חמא בר עוקבה בשם ר' יהושע בן לוי אין קמיצה פחות משני זתים ואין הקמרה פהותה מכזית ר' יצחק בי רבי אלעזר שאל מעתה כהן שאין ידו מוחקת בשני זתים פסול מן העבודה תרם בשמאל תפלוגתא דר' יוחנן ור'

יהודה בי רבי דאמר רבי יוחנן קומין שקדש בכלי והקטירו בין ביד בין בכלי בין בימין בין בשמאל
 יהודה בי רבי אומר או בהטאת ביד או באשם בכלי ובכלבד בימין התיבון והא תני קיבל בימינו ונתן
 בשמאלו יחזיר לימינו אם בשמאל הוא מחזיר למזבח לא כל שכן לבנה אומר רבי לא אם שנייא אדם
 ר' לעזר בר רבי שמעון שנייה דתני רבי אלעזר בי רבי שמעון אומר אינה צריכה קדוש בזה אתיא
 דר' לעזר בי רבי שמעון בשיטת רבי שמעון אביו דתנינן תמן שלא בכלי שרת פסול ורבי שמעון
 מכשיר מאי בדין רבנן דאית לון כלי שרת צריכה לון לימין רבי שמעון דלית ליה כלי שרת לא צריכה
 ליה לימין אומר רבי מנא ותמיה אנא הוה רבנן מדמין תרומת הדשן להקטרה ולא דמיה אלא לקמיצה
 שוה בהקמה וזו בהקמה והרים ואין והרים אלא

[דף ט' ע"ב]

בששייר אשר תאכל אין אכילה אלא בכזית הנה כבולו בנית ליטול מקצתו אין את יכול שאין בו בנית
 ליטול את כולו אין את יכול שאין באן שייור והרים אשר תאכל האש יכול עצים תלמוד לומר עולה
 אי עולה יכול איברי עולה תלמוד לומר אשר תאכל האש הא כיצד היתה מן המאובילות הפנימיות
 ויורד מצוה לתקדים אש לעצים שצאמר וערכו עצים על האש קידם עצים לאש סידר עד שלא תרם
 משהיל ותורם מפרק ותורם ר' יעקב בר אחא אומר הילפיי שאל קומין שנתנו על גבי מערכת לילה
 מה הן ר' ירמיה אומר הילפיי שאל אימרין שנתנו על גבי מערכת לילה מה הן ולא מתניתין היא אין
 לה קדם לתמיד של שחר אלא קטורת בלבד מתניתין למצוה מה צריכה ליה לעיפוב ציץ מהו שירצה
 על טמאת ידים ידים מהו שיפסלו משם יוצא ולא מתניתין היא קידש ידיו ורגליו וניטמו מטבילין והן
 מהורות יצא לא נפסלו משם יוצא ואתיא כמאן דאמר אין הלינה פוסלת בידים מה צריכה ליה ברם
 תכא כמאן דאמר לינה פוסלת בידים מהו שיפסלו משם מהו קדוש זמן ולא מתניתין היא קידש
 ידיו ורגליו היום לעבודה של מחר אומר רבי יוחנן תרומת הדשן תהילת עבודה של מחר היא וצריך
 לקדש ידיו ורגליו מן הכיור המשוקע במים ר' הויה בר יוסף אומר מפיון שמסר יום ללילה דייזי חכריא
 בשם רבי יוחנן

[דף י' ע"א]

משהוא מנביהו הוא משקיעו מתניתין פליגא על רבי הויה בר יוסף קידש ידיו ורגליו ביום אינו צריך
 לקדשן בלילה בלילה צריך לקדשן ביום דברי רבי. רבי לעזר בי רבי שמעון אומר אפלו עסוק בעבודה
 כל ג' אינו צריך לקדש ידיו ורגליו שאין הלינה פוסלת בידים בשני עבודות אכל בתהילת עבודות
 צריך רבי הויה בר יוסף פתרי מתניתין קידש ידיו ורגליו ביום אינו צריך לקדשן בלילה בשני עבודות

אבל בתחילת עבודות צריך לקדשן ביום דברי רבי רבי אלעזר בר' שמעון אומר אפילו עסוק בעבודה כל ג' אינו צריך לקדש ידיו ורגליו שאין הלינה פוסלת בידיים בשיירי עבודות אבל בתחילת עבודות צריך רבי יוחנן פתר מתניתין קידש ידיו ורגליו ביום צריך לקדשן בשיירי עבודות בלינה צריך לקדשן ביום דברי רבי רבי לעזר בי רבי שמעון אומר אפילו עסוק בעבודה כל ג' אינו צריך לקדש ידיו ורגליו שאין הלינה פוסלת בידיים בין בתחילת עבודות בין בשיירי עבודות חילפיי אמר בשם שאין הלינה פוסלת בידיים כהן אין הלינה פוסלת בכיור מתניתין פליגא על רבי חילפיי קידש ידיו ורגליו ביום אינו צריך לקדש בלינה בלינה צריך לקדש ביום דברי רבי רבי לעזר בי רבי שמעון אומר אפילו עוסק בעבודה כל ג' אינו צריך לקדש ידיו ורגליו שאין הלינה פוסלת בידיים הא בכיור פוסלת תלמודי דרבי יוחנן בשם חילפיי הכיני קידש ידיו ורגליו כו' שאין הלינה פוסלת בידיים הא בכיור פוסלת ובלבד מיום ללילה מה בין בתוך ארבע אמות לכבש בתוך ארבע אמות למזבח מן מה דתנינן מעשה שהיו שנים שזין רצין ועלוין בפכש תדא אמרה בתוך ארבע אמות למזבח אמר רבי יוסי בי רבי בון בפירוש תני לה רבי חיה כל הקודם את חבירו לתוך ארבע אמות למזבח זכה מהו הצביעו הוציאו אצבע הוציאו אחת מונין לו שתיים מונין לו שלש אין מונין לו מהו אין מונין כל עקר אין מונין לו את היתירה ארבע הממנה מכה אותו בפקיע ובטל הפנים: אין מוציאין אגודל במקדש מפני הרמאין: אין אומר ממי במקדש אלא הממנה היה

[דף י"ע"ב]

מגביה מצנפתו של אחד מהן והן יודעין שפמנו היה הפנים מתחיל וחס לומר שפוא לאזקבו או לקרבו במין קובליים היו עושין ביצד היה הפנים מהלך לימין לשמאל אמר רבי בון בר חיה מן מה דתני מי שזכה בקמורת אמר לזה ימינו אוף את למחנה תדא אמרה לימין הפנים מהלך תלמודי דר' יונה בשם ר' חילפיי הפיני לשמאל הפנים מהלך הוזכה זכה לימין מוטב שיזפה למי שעבר עליו הפנים שני פעמים מזה שלא עבר עליו הפנים אלא פעם אחת בלבד מעשה באחד שקדם את חבירו בתוך ארבע אמות של מזבח נטל חבירו את הפסין ותקעה בלבו עמד לו ר' צדוק על מעלת האולם אמר להן שמעוני אחי בית ישראל כתיב כי ימצא חלל וגו' ויצאו וקניו ושופטיהו אנו מאיכזן לנו למוד מן ההיכל מן העזרות שרון כל עמא בכיין עד דאינון עסיקין בכבייה נכנס אביו של אותו התינוק אמר להן אני כפרתכם אדיין התינוק מפרפר ולא ניטמאת הפסין מלמד שהיתה טמאה קשה להן משפיות דמים לגנאי אמר רבי יוחנן כדי לעשות פומפי לדבר תפון תנינן הניח הכהן על מעלה שנייה ויצא ונטל את הכהן ממעלה שנייה ויצא אמר רבי יוחנן ולמה היה נכנס לקמרת שני פעמים אלא

כדי לעשות פומפי לדבר רבי שמעון בן לקיש אמר דבר תורה הוא בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות
וקטירנה מה עבד לה ר' יוחנן עובד להטיב ומקטיר:

הלכה ב' מתני' הפנים השני מי שוחט מי זורק מי מדשן את המזבח הפנימי מי מדשן את המזבח
מי מעלה איברים לפגוש הראש והרגל ושתי הידים העליון והרגל התחתון והגרה ושתי הדפנות
והקרבים והפלת והחכימים והמין וי"ג פהנים וזכין בו אמר בן עזאי לפני ר' עקיבה משם ר' יהושע
בדרך הלוי היה קרב:

[דף י"א ע"א]

גמ' מניין לדשון המזבח הפנימי ר' פדת בשם ר' לעזר "והשליף אתה אצל המזבח קדמה אל מקום
הדשן" (ויקרא א, מז). אינו צריך אם לקבע לו מקום כבר כתיב אצל המזבח אם ללמדך שינתן במזרחו
של פגוש כבר כתיב קדמה אף הוא דרש אצל המזבח אצל המזבח מה כאן מזרחו של פגוש אף כאן
מזרחו של פגוש מניין שהוא אסור בהנניה ר' לא בשם ר' לעזר אלא מקום מהור שיהא מקומו מהור.
ר' זעירה בשם ר' לעזר לא אמר בן אלא מניין לדשון מזבח החיצון שהוא אסור בהנניה תלמוד לומר
"אל מקום הדשן" שהוא מקומו לעולם מניין לדשון מזבח הפנימי והנה עליו והקטיר מה הנה בגופו
אף הקטרה בגופו מניין למזבח הפנימי שהוא אסור בהנניה קל וחומר אם מזבח החיצון אסור בהנניה
הפנימי לא כל שכן ר' זעירה בשם ר' חנינה קטרת שפכת הוממה אפילו בקרטין שאין כתיב אוכלו
אלא על מזבח החיצון פתילה שפכת צריכה דישון מה מיד תלמידיו דר' הנה בר ליליני אמר מעתה
צריך שיהא מיצן שכון מהו שיהא

[דף י"א ע"ב]

צריך דישון מילתיה דר' שמואל בר רב יצחק אמר שמן צריך דשון ר' שמואל בר רב יצחק בעי
מעתה בא בתקופת טבת מחצי לוג לכל נר באחד בתקופת תמוז מחצי לוג לכל נר אמר רבי יוסה
אין מן הדא לית שמע מינה בלום דתנינן תמן בן בכי על הפקיע שהיה מזויג את הפתילות הכא את
אמר מיטב ואחר כך מקטיר והכא את אמר מקטיר ואחר כך מיטב אמר רבי יוחנן

[דף י"ב ע"א]

תמיד דרבי שמעון איש המצפה היא אמר רבי יעקב בר אחא ולא פולח אלא מילין צריכין לרבנן
ר' חזקיה ר' אחא בשם רבי אבהו מדות דרבי אליעזר בן יעקב היא אמר רבי יוסי בי ר' בון ולא פולח

אלא מילין דצריכין לרבנן מה טעמא דרבי שמעון איש המצפה בפקר בפקר בהימיו את הנרות
 יקמירנה ר' אחא ר' הוננא בשם רבי שמעון בר ר' טעמון דרבנן "מחויז לפרכת העדת באהל מועד
 יערף אתו אהרן מערב עד בקר" (ויקרא כד, ג) שלא יהא שם אלא המכת נרות בלבד אמר רבי יוחנן
 לא קבעו פנים לתמיד של בין הערבים אלא אמרו מי שזכה בשחרית יזכה בין הערבים והא תני בפנים
 של שחרית בן פנים של בין הערבים הזכה זכה לעצמו ר' הוננא בשם רבי בון בר כהנא תיפתר
 שהיתה השבת אחד משמר הבא ואחד משמר היוצא אמר רבי יוחנן לא גזרו על שני גזירין בשחרית
 אמר רבי יוסה מתניתין אמרה בן בכל יום איל קרב בין הערבים באחד עשר ולא אמר בשחרית כלום
 רבי שמי בעי ולמה לא גזרו על שני גזירין בשחרית אמר רבי מנא ולא שמיע ר' שמי דמר ר' יוחנן
 לא גזרו על שני גזירין בשחרית. ואמר רבי יוסי מתניתין אמרה בן וחור ואמר אין די שמיע אלא
 באינש דשמע מילא ומקשי עלה ר' שמי בעי למה גזרו על שני גזירין בין הערבים ולא גזרו על ב'
 גזירין בשחרית י"ג זכין בו ותני עלה פעמים בארבעה עשר פעמים במו"ו פעמים במו"ז לא פחות ולא
 יותר בדרבנא בתשעה ובחג ביד אחד צלוהית של מים הרי עשרה בין הערבים באחד עשר שנים בידם
 שנים גזירי עצים ובשבת באחד עשר שנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים הרי ארבעה עשר
 ובשבת שבתוף החג ביד אחד צלוהית של מים הרי ששה עשר תביאנה לפני המוספין וכשהוא אומר

[דף י"ב ע"ב]

תקריב אף לאחר הנסכים אית תניי תני קדם לנסכים מאן דאמר קדם לנסכים קדם לנסכי ויז מאן
 דאמר לאחר נסכים לאחר נסכי סלת סלת קודמת לחביתין אף על פי שזה לאישים וזה לאישים זה
 קרבן יחיד וזה קרבן צבור חביתין קודמין לבזיכין אף על פי שזה קרבן יחיד וזה קרבן צבור זה תדיר
 וזה אינו תדיר חביתין קודמין לזין שזה לאישים וזה לספלים בזיכין ויזין מי קדם ולא מתניתא היא
 לבונה לזין כאן לקרבן יחיד כאן לקרבן צבור ביני מתניתין הראש והרגל התונה והגרה ושתי ידיים
 ושתי דפנות העקץ והרגל אמר רבי יוחנן טעמא דבן עזאי והקמרת את כל האיל המזבחה כדי שיהא
 נראה כמחלה על גבי המזבחה הראש והרגל ואת אמר הכין אמר רבי מנא פשט ראשה עקר רגלה:

**הלכה ג' מתני' הפנים השלישי חדשים לקמרת בואו והפיסו רביעי חדשים עם ישנים מי מעלה
 איברים מן הכבש למזבחה:**

גמ' אמר רבי חנינה מימיו לא הפים אדם בקמורת ושנה אמר רבי יוסה מתניתין אמרה בן חדשים
 לקמרת בואו והפיסו אמר רבי חנינה וכן למחיתה אמר רבי יוסה מתניתין אמרה בן מי שזכה
 בקמורת אומר לזה שעל מינו אף את למחיתה. נמצאתה אומר שני פהנים היו מתברכין בכל פעם

רב אמר "ברך ה' חילו ופעל ידיו תרצה" (דברים לג, יא), מעשה באחד שיבשה זרועו ולא הניחה לקים
מה שנאמר בך ה' חילו ופעל ידיו תרצה:

הלכה ד' מתני' תמיד קרב בתשעה בעשרה באחד עשר בשנים עשר לא פחות ולא יתר כיצד עצמו
בתשעה בחג ביד אחד צלוחית של מים הרי עשרה בין הערבים באחד עשר עצמו בתשעה ושנים
בידם שני גזירי עצים בשבת באחד עשר עצמו בתשעה ושנים בידם שני בזכי לבונה של לחם הפנים
ובשבת שבתוף החג ביד אחד צלוחית של מים איל קרב באחד עשר

[דף י"ג ע"א]

הבשר בהמשה הקרבים והפלת והיין שנים שנים. פר קרב בעשרים וארבעה הראש והרגלים הראש
באחד והרגל בשנים העקץ והרגלים העקץ בשנים והרגלים בשנים החזה והגרה החזה באחד והגרה
בג' שתי ידות בשנים ושתי דפנות בשנים הקרבים והפלת והיין בשלשה שלשה במה דברים אמורים
בקרנות צבור אבל בקרנות היחיד אם רצה להקריב מקריב הפשיטן וניתוחן של אלו ואלו שנה:

גמ' וערכו יכול מאה יכול מאתים אמר רבי עקיבה כל ששמועו מרובה ושמועו מועט תפשת
המרה לא תפשת תפשת את המועט תפשת. תני ר' יהודה בן בתירא אומר שתי מדות אחת פלה
ואחת שאינה פלה הכל מודין במדה פלה ואין מודין במדה שאינה פלה אמר רבי נחמיה וכי מה מודין
במדה שאינה פלה אמר רבי נחמיה וכי מה פא הכתוב לפתח או לנעול לא פא לנעול אלא לפתח
אם אומר ימים עשרה אינן אלא מאה אלא מאתים אלא אלא רבוא ובשאתה אומר ימים שנים
פתחת ר' מנא אמר משום רבי יודה ימים שנים יכול ימים הרבה אם מרובין הן והלא כבר נאמר
רבים הוא לא דבר אלא בימים מועטים וכמה הן הוי אומר שנים רבים ג' יכול רבים עשרה אמר ימים
ואמר רבים מה ימים מעוט ימים שנים אף רבים מעוט רבים ג' יכול שנים וג' הרי המשה וכי נאמר
ימים ורבים והלא לא נאמר אלא ימים רבים הוא כיצד הרבים הללו יהו מרובין על שנים וכמה הן
הוי אומר ג' וערכו בני אהרן יכול מאה תלמוד לומר וערף הפהן אותם אי וערף הפהן אותם יכול
יהא פהן אחד עורף את כל האיברים תלמוד לומר וערכו הוא כיצד פהן אחד עורף שני איברים וכמה
הן איברים עשרה ואחד בקרבים נמצא הפלה עולה בששה דברי ר' ישמעאל ר' עקיבה אומר וערכו
שנים בני אהרן שנים הפהנים שנים מלמד שהפלה עולה בששה הפהנים לרבות הקרבים דברי ר'
יודה והלא בגן הפקר הכתוב מדבר מה תלמוד לומר בתמיד של שחר הכתוב מדבר שמעון פר פא
ר' יוחנן בשם ר' ינאי נאמר פאן עריכה ונאמר להלן וערף הפהן אותם מה עריכה שנאמר להלן
בתמיד של שחר הכתוב מדבר אף עריכה שנאמר פאן בתמיד של שחר הכתוב מדבר עילא פר

מסכת ערלה פרק ראשון

א. הנוטע לסיג לקורות ולעצים – פטור מן הערלה. אמר רבן שמעון בן גמליאל: במה דברים אמורים? בזמן שנטע לסיג ולקורות ולעצים דבר הראוי להם, אבל נטע לסיג ולקורות לעצים דבר שאין ראוי להם – חיב בערלה. נטעו לעצים וחשב עליו לאכילה, מאימתי מונה לו? משעת נטיעתו:

ב. הנוטע לרבים – חיב, ורבי יהודה פטור. רבי שמעון בן אלעזר אומר משמו: הנוטע לרבים – חיב בערלה. העולה לרבים – פטור מן הערלה:

ג. הנוטע בספינה בעציץ ובראש הגג – חיב בערלה. נזרעו בעציץ שאינו נקוב, נשבר וחזר ונרען בעציץ נקוב, אם יכול לחיות – חיב. ואם לאו – פטור. כיצד יודע אם יכול לחיות ואם לאו? חופר לו גומא בארץ ונוטעו בה, אם יכול לחיות – חיב, ואם לאו – פטור:

ד. אילן העולה בין מן הגזע ובין מן השרשים – חיב. רבי יהודה אומר: העולה מן הגזע – חיב, מן השרשים – פטור. הקדישו ואחר כך נטע – פטור. נטע ואחר כך הקדיש ופדאו, מאימתי מונה לו? משעת נטיעתו:

ה. נכרי שהרכיב עץ מאכל על גבי עץ סרק – מונה לו משעת נטיעתו. רבי יוסי אומר: נוטעים יחור של ערלה, ואין נוטעים אגוז של ערלה מפני שהוא פרי. ואין מרכיבין כפניות של ערלה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: סמני ערלה – עולה באחד ומאתים, צובע בהן כבלול, והולכין אחר הרב:

ו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בשר בחלב – מתר בהנאה. בעלי מומין – אסורין כל שהן. רבי יוסי אומר: בעלי מומין – יבקר:

ז. תנור שהסיקו בקלפי ערלה, אם חדש – יתן, אם ישן – יוצן. אפה ובשל בגחלים – מתר. אפה בכלן – מתר, חוץ מעצי אשירה.

אפר בגדים שנתנגעו, ועפר בתים שנתנגעו – אסורין בהנאה:

ח. ספק ערלה, בארץ ישראל – אסור, בסוריא בחוצה לארץ – מתר. כיצד? כרם ושדה שנטע ירק, וירק נמכר חוצה לו, ספקו בארץ ישראל – אסור, בסוריא ובחוצה לארץ – מתר. רבי יהודה אומר: אף זה ספקו בסוריא – אסור. איזהו ספקו מתר? כרם שנטע ירק ושדה ירק בצדו, וירק נמכר חוצה לו, ספקו בארץ ישראל – אסור, בסוריא ובחוצה לארץ – מתר. הרי שנמצא נטיעה קטנה בתוך שדהו, ספקו בארץ ישראל – אסור. בסוריא ובחוצה לארץ – מתרת. רבי אליעזר ברבי יוסי אומר משום רבי יוסי בן דורמסקית, שאמר משם רבי יוחנן בן נורי, שאמר משם רבי אליעזר הגדול: אין ערלה בחוצה לארץ:

מסכת בכורים פרק ראשון

א. אין מביאין בכורים קדם לעצרת. ואם הביא – ימתין עד שתבא עצרת ויקרא עליהן:

ב. הקונה אילן אחד בתוך של חברו – הרי זה מביא ולא קורא, מפני שלא קנה קרקע; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: לא מביא ולא קורא:

ג. רבי יהודה אומר: כל הגרים בלן מביאין ולא קורין. בני קיני חותן משה – מביאין וקורין, שנאמר (במדבר י, לב): "והיה פי תלך עמנו" וגו':

ד. רבי יוסי אומר: היה רבי מאיר אומר: כהנים – מביאין ולא קורין, מפני שלא נטלו חלק בארץ. ואני אומר: כשם שנטלו לויים – כך נטלו כהנים, בין מדבר מרבה בין מדבר מועט:

ה. הפריש את בכוריו ומכר את שדהו – מביא ואינו קורא. והשני מהו להביא? מאותו המין – אינו מביא, ממין אחר – מביא וקורא. רבי יהודה אומר: אף מאותו המין – מביא וקורא:

שמעון אומר: בכורים – פטורין מן הבעור. רבי יוסי אומר: מעשר שני – טעון ודוי, ובכורים טעונין ודוי, מה מעשר שני – טעון בעור, אף בכורים – טעונין בעור. אומר לו רבי שמעון: מה למעשר שני שטעון בעור – שכן דמיו טעונין בעור, תאמר בכורים – שאין דמיהן טעונין בעור?!

יב. וכן היה רבי שמעון אומר: בכורים לא אמרו גדוליהן לאכול בירושלים. מעשרי. באיזה מעשר אמרו? בדבר שזרעו כלה, נכנס לירושלים ויוצא, בשאין בו שנה פרוטה ובשאין לו פדיון. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: בכורים – אין חייבים עליהם במחבר לקרקע:

מסכת בכורים פקק שני

א. כוי כיצד דומה לחיה? דמו טעון כסוי כמו החיה. רבי אליעזר אומר: חייבין על חלבן אשם תלוי. כיצד שנה לחיה ולבהמה? המפשיט בו – חבור כחיה וכבהמה. ונוהג בו גיד הנשה כחיה וכבהמה. אם אמר: 'הריני נזיר שנה חיה ובהמה' – הרי זה נזיר. רבי יוסי אומר: כוי – בריה לעצמו, ולא יכלו חכמים להכריע עליו אם חיה אם בהמה:

ב. אנדרוגינוס – יש בו דרכים שנה לאנשים, ויש בו דרכים שנה לנשים, ויש בו דרכים שנה לאנשים ולנשים, ויש בו שאינו שנה לא לאנשים ולא לנשים:

ג. דרכים ששנה בהן לאנשים: מטמא בלבן כאנשים. נושא אבל לא נושא כאנשים. ואין מתניח עם הנשים כאנשים. ואינו נתון עם הבנות כאנשים. ואין מטמא למתים כאנשים. ועובר על "בל תקיף" ו"בל תשחית" כאנשים. ואמו יושבת עליו דם טהר כאנשים. 'הריני נזיר שנה איש' – הרי

ו. הרי שהפריש את בכוריו וקרא עליהן, וחזר וקנה שנה אחרת ונתכפרו לו מחמשת המינין, אף על פי שנתן לתוכן מאותו המין – מביא ולא קורא, שאין אדם קורא פעמים בשנה:

ז. רבי יהודה אומר: עד באר הגולה – חייב באחריותו. מבאר הגולה – אינו חייב באחריותו. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: שנים – אין חייבין עליהן חמש:

ח. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין מביאין בכורים מתמרים, חוץ מן התמרים שביריחו. ואין קורין אלא על הכותבות בלבד. רבי שמעון בן אלעזר אומר: רמוני עצמקים – מביאין וקורין:

ט. חמר בתרומה שאין במעשר שני ובכורים, ובמעשר שני שאין בתרומה. שהתרומה – אין נטלת אלא מן המקף, ואין נטלת אלא מן הגמור, ואין נטלת מן הטהור על הטמא, ומדמעת, וחייבין עליה חמש, ונוהגת בכל הפרות. מה שאין כן בכורים. ונוהגת בשאר שנים, מה שאין כן במעשר שני:

י. חמר במעשר שני, שמעשר שני – קנה את הקנקן, ואוסר דמיו, וערוכיו וספק ערובו – כל שהוא, אסור לאונן, וטעון חמש וטעון ודוי, ולא התר לאכילה אלא בפדיון, ואין מדליקין בו את הנר. מה שאין כן בתרומה:

יא. חמר בתרומה ובמעשר שני שאין בכורים, שהתרומה ומעשר שני – נוהגין בעזמן ומואב, ונוהגת בכל הפרות. מה שאין כן בכורים. חמר במעשר שני ובכורים שאין בתרומה, שמעשר שני ובכורים – טעונין הבאת מקום, וטעונין ודוי, ואסורין לאונן. מה שאין כן בתרומה. ורבי שמעון מתיר. וחייבין בבעור. רבי

בטל ברב. ובאיזה מעשר שני אמרו? במעשר שאין בו שנה פרוטה ושנכנס לירושלים ויצא.

1 ב'חזון יהוקאל' גרס על פי הפרישת המובאת בגמרא בבא מציעא (דף נא ע"א): מעשר שני

זה נזיר כְּאֲנָשִׁים. וְחִיב בְּכָל הַמַּצּוֹת
הָאֲמֻרוֹת בַּתּוֹרָה כְּאֲנָשִׁים:

ד. דְּרָכִים שְׂשׂוּה לְנָשִׁים: מִטְּמֵא בְּאֵדָם
כְּנָשִׁים. וְאִין מִתְיַחַד עִם הָאֲנָשִׁים כְּנָשִׁים.
וְאִין זִוְקָה לְיָבוּם כְּנָשִׁים. וְאִין חוֹלֵק עִם
הַבָּנִים כְּנָשִׁים. וְאִין אוֹכֵל בְּקִדְשֵׁי קְדָשִׁים
כְּנָשִׁים. וּפְסוּל לְכָל עֲדוֹת שְׁבִתוֹרָה כְּנָשִׁים.
וְאִם נִבְעַל בְּעֵבְרָה – פְּסוּל בַּתְּרוּמָה כְּנָשִׁים.
וְאִמוּ יוֹשֶׁבֶת עֲלָיו דָּם טְמֵא כְּנָשִׁים. וְאִם
אָמַר: 'הֲרִינִי נְזִיר שְׂזֵה אִשָּׁה' – נְזִיר:

ה. דְּרָכִים שְׂשׂוּה בְּהֵן לְאֲנָשִׁים וּלְנָשִׁים:
חִיבִין עַל נִזְקוֹ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה. הַהוֹרָגוּ בְּמִזִּיד
– נִהְרַג, בְּשׂוֹגֵג – גּוֹלָה לְעָרֵי מִקְלָט. אִמוּ
יוֹשֶׁבֶת עֲלָיו בְּדָם טָהוֹר כְּאֲנָשִׁים וְכָנָשִׁים,
וּמִבִּיאָה עֲלָיו קֶרֶבֶן כְּאֲנָשִׁים וְכָנָשִׁים, וְנוֹחַל
בְּכָל נַחֲלוֹת כְּאֲנָשִׁים וְכָנָשִׁים, חוֹלֵק בְּקִדְשֵׁי
הַגְּבוּל כְּאֲנָשִׁים וְכָנָשִׁים. וְאִם אָמַר 'הֲרִינִי
נְזִיר שְׂזֵה אִישׁ וְאִשָּׁה' – הָרִי זֶה נְזִיר:

ו. דְּרָכִים שְׂאִינוּ שׂוּה בְּהֵן לֹא לְאֲנָשִׁים
וְנָשִׁים: אִין חִיבִין עַל זִבְתּוֹ. וְאִין שׂוֹרְפִין עַל
טְמֵאָתוֹ. וְאִין נֶעְרַף לֹא כְּאֲנָשִׁים וְנָשִׁים. אִין
נִמְכָּר לְעֵבֶד עֲבָרִי, לֹא כְּאֲנָשִׁים וְנָשִׁים. אִם
אָמַר: 'הֲרִינִי נְזִיר שְׂאִין זֶה אִישׁ וְאִשָּׁה' – הָרִי
זֶה נְזִיר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: אֲנִידְרוּגִינוּס – בְּרִיָּה
בְּפָנֵי עֲצֻמוֹ, וְלֹא הִכְרִיעוּ בוֹ חֲכָמִים אִם אִישׁ
הוּא אוֹ אִם אִשָּׁה הוּא. אֲבָל טוּמְטוּס אִינוּ כֵּן,
אֲלֵא אוֹ סַפְקֵי אִישׁ אוֹ סַפְקֵי אִשָּׁה:

ז. כִּיצַד מְפָרִישִׁין אֶת הַבְּכוֹרִים? יוֹרֵד אָדָם
לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ, וְרוֹאֵה תֵּאֵנָה שְׁבִפְרָה, אֲשֶׁכּוּל
שְׁבִפֵּר – קוֹשֶׁרֶן בְּמִשְׁתִּיחָה וְאוֹמַר: 'הָרִי אֵלוֹ
בְּכוֹרִים'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: חוֹזֵר וְקוֹרֵא
אוֹתָן 'בְּכוֹרִים' מֵאֲחַר שִׁתְּלָשׁוּ מִן הַקְּרָקַע:

ח. מִצְוָה לְהִבְיֵאֵם בְּשִׁבְעָה כְּלִים. וְאִם הִבִּיאָן
בְּכָלִי אַחַד – יִצָּא. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? מִבִּיא
שְׁעוֹרִין וְנוֹתֵן לְמִטָּה וְדָבָר אַחַר עַל גְּבִיחָן.
חֲטִין מִלְמִטָּן וְדָבָר אַחַר עַל גְּבִיחָן. תְּמָרִים
עַל גְּבִיחָן וְדָבָר אַחַר עַל גְּבִיחָן. זִיתִים עַל
גְּבִיחָן וְדָבָר אַחַר עַל גְּבִיחָן. רְמוֹנִים עַל
גְּבִיחָן וְדָבָר אַחַר עַל גְּבִיחָן. תְּאֵנִים עַל
גְּבִיחָן וְדָבָר אַחַר עַל גְּבִיחָן. עֲנָבִים לְמַעְלָה

מִכָּלֵן, וּמִקִּיפִין לָהֶם אֲשֶׁכּוּלוֹת שֶׁל עֲנָבִים
מִבְּחוּץ. לֹא הָיוּ עוֹלִין יְחִידִים אֲלֵא פְּלָכִים
פְּלָכִים. לֹא הָיוּ מְהַלְכִים כָּל הַיּוֹם כְּלוּ אֲלֵא
שְׁתֵּי יָדוֹת בָּיוֹם. חֲזוּנֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת עוֹלִין
עִמָּהֶם וְלִנְיָן בְּרוּחוֹבָה שֶׁל עִיר. לֹא הָיוּ
נִכְנָסִים לְבִתָּיִם מִפְּנֵי אֵהֵל טְמֵאָה. וְטַעוּנָה
עוֹלָה וּשְׁלָמִים. לֹא הָיוּ מִתְעַסְקִין בַּחֲזֵרָה
כְּדָרֶךְ שְׁמִתְעַסְקִין בְּהֵן בְּהַלִּיכָהּ. זְמַן עֲצִי
הַכֹּהֲנִים וְהַעֲמִם – בַּתְּשֻׁעָה בְּאָב וְטַעוּנִין לִינָה.
לֹא הָיוּ מִתְעַסְקִין בְּהֵן כְּדָרֶךְ שְׁמִתְעַסְקִין
בְּבִכּוֹרִים. כָּל הַדָּרֶךְ כְּלֵה הַרְשׁוֹת בְּיָדוֹ לְתַנֵּן
לְעַבְדוֹ אוֹ לְקָרוֹבוֹ, עַד שְׁמַגִּיעַ לְהַר הַבַּיִת,
הִגִּיעַ לְהַר הַבַּיִת אָפְלוֹ אֲגָרִיפֵס הַמְּלֶכֶךְ נוֹטֵל
אֶת הַסֵּל עַל כַּתְפוֹ וְנִכְנָס עַד שְׁמַגִּיעַ לְעִזְרָה.
הִגִּיעַ לְעִזְרָה, דִּבְרוּ הַלּוֹיִם בְּשִׁיר: "אֲרוֹמַמְךָ
ה', כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שְׁמַחַת אוֹיְבֵי לִי" (תְּהִלִּים
ל, ב). הַגּוֹזְלוֹת שְׁעַל גְּבֵי הַסֵּלִים – הָיוּ
עוֹלוֹת, וְמָה שְׁבִידֵן נוֹתְנִים לַכֹּהֲנִים:

ט. תּוֹסֶפֶת הַבְּכוֹרִים – מִין בְּמִינוֹ. וְעִטוֹר
הַבְּכוֹרִים – מִין בְּשֵׂאִינוּ מִינוֹ. תּוֹסֶפֶת
הַבְּכוֹרִים – נֶאֱכַלְתָּ בְּטָהֳרָה, וּפְטוּרָה מִן
הַיְדוּדֵי וְאִין צְרִיף לֹא מִן הַדְּמָאִי. עִטוֹר
הַבְּכוֹרִים – מִמִּין עַל מִינוֹ, מִדְּבָר שֶׁהוּא חִיב
בְּבְכוֹרִים, פְּטוֹר מִן הַיְדוּדָאִי וְאִין צְרִיף לֹא מִן
הַדְּמָאִי. עִטוֹר הַבְּכוֹרִים – מִין בְּשֵׂאִינוּ
מִינוֹ, דְּבָר שְׂאִין חִיב בְּדְמָאִי וְאִין צְרִיף לֹא מִן
בְּנוּדָאִי. עִטוֹר הַבְּכוֹרִים – מִמִּין עַל מִינוֹ. דְּבָר
שְׂאִין חִיב בְּבְכוֹרִים, אוֹ מִעֲמוּן וּמוֹאֵב אָפְלוֹ
דְּבָר שְׁחִיב בְּבְכוֹרִים – אִין מְקַבְּלִין הֵימְנוּ:

י. הַמוֹכֵר סֶפֶר תּוֹרָתוֹ – אִינוּ רוֹאֵה סִמְן
בְּרָכָה לְעוֹלָם. כּוֹתְבֵי סִפְרִים תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת,
הֵן וְתַגְרִיחָן, וְתַגְרִי תַגְרִיחָן, וְכָל הָעוֹסְקִין
שֶׁלֹּא לְשֵׁם שְׁמַיִם – אִינָן רוֹאִין סִמְן בְּרָכָה
לְעוֹלָם. אִם הָיוּ עוֹסְקִין לְשֵׁם שְׁמַיִם – הָרִי הֵן
בְּכָלֵל בְּרָכָה. תַּגְרִי שְׁמִיטָה, וּמַגְדִּילֵי בְּהֵמָה
דְּקָה, וְקוֹצְצֵי אֵילָנוֹת טוֹבוֹת – אִינָן רוֹאִין
סִמְן בְּרָכָה לְעוֹלָם. וְכָל הָעוֹסְקִין לְגִבּוֹה,
אִם הָיוּ עוֹסְקִין לְשֵׁם שְׁמַיִם – הָרִי הֵן בְּכָלֵל
בְּרָכָה:

מסכת שבת פ"ק ראשון

א. ארבע רשות לשבת: רשות היחיד, רשות הרבים, וכרמלית, ומקום פטור. איזהו רשות היחיד? חריץ שעמק עשרה ורחב ארבעה. וכן גדר שגבוה עשרה ורחב ארבעה - זו היא רשות היחיד גמורה. איזו היא רשות הרבים? סרטיא ופלטיא גדולה, ומבואות המפלישין - זו היא רשות הרבים גמורה. אין מוציאין מרשות היחיד זו לרשות הרבים זו, ואין מכניסין מרשות הרבים זו לרשות היחיד זו, ואם הוציא והכניס, בשוגג - חיב חטאת. במזיד - ענוש כרת ונסקל. אחד המוציא ואחד המכניס, ואחד המושט, ואחד הזורק - חיב.

ב. אבל היס והבקעה וכרמלית, והאסטונית, והאסקופה - אינן לא כרשות היחיד ולא כרשות הרבים. אין נושאין ונותנין לתוכן, ואם נשא ונתן - פטור. אין מוציאין, לא מתוכן לרשות הרבים, ולא מרשות הרבים לתוכן. ואין מכניסין מתוכן לרשות היחיד ולא מרשות היחיד לתוכן. ואם הוציא והכניס - פטור. חצר של רבים ומבואות שאין מפלישין, ערבו - מתרין. לא ערבו - אסורין.

ג. אדם עומד על האסקפה: נוטל מבעל הבית - ונותן לו. מעני - ונותן לו. ובלבד שלא יטול מבעל הבית ונותן לעני, מעני ונותן לבעל הבית, אם נטל ונתן - שלשתן פטורים. אחרים אומרים: אסקפה משמשת שתי רשויות, כל זמן שפתח פתוח - כלפנים. פתח נעול - כלחוץ. היתה גבוהה עשרה טפחים ורחבה ארבעה, הרי זו רשות לעצמה.

ד. כשם שמפסיקין לקריאת שמע - כך מפסיקין לקרות המגלה, לקריאת הלל, ולתקיעת שופר, ולנטילת לולב, ולכל מצות האמורות בתורה.

ה. לא יצא החיט במחטו התחובה לו בבגדו ערב שבת סמוך לחשכה - שמא ישכח ויצא. ולא נגר בקיסם שלו, ולא הצבע בדגמא

שלו, ולא שלחני בדינר שבאזנו, ולא סורק במשיחה שבאזנו, ולא גרדי באירא שבאזנו, ואם יצאו - כלן פטורין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אמן דרוך אמנותו בכך - חיב. ושאר כל אדם פטורין. הסותר לא יצא בכסות המקפלת ומנחת על כתפו לרשות הרבים, ואם יצא - הרי זה חיב. לא יצא אדם במעוה הצוררין לו בסדינו לרשות הרבים, ואם יצא - הרי זה חיב.

ו. יוצאין בתפלין עם חשכה וקורין בכתבי הקדש עם חשכה, אבל אין קורין בלילי שבת לאור הנר, ואפילו גבוה ממנו, ואפילו בבית אחר, ואפילו עשרה בתים זה לפנים מזה, אבל מסתפל לתוך הקערה ואינו חושש. רבן שמעון בן גמליאל אומר: תינוקות מתקנין פרושיותיהן בלילי שבת לאור הנר. אמר רבי ישמעאל: פעם אחת קריתי לאור הנר ובקשתי להטותו, אמרתי: 'כמה גדולים דברי חכמים! שאומרים: אין קורין בלילי שבת לאור הנר.' רבי נתן אומר: הטהו ודאי, וכתב על פנקסו: 'ישמעאל בן אלישע הטה את הנר בשבת, לכשיבנה בית המקדש יביא חטאת שמנה'.

ז. אמר רבי שמעון בן אלעזר: בא וראה עד היכן פרצה טהרה, שלא אמרו הראשונים: לא יאכל טהור עם הנדה, שהראשונים לא היו אוכלין עם הנדות. אלא אמרו: לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עברה, פיוצא בו, בית שמאי אומרים: לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ, ובית הלל מתירין.

ח. אלו מן ההלכות שאמרו בעלית חנניה בן חזקיהו בן גוריון, כשעלו לבקרו, נמנו ורבו בית שמאי על בית הלל, ושמונה עשר דבר גזרו בו ביום, והיה אותו היום קשה להם לישראל כיום שנעשה בו העגל. רבי אלעזר אומר: בו ביום גדשו סאה. רבי יהושע אומר: בו ביום מחקו סאה. משל דרבי אלעזר, למה הדבר דומה? לקפה מלאה קשואין ודלועין, אדם נותן לתוכה חרדל והיא מחזקת. משל דרבי יהושע, למה הדבר דומה? לערבה מלאה דבש, נותן לתוכה

בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה וְהֵן מִתְגַּמְרִין וְהוֹלְכִין כָּל הַשַּׁבָּת כְּלָה, אָבֵל אֵין נוֹתְנִים חֲטִים לְתוֹךְ רַחִים שֶׁל מִים - אֶלָּא בְּכַדֵי שֵׁיטְחָנוּ מִבְּעוֹד יוֹם.

מִסְכַּת שַׁבַּת פָּרָק שְׁנַי

א. מְדַלִּיקִין בְּפִתְיָלָה מְחוֹרְכָת, וּבִסְמֶרְטוּטִין מְחוֹרְכִין.² כָּל אֱלוֹ שְׁאֲמָרוּ: 'אֵין מְדַלִּיקִין בְּהֵן בְּשַׁבַּת' - מְדַלִּיקִין בְּהֵן בְּיוֹם-טוֹב, חוּץ מִשְׁמֵן שְׂרָפָה. מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ: 'אֵין מְדַלִּיקִין בְּשְׁמֵן שְׂרָפָה בְּיוֹם-טוֹב'? לְפִי שְׁאֵין שׁוֹרְפִין, לֹא תְרוּמָה וְלֹא קִדְשִׁים, וְלֹא חֲמֵץ בְּיוֹם-טוֹב:

ב. כָּל אֱלוֹ שְׁאֲמָרוּ אֵין מְדַלִּיקִין בְּהֵן בְּשַׁבַּת - מִתֵּר לְעִשׂוֹתֵן מְדוּרָה, בֵּין עַל גְּבֵי הָאָרֶץ וּבֵין עַל גְּבֵי כִירָה - בֵּין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוּרָה, בֵּין לְהִתְחַמֵּם כְּנִגְדָּה. וְלֹא אָסְרוּ אֶלָּא לְעִשׂוֹתֵן פְּתִילָה לְנֵר בְּלַבָּד:

ג. רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמֵר: אֵין מְדַלִּיקִין בְּצִרְיָה. רַבֵּי יִשְׁמַעְאֵל אוֹמֵר: כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מְדַלִּיקִין בּוֹ. רַבֵּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אוֹמֵר: אֵין מְדַלִּיקִין אֶלָּא בְּיוֹצֵא מִן הַפָּרִי. רַבֵּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר: אֵין מְדַלִּיקִין אֶלָּא בְּשֵׁמֶן זֵית בְּלַבָּד. עֲמַד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי עַל רִגְלָיו, וְאָמַר: מָה יַעֲשׂוּ אַנְשֵׁי כָּבֵל שְׁאֵין לָהֶם אֶלָּא שֵׁמֶן שֶׁמֶשְׁמִין? מָה יַעֲשׂוּ אַנְשֵׁי מְדֵי שְׁאֵין לָהֶם אֶלָּא שֵׁמֶן אֲגוּזִים? מָה יַעֲשׂוּ אַנְשֵׁי אֶלְכַסְנֵדְרִיא שְׁאֵין לָהֶם אֶלָּא שֵׁמֶן צְנוֹנוֹת? מָה יַעֲשׂוּ אַנְשֵׁי קְפוּטְקִיא, שְׁאֵין לָהֶם לֹא זֶה וְלֹא זֶה? אֵין לָךְ אֶלָּא מָה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמִים. וּמְדַלִּיקִין בְּשֵׁמֶן דָּגִים וּבַעֲטָרָן, רַבֵּי שְׁמַעוֹן שׁוֹזְרֵי אוֹמֵר: מְדַלִּיקִין בְּשֵׁמֶן פְּקוּעוֹת וּבַנֶּפֶט. סוּמְכוּס אוֹמֵר: כָּל הַיּוֹצֵא מִן הַבֶּשֶׂר - אֵין מְדַלִּיקִין בּוֹ, חוּץ מִשְׁמֵן דָּגִים. רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמֵר: כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ, אֵין בּוֹ מְשׁוּם שֶׁלֵּשׁ עַל שֶׁלֵּשׁ, וּמִסְכָּכִין בּוֹ, חוּץ מִן הַפֶּשֶׁתָּן:

רְמוּנִים וְאֲגוּזִים וְהִיא מְקִיָּאָה. בּוֹ בְּיוֹם אָמְרוּ: כָּל הַמְטַלְטְלִין מִבִּיאִין אֶת הַטְּמָאָה בְּעַבֵי הַמְרָדַע, וְנִמְנָנוּ וְרַבּוּ בֵּית שְׁמַאי עַל בֵּית הַלֵּל. בּוֹ בְּיוֹם אָמְרוּ: הַשׁוֹכַח כְּלִים תַּחַת הַצְּנוּר בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה. וְנִמְנָנוּ וְרַבּוּ בֵּית שְׁמַאי עַל בֵּית הַלֵּל.

ט. אָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הַלֵּל: אֵי אַתֶּם מוֹדִים שְׁאֵין צוֹלִין בְּשֶׁר, בְּצֹל וּבִיָּצָה בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה, אֶלָּא כְּדֵי שִׁיְצַלּוּ מִבְּעוֹד יוֹם? - אַף דִּיו סַמְנִין וְכַרְשִׁינִין וְכִיּוֹצֵא בְּהֵן! אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הַלֵּל: אֵי אַתֶּם מוֹדִים שְׁטוּעֲנִים קוֹרוֹת בֵּית הַבַּד, וְתוֹלִין עֲגוּלֵי הַגֵּת עֶרֶב שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה? - אַף דִּיו סַמְנִין וְכַרְשִׁינִין וְכִיּוֹצֵא בְּהֵן! אֱלוֹ עֲמַדוֹ בְּתִשׁוּבַתֵּן וְאֱלוֹ עֲמַדוֹ בְּתִשׁוּבַתֵּן, אֶלָּא שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעִשִׂיתָ כָּל מְלֶאכֶתֶךָ" (שְׁמוֹת כ, ט) - שְׁתַּהֲא כָּל מְלֶאכֶתֶךָ גְּמוּרָה מֵעֶרֶב שַׁבַּת. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶתֶךָ" (שְׁמוֹת כג, יב) - אַתָּה עוֹשֶׂה כָּל שֵׁשָׁה.

י. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין מוֹכְרִים לְנֹכְרֵי, וְלֹא טוּעֲנִים עִמּוֹ, וְלֹא מְגִבִּיהִים עָלָיו, אֶלָּא כְּדֵי שִׁיְגִיעַ לְמָקוֹם קְרוֹב, וּבֵית הַלֵּל מִתִּירִין. אֵיזְהוּ מָקוֹם קְרוֹב? עַד שִׁיְגִיעַ לְבֵית הַסְּמוּךְ לְחוּמָה. רַבֵּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כְּדֵי שִׁיְצַא מִן הַפֶּתַח וְקָדַשׁ עָלָיו הַיּוֹם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק: שֶׁל בֵּית רַבִּין גַּמְלִיאֵל הָיוּ מוֹלִיכִין כְּלֵי לֶכֶן שֶׁלֶּהֶן לְכוּבֵס נְכָרִי - שְׁלֹשָׁה יָמִים קֹדֶם לְשַׁבַּת, וּצְבוּעִים בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת. לְפִי דִרְכָּנוּ לְמַדְנֵנוּ, שֶׁהֶלְבְּנִים קִשִּׁים לְכַבֵּסֵן יוֹתֵר מִן הַצְּבוּעִים.

יא. פּוֹתְקִין מִים לַגְּנָה בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה, וְהִיא שׁוֹתָה וְהוֹלְכָתָ כָּל הַשַּׁבָּת כְּלָה. נוֹתְנִין קִילוּר לְעֵין, וְאִיסְפְּלִנִית עַל גְּבֵי הַמִּכָּה בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה, וְהֵן מִתְרַפְּאִין וְהוֹלְכִין כָּל הַשַּׁבָּת כְּלָה. נוֹתְנִין גְּפְרִית תַּחַת הַכְּלִים בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת, וְהֵן מִתְגַּפְּרִין וְהוֹלְכִין כָּל הַשַּׁבָּת כְּלָה. נוֹתְנִין מְגַמֵּר עַל גְּבֵי גַחְלִים

² לְגַרְסַת הַסְּפָרִים: וְלֹא בִסְמֶרְטוּטִין מְחוֹרְכִין.

ז' על שגגתו חטאת - עושין אותו בין השמשות:

ט. רבי נתן אומר: אף מפני נדרים נשים מתות בשעת לדתן. רבי יוסי אומר: שלשה הן דבקי מיתה מסורין לנשים. רבן שמעון בן גמליאל אומר: הלכות הקדש, תרומות ומעשרותיהן הן גופי תורה, ומסורין להם לעמי הארץ - שלשפן להעשות. מדליקין את הנו, מערבין וטומנין את החמין.

מסכת שבת פרק שלישי

א. כירה שהסיקוה בגפת ובעצים - סומכין לה, ואין מקימין עליה, עד שתהא גרופה וקטומה. גחלים שעממו או שנתן עליהן נעורת של פשתן - הרי הן כקטומות. שתי פירות המתאימות, אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה וקטומה, משהין על גבי גרופה וקטומה, ואין משהין על גבי שאינה גרופה וקטומה. ומה הן משהין עליה? בית שמאי אומרים: אין משהין עליה כלום. ובית הלל אומרים: חמין, אבל לא תבשיל. עקר את המיחם - הכל מודים שלא יחזיר - דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בית שמאי אומרים - חמין, אבל לא תבשיל. ובית הלל אומרים: חמין ותבשיל. עקר - בית שמאי אומרים: לא יחזיר. ובית הלל אומרים: יחזיר.

ב. השוכח קדרה על גבי כירה, וקדש עליו היום, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל. כמה דברים אמורים? בתבשיל שלא בשל כל צרכו, וחמין שלא הוחמו כל צרכן, אבל תבשיל שבשיל כל צרכו, וחמין שהוחמו כל צרכן, הרי אלו מתרין, מפני שרע להן -

מטפמפים המים מתחת, וכשהוא נותן כלי מתכת לתתיו, משמיעים המים קול בנפילתם - קול זמזום, ועושים בן לחולה כדי שישן, גם עתה, בא פרופסור רוקי לידי הכרה כי הקול המזמזמני יפה לשינה (חזון יהונתן).

ד. כרן דבר שמדליקין בו על גבי דבר שאין מדליקין בו - אין מדליקין בו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: של בית אבא היו כורכין פתילה על גבי אגוז ומדליקין בה:

ה. אמר רבי יהודה: כשהיינו שרויין בעלית בית נתזה בלוד, היינו נוקבין שפופרת של ביצה, וממלאין אותה שמן, ונותנין אותה על הנר בערב שבת עם חשכה - שיהא שוהה ודולק בלילי שבת, והיו שם רבי טרפון וזקנים ולא אמרו לנו דבר. אם חברה בסיד ובגפסס בערב שבת - מתר:

ו. נותנין טיט וחרסית תחת הנר בערב שבת עם חשכה, כדי שיהא שוהה ודולק בלילי שבת. נותנין בול³ של מלח וכן גרים של פול על פי הנר בערב שבת עם חשכה, כדי שתאיר ותדליק. מעלין בדיופי, ומטיפין מן האדק⁴ לחולה בשבת:

ז. החותה בגחלים - חיב חטאת. רבי שמעון בן אלעזר אומר משם רבי אליעזר בן רבי יצחק: חיב שתי חטאות, מפני שמכבה את העליונות ומבעיר את התחתונות. החותה גחלים להתחמם כנגדן והבעירו מאליהם - פטור:

ח. כלים שנטמאו באב הטמאה - אין מטבילין אותן בין השמשות. רבי שמעון שזורי אומר: אף בחול אין מטבילין אותן בין השמשות, מפני שצריכין הערב שמש. כלים שנטמאו בולד הטמאה - מטבילין אותן בין השמשות. כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר: דבר שחיבין על זדונו פרת ועל שגגתו חטאת - אין עושין אותו בין השמשות, ודבר שאין חיבין על זדונו פרת

³ לגרסת הספרים: גרנר.

⁴ כלי הוא ופיו צר, ושל מתכת הוא, ומנבק בתחתיתו נקבים דקים, וממלא מים וסותם את פיו העליון, וכל זמן שהוא סתום - אין המים יוצאים ממנו, וכשהוא נוטל הפקק העליון

נחשדו ישראל על השביעית ולא נחשדו על השבתות. רבי יהודה אומר: חלוף הדברים: בשבת, בין בשוגג בין במזיד - יעקר. בשביעית, בשוגג - יקיים, במזיד - יעקר. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין מגלגלין ביצים בסיד ורותח, אבל מגלגלין ביצים על גבי עפר רותח.

מסכת שבת פרק רביעי

א. לא תמלא אשה קדרה עססיות ותרמוסין ותתן לתוך התנור בערב שבת עם חשכה, אם נתנה - למוצאי שבת אסורין בכדי שיעשו. לא ימלא נחתום חבית מים, ויתן לתוך התנור, בערב שבת עם חשכה, ואם נתן - למוצאי שבת אסורין, עד כדי שיחמו.

ב. מרחץ שסתמו נקביו מערב שבת - למוצאי שבת רוחץ בו מיד. סתמו נקביו מערב יום-טוב - נכנס ביום-טוב ומזיע ויוצא ומשתטף בצונן. אמר רבי יהודה: מעשה במרחץ של בני ברק, שסתמו נקבין שלו מערב יום-טוב. והיה רבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה נכנסין ומזיעין בתוכו, ויוצאין ומשתטפין בצונן, אלא שהיו חמין שלו מחפין בנסרים. כשבא הדבר לפני חכמים, אמרו: אף על פי שאין החמין שלו מחפין בנסרים. משרבו עוברי עברה - חזרו לאסור האמבטאות שבכרכים - מטילין בהן בשבת.

ג. אין משתטפין לא בחמין ולא בצונן - דברי רבי מאיר, ורבי שמעון מתיר. ורבי יהודה אומר: בצונן אבל לא בחמין. אמר רבי יהודה: מעשה בביתוס בן זונין, שהיו

דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: חמין שהוחמו כל צרפן - הרי אלו מתרין, מפני שרע להן. אבל תבשיל שבשיל כל צרכו, כל המצטמק ויפה לו, כגון: כרוב, ופול ובשר טרוף - אסור. וכל המצטמק ורע לו - מתר.

ג. המבשיל בשבת בשוגג - יאכל. במזיד - לא יאכל. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בשוגג - יאכל למוצאי שבת. במזיד - לא יאכל. רבי יוחנן הסנדלר אומר: בשוגג - יאכל למוצאי שבת. לאחרים ולא לו, במזיד לא יאכל לא הוא ולא אחרים. כלל אמר רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה: דבר שחייבין על זדונו פרת, ועל שגגתו חטאת, ועשאו בשבת, בין בשוגג בין במזיד - אסור לו ולאחרים. ודבר שאין חייבין על זדונו פרת, ועל שגגתו חטאת, ועשאו בשבת, בשוגג - יאכל למוצאי שבת, לאחרים ולא לו. במזיד - לא לו ולא לאחרים.

ד. השוחט בשבת בשוגג - יאכל למוצאי שבת. במזיד - לא יאכל. פרות שלקטן עובד כוכבים בשבת, בשוגג - יאכל למוצאי שבת. במזיד - לא יאכל אלא בכדי שיעשו.

ה. התורם והמעשר בשבת, בין בשוגג בין במזיד - מעשרותיו מעשר. המטבל כלים בשבת, בין בשוגג בין במזיד - עלו לו ידי טבילה.

ו. הנוטע בשבת בשוגג - יקיים. במזיד - יעקר. ובשביעית, בין בשוגג בין במזיד - יעקר. מפני מה אמרו: הנוטע בשבת בשוגג יקיים, במזיד יעקר, ובשביעית בין בשוגג בין במזיד יעקר? לפי שמונין לשביעית ואין מונין לשבתות. דבר אחר:

⁵ לפי גירסת הספרים: מגלגלין ביצים על גבי סיד רותח, ואין מגלגלין ביצים על גבי עפר רותח. וגרסת הגר"א היא להפוך, ככפנים. כי בגרסת הספרים איירי בסיד בתולדות החמה היא ומתיר להחם בשבת בתולדות החמה, ואין בו משום

ממלאין לו כלי של צונן מערב שבת, ונותנין עליו בשבת כדי שייקר.

ד. ממלא אדם חבית של מים, ונותנה כנגד המדורה - לא בשביל שיחמו, אלא כדי שתפיג צינתן. רבי יהודה אומר: ממלא אדם צלוחית שמן, ונותנה כנגד המדורה - לא שתחם, אלא כדי שתפיג צנתו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: האשה מדיחה ידה בשמן, ומחממתה כנגד הנר, וסכה את בנה. סך אדם את עצמו שמן ומתחמם כנגד המדורה, ואינו חושש. סכין כל מיני סיכות, וסכין וממשמשין בכני מעים, ובלבד שלא יעשה בשבת, כדרך שעושה בחול, וחונקין בשבת.

ה. מיחם אדם אלונתית ונותן על המעין בשבת, ובלבד שלא יתן עדשה מלאה חמין על מעיו, ודבר זה אסור אף בחול מפני הסכנה. ממלא אדם כוס של יין ונותנו על פי מיחם, לא שיחם אלא כדי שתפיג צנתו. ממלא כוס מים ונותן לתוך הספל, בין להחם לו את הצונן, בין לצנן לו את החמין. המערה ממיחם למיחם, מאלפס לאלפס, ומקדרה לקדרה - מתר לשני ואסור לתן לראשון.

ו. חבית של טבל שנשברה, מביא כלי ונותן תחתיה. נתמלאה - אסור לטלטלה. עביט של ענבים, ומעטן של זיתים שמשכו - אין מסתפקין מהן ביום טוב, ואין צריך לומר בשבת.

ז. חבית שנשברה בראש הגג - מביא כלי ומניח תחתיה, ולא יהא מביא כלי אחד וקולט, כלי אחר ומצרף. אם יש שם אורחים - מביא כלי אחד וקולט, כלי אחר ומצרף.

נותן אדם כלי תחת הדלף בשבת. נתמלא - שופך ושונה ואינו חושש.

ח. גרף של רעי ושל מימי רגלים, נוטלו ושפכו, ונותן לתוכו מים ומחזירו למקומו.

ט. מטלטלין נר חדש אבל לא ישן - דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת. רבי שמעון אומר: כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר הדולק בשבת. כבה - מתר לטלטלו. אבל כוס, וקערה, ועששית שפכו - לא יזיזים ממקומן. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: מסתפקין מנר שפכה, ומנר המנטף - ואפלו בשעה שהנר דולק. הנר שעל גבי טבלא - מטה את הטבלא והנר נופל. ומחזיר את הטבלא למקומה.

י. אין מטלטלין את המנורה בשבת. רבי אלעזר בן רבי שמעון מתיר. אין מגרדין - לא מנעלים ישנים, ולא סנדלין ישנים - אבל מקנחין אותן. אין סכין - לא מנעלים חדשים ולא סנדלין חדשים, ולא יסוף את רגלו והוא בתוך המנעל, ולא יסוף את רגלו והוא בתוך הסנדל. אבל סך הוא את רגלו ונותן לתוך המנעל. סך הוא את רגלו ונותן לתוך הסנדל. סך את רגלו ונותנה לסנדל. סך אדם את עצמו שמן, ומתעגל על גבי קטבליא⁶ חדשה ואינו חושש. לא יתננה על גבי טבלא של שיש ומתעגל עליה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין לובשים מנעלים וסנדלים חדשים, אלא אם כן לבשן והלך בהם מבעוד יום.

יא. סכין ומדיחין ומפרכסין באדם, אבל לא בבהמה. זה חמר בבהמה שאין באדם, מפספסין את הזקן⁷ - ובלבד שלא יתלש. גזי צמר שבהפתק⁸ - אין מטלטלין אותן. אם

⁶ הפתק - מערכת גדולה שמעריכין לקחורה.

⁶ עור שלוק.

⁷ בנוסחת הספרים: הכיפין, ופרושו: כיפי צמר,

ואין בו משום מקצה.

הַתְּקִינָן בְּעַל הַבַּיִת לֵהִיּוֹת מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן -
מְטַלְטְלִין אוֹתָן.

יב. אֵין טוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין בְּתַחֲלָה בְּשַׁבָּת.
אֲבָל מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן כְּלִים. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: נוֹטֵל אֶת הַסְּדִין וְנוֹתֵן אֶת
הַגְּלַפְקָרִין.⁹ נוֹטֵל אֶת הַגְּלַפְקָרִין וּפוֹרֵשׁ אֶת
הַסְּדִין. וְכֵן הָיָה רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
אוֹמֵר: לֹא אֶסְרוּ לְהַטְמִין, אֲלֵא מִיחַס
שְׁחַמְמוּ בּוֹ מֵעֶרֶב שַׁבָּת. אֲבָל מְפִנָּה הוּא
לְתוֹךְ מִיחַס אַחֵר, אוֹ לְתוֹךְ קַתוּן אַחֵר -
וּמַטְמִין.

יג. הַטְּמִין וְכֶסֶה בְּדָבָר הַנֹּטֵל בְּשַׁבָּת, אוֹ
שֶׁהַטְּמִין בְּדָבָר שְׂאִין נֹטֵל בְּשַׁבָּת, וְכֶסֶה
בְּדָבָר הַנֹּטֵל בְּשַׁבָּת - הֵרִי זֶה נוֹטֵל וּמַחְזִיר.
הַטְּמִין וְכֶסֶה בְּדָבָר שְׂאִין נֹטֵל בְּשַׁבָּת, אוֹ
שֶׁהַטְּמִין בְּדָבָר הַנֹּטֵל בְּשַׁבָּת, וְכֶסֶה בְּדָבָר
שְׂאִין נֹטֵל בְּשַׁבָּת. אִם מְגַלָּה מְקַצְתּוֹ - נוֹטֵל.
וְאִם לֹא - אֵינוֹ נוֹטֵל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נְעוּרַת שֶׁל פֶּשֶׁתָן דְּקָה - הֵרִי הֵן כּוֹבֵל.

יד. טוֹמְנִין מִיחַס עַל גְּבִי מִיחַס, וְקִדְרָה עַל
גְּבִי קִדְרָה, וּמִיחַס עַל גְּבִי קִדְרָה, וְקִדְרָה עַל
גְּבִי מִיחַס, וְטַח פִּיהֶם בְּכֶצֶק. לֹא שְׂוִיחְמוּ,
אֲלֵא כְּדֵי שְׂיֵהוּ שְׁמוֹרִין.

טו. וְכֶשֶׁם שְׂאִין טוֹמְנִין הַחֲמִין בְּתַחֲלָה
בְּשַׁבָּת. כֶּךָ אֵין טוֹמְנִין - לֹא אֶת הַשְּׁלֵג, וְלֹא
אֶת הַצּוֹנֵן. אֵין מְרַסְקִין אֶת הַשְּׁלֵג [וְלֹא אֶת
הַבְּרָד בְּשַׁבָּת, בְּשִׁבְלִי¹⁰] שְׂוִיזוּבוּ מִמִּיּוֹ, אֲבָל
מְרַסֵּק הוּא לְתוֹךְ הַכּוֹס אוֹ לְתוֹךְ הַקְּעֵרָה,
וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

¹⁰ מוֹלִים אֵלָיו יֵשׁ בְּגִמְרָא.

⁹ הַגְּלַפְקָרִין - בְּגֵד חֵם שְׂלֵא יִצְטַנֵּן כִּימוֹת הַחֶרֶף.

<p>7</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>טו 15</p>	<p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:25 בבלי: שבת צג • ירושלמי: יומא ו • תוספתא: ערלה א נ"ך: ישעיה מד-מה • רמב"ם: ממרים א</p>
<p>8</p>	<p>שני Monday</p>	<p>טז 16</p>	<p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:26 בבלי: שבת צד • ירושלמי: יומא ז • תוספתא: בכורים א נ"ך: ישעיה מז-מח • רמב"ם: ממרים ב</p>
<p>9</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>יז 17</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:26 בבלי: שבת צה • ירושלמי: יומא ח • תוספתא: בכורים ב נ"ך: ישעיה מח-מט • רמב"ם: ממרים ג</p>
<p>10</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>יח 18</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:27 בבלי: שבת צו • ירושלמי: יומא ט • תוספתא: שבת א נ"ך: ישעיה נג-נד • רמב"ם: ממרים ד</p>
<p>11</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יט 19</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:27 בבלי: שבת צז • ירושלמי: יומא י • תוספתא: שבת ב נ"ך: ישעיה נב-נג • רמב"ם: ממרים ה</p>
<p>12</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כ 20</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 בבלי: שבת צח • ירושלמי: יומא יא • תוספתא: שבת ג נ"ך: ישעיה נד-נה • רמב"ם: ממרים ו</p>
<p>13</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כא 21</p>	<p>בהעלתך, פרק ב עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 בבלי: שבת צט • ירושלמי: יומא יב • תוספתא: שבת ד נ"ך: ישעיה נו-נז • רמב"ם: ממרים ז</p>

Candle Lighting 8:10 זמקת הנרות

Shabbos Ends 9:41 זמקת מוצש"ק

מחלוקת ברענגט ארימקייט.

(ספר המדות אות מריבה סיון ב"ז)